

LETO XXV. — Številka 22

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Trzin — Izdaja ČP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sobota, 18. 3. 1972
Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredo in soboto.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kolektivna pogodba o delovnih razmerjih

Konec decembra lani je bila sklenjena med republiškim odborom sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije in republiško gospodarsko zbornico kolektivna pogodba o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci na področju obrti in gostinstva v Sloveniji. Ta pogodba določa, da morajo do 8. aprila delavci in zasebni delodajalci uskladiti delovna razmerja in skleniti nove delovne pogodbe.

Sindikati delavcev storitvenih dejavnosti v Sloveniji si je že nekaj let prizadeval, da bi lahko delavci v zasebnem

sektorju uveljavili vse pravice, ki jim pripadajo po zakonu in da bi se njihove pravice uskladile s pravicami delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju. Rezultat teh prizadevanj je omenjena pogodba, ki ureja med drugim tudi naslednja vprašanja: sklenitev delovnega razmerja, varstvo pri delu, delovni čas, počitke, dopuste, osebne dohodke, nadomestila za osebni dohodek, druge dohodke, izobraževanje, stanovanjsko problematiko, prenehanje delovnega razmerja, odpovedne roke in druge pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja.

Občinski odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti v Kranju je na teh vprašanjih tudi delal že dlje časa. Da bi bili delavci pri zasebnih delodajalcih na vseh področjih izenačeni z delavci v družbenem sektorju pa nameravajo ustanoviti tudi sindikalno organizacijo delavcev zaposlenih pri zasebnih delodajalcih. Zato bodo predstavniki občinskega odbora v teh dneh obiskali vse zasebne delodajalce in delavce in jih seznanili z vsebino kolektivne pogodbe ter o vključitvi v sindikalno organizacijo. Razen tega pa bodo konec tega meseca pripravili v Kranju tudi razgovor z vsemi zaposlenimi v zasebnem sektorju.

Delavci in zasebni delodajalci lahko dobijo podrobnejše informacije o sklepanju delovnih pogodb, o vsebini kolektivne pogodbe in o vključitvi v sindikalno organizacijo na občinskem sindikalnem svetu v Kranju.

A. Z.

8. STRAN:

Kako sta Sava
in Kokra postali greznici

9. STRAN:

Pokvarjen fičo ali
na cesti si pogosto sam

GENERALNI DIREKTOR ZDRUŽENIH PTT PODJETIJ JUGOSLAVIJE V ISKRI — Kranj, 17. marca — Dopoldne je obiskal Iskro Elektromehaniko Kranj generalni direktor združenih PTT podjetij Jugoslavije Prvoslav Vasiljevič. Skupaj z generalnim direktorjem PTT podjetij Slovenije Jožetom Gerbecem, predsednikom upravnega odbora skupnosti jugoslovanskih PTT podjetij Francem Skrjancem, predstavniki Iskre in kranjske občine se je pogovarjal o uresničevanju programa modernizacije jugoslovanskega PTT omrežja, pri katerem bo s proizvodnjo elektronskih telefonskih central sodelovala tudi kranjska Iskra. Direktor Iskre Jože Hujs jih je seznanil o razvoju Elektromehanike in o pripravah za uresničitev PTT programa. Po ogledu filma o Iskri in nekaterih obratov Elektromehanike so obiskali tudi obrat kranjske Iskre v jeseniški občini. Na sliki: Generalni direktor združenih PTT podjetij Jugoslavije Prvoslav Vasiljevič (drugi z desne) med razgovorom, ki sta se ga udeležila tudi predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar in sekretar komiteja občinske konference ZK Kranj Franc Rogelj. — A. Z. — Foto: F. Perdan

V četrtek je prispela s posebnim letalom na brniško letališče druga skupina ameriških turistov, ki bodo na desetdnevnem oddihu v Transuristovih hotelih v Bohinju. — Foto: F. Perdan

**jubilejna
mešanica
BRAVO**

**ŠPECERIJ
BLED 15**

**NAGRAJUJE Z
UŽITKOM IN
POČITNICAMI
NA MORJU**

JESENICE

● V četrtek zvečer je bila v veliki dvorani delavskega doma pri Jelenju na Jesenicah razširjena seja občinskega sindikalnega sveta, na kateri so se menili o 2. konferenci Zveze sindikatov Jugoslavije, o programu dela občinskega sindikalnega sveta, o zaključnem računu in proračunu občinskega sindikalnega sveta za leto 1972.

● V četrtek so se v jeseniški občini začeli zbori volivcev, ki bodo končani do ponedeljka, 20. marca. Na zborih volivcev bodo razpravljali o predlogu smernic razvoja gospodarstva občine, občinskem proračunu za leto 1972 in o programu komunalnih del za leto 1972.

● Za petek, 17. marca, so na Jesenicah sklicali skupno sejo izvršnega odbora občinske konference SZDL, občinskega komiteja ZK in predsedstva občinskega sindikalnega sveta. Za dnevni red so predlagali razpravo o predlogu smernic razvoja gospodarstva občine v letu 1972, razpravo o predlogu občinskega proračuna in razpravo o predlogu programa komunalnih del za leto 1972.

● Pred leti je bilo v jeseniškem gospodarstvu od vseh zaposlenih 26 odstotkov žena, letos pa so z načrtnim zaposlovanjem predvsem žensk povišali odstotek na 32 odstotkov. Na Jesenicah predvidevajo, da bodo v prihodnjih desetih do petnajstih letih zvišali ta odstotek na 40 do 42 odstotkov, kar je nekoliko manj kot znaša gorenjsko poprečje. V gorenjskem gospodarstvu je med zaposlenimi 46 odstotkov žensk. D. S.

KRANJ

● V organizacijah, aktivih in v oddelkih zveze komunistov v kranjski občini se nadaljujejo javne razprave o osnovah socialne politike. — V krajevnih organizacijah socialistične zveze pa člani izvršnega odbora občinske konference SZDL razpravljajo o delu in nekaterih prečitih krajevnih vprašanjih.

● V četrtek popoldne se je pri komiteju občinske konference zveze komunistov sestala komisija za družbenoekonomске odnose in ekonomsko politiko. Obravnavala je program komisije ter razpravljala o uresničevanju ustavnih dopolnil.

● Prihodnji teden v četrtek se bosta sestala oba zbora kranjske občinske skupščine. Poleg vrste odlokov bosta sklepala tudi o resoluciji in proračunu za letos.

A. Z.

RADOVLJICA

● V sredo bo skupna seja obeh zborov radovljiške občinske skupščine, na kateri bodo odborniki sklepali o smernicah gospodarskega in družbenega razvoja v občini za letos, na dnevnem redu pa je med drugim tudi sprejem odloka o prispevkih in davkih občanov, sprejem proračuna in sprejem odloka o upravnih taksah.

● Na 14. seji pa se bo v sredo dopoldne v Radovljici sestala tudi svet gorenjskih občin. Člani sveta bodo razpravljali o gradnji gorenjske avto ceste in predora pod Karavankami, nadalje o obrti in davčni politiki in o poteku izdelave izhodišč dolgoročnega razvoja programa za Gorenjsko.

A. Z.

ŠKOFJA LOKA

● V ponedeljek je bila konferenca tovarniške organizacije Zveze komunistov v Loških tovarnah hladilnikov v Škofji Loki. Komunisti so pregledali dosedanje delo organizacije, izvolili novega sekretarja in sprejeli program dela.

● V torek se je v Škofji Loki sestal aktiv prosvetnih delavcev komunistov. Razpravljali so o stališčih 2. konference ZKJ in 2. seje OK ZKS Škofja Loka in sprejeli akcijski program dela. V njem so poudarili pomen idejnega izobraževanja prosvetnih delavcev in se zavzeli za uresničevanje predlogov za zmanjševanje socialnih razlik. Razpravljali so tudi o financiranju šolstva v občini.

● V torek je bila v Škofji Loki 1. seja odbora za organizacijo izseljenskega piknika, ki bo 4. julija v vrtu loškega gradu. Na prvi seji so se dogovorili, kdo bo skrbel za kulturni in zabavni program, kdo za propagando, predlagali so pokrovitelja in dali prve predloge za zbiranje denarja, ki je potreben za pripravo srečanja slovenskih izseljencev.

TRŽIČ

● Med proslavami ob dnevu žena v tržiški občini moramo omeniti še tri. Prva je bila v Jelendolu. Pripravili so jo šolarji iz Doline in KUD Jelendol. Skupno so naštudirali igrice Izdajalec, ki jo je režiral Ivo Bergant. Igralci KUD iz Trziča pa so za praznik žena pripravili komedijo Tolmun in kamen. Predstava je bila 7. marca zvečer v polni dvorani Cankarjevega doma. V osnovni šoli heroja Grajerja pa je nastopil Tržiški oktet.

zi

Skupščina našega združenja

Združenje pokrajinskih časopisov in lokalnih radijskih postaj je na svoji letni skupščini to sredo v prostorih novega Transturistovega hotela v Škofji Loki kritično ocenilo svoje delo in hkrati določilo naloge za prihodnje.

Združenje je veliko naredilo za stvaren prikaz razmer, v katerih deluje pokrajinski tisk, ko je izdelalo ustrezno analizo in jo predložilo republiški konferenci SZDL, ki že dalj časa pripravlja razpravo o položaju in problemih politično-informativnega tiska v Sloveniji. Prav tako je združenje doseglo lepe uspehe na področju ekonomske propagande, saj je za svoje člane ustvarilo 1.100.000 din prometa, od tega več kot tri četrtine preko lastnih komercialnih zastopnikov.

Hkrati je skupščina ugotovila, da je bilo premalo storjenega glede izmenjave gradiva oz. poenotenja in skupnega objavljanja nekaterih stalnih rubrik. Tovrstno sodelovanje je še daleč pod stvarnimi možnostmi in tudi potrebami. Obenem je bilo ugotovljeno, da osrednji organi družbeno-političnih organizacij in predstavniških teles premalo uporabljajo lokalna sredstva obveščanja za svoje potrebe; preveč so usmerjeni na osrednje časopise, ker najbrž pozabljajo, da skupna naklada vseh pokrajinskih časopisov presega naklado posameznih osrednjih, poleg tega pa pokrajinski časopis seže pogosto tja

v zadnje koticke naših vasi in med tiste sloje prebivalstva, kamor osrednji listi ne pridejo. Skupščina je obravnavala potek razprav okrog sprejema zveznega zakona o preprečevanju zlorab svobode tiska in sklenila, da bo združenje podprlo društvo novinarjev Slovenije, ki se zavzema za to, da se sprejme tak zakon, ki bo celovito urejal vprašanja sredstev obveščanja in ne samo določila o tem, kaj predstavlja zlorabo svobode tiska in

ukrepe za preprečevanje zlorab.

Skupščina je izvolila tudi novo vodstvo združenja: novi predsednik je Tone Golobnik, glavni urednik Dolenjskega lista, njegov pooblaščen namestnik pa Bernard Strmčnik, novinar Novega tednika (Celje). Časopisne sekcije bo v tej mandatu dobil vodil Anton Miklavčič, glavni urednik Glasa, radijsko sekcijo pa Vlado Podgoršek, urednik radia Brežice. A. M.

Pomanjkljivi volilni imeniki

Na seji občinske konference SZDL Škofja Loka, ki je bila v torek popoldne v dvorani skupščine občine, je najprej govoril Franc Kimovec-Žiga o novem statutu SZDL in o vlogi te organizacije v naši družbi. Predlagal je, da bi vsak občan, ko dobi volilno pravico, postal tudi član SZDL. Posebne evidence o članstvu ne bi bilo, tudi članarine ne. Evidenco bi vodili po volilnih imenikih. Prav ta predlog je dal pobudo za živahno razpravo. Če ne bi bilo članarine, so menili člani konference, bi morale krajevne organizacije dobiti dotacijo za delo. Izrazili so pomisleke nad točnostjo volilnih imenikov. Predstavniki krajevnih organizacij so se upravičeno pritože-

vali nad njimi, saj so bili pri zadnjih volitvah, ko so občine Škofje Loke odločali, kdo bo poslanec republiškega zbora slovenske skupščine, zelo nepopolni. Ponekod so bili brez volilne pravice občani starejši nad 60 let, drugod so izpustili celo naselje ali pa so pravico do glasovanja podelili celo otrokom. Kritika je veljala zlasti matični službi, ki je imenike pripravljala. Zato so predlagali, da bi ob prihodnjih volitvah pri sestavljanju imenikov sodelovali tudi predstavniki krajevnih organizacij.

Na seji so se tudi dogovorili, da bodo do konca aprila v vseh krajevnih organizacijah evidentirali prve možne kandidate za odbornike v poslance republiškega zbora. Volitve bodo prihodnje pomlad.

L. B.

Aktiv komunistov iz jeseniških šol

Na pobudo občinskega komiteja ZK Jesenice in na pobudo komunistov iz jeseniških srednjih in osnovnih šol, so se v sredo sestali na Jesenicah komunisti, pedagogi na srednjih in osnovnih šolah. Aktiv so organizirali z namenom, da ne bi tako kot doslej delovali le na nekaterih področjih, temveč da bi obravnavali in reševali predvsem probleme, s katerimi se srečujejo na svojem delovnem mestu.

Okoli 50 komunistov iz srednjih in osnovnih šol je

seniške občine je v sredo razpravljalo o idejni vsebini pouka na srednjih in osnovnih šolah, o nesoglasjih in medsebojnih odnosih temeljno izobraževalne skupnosti in osnovnih šol. V plodni razpravi so se zavzeli predvsem za to, da bi se morali večkrat sestajati in analizirati in reševati probleme, s katerimi se srečujejo. Ob koncu so izvolili petčlanski sekretariat in za predsednika izvolili profesorja Srečka Krča.

D. S.

Na 9. strani objavljamo prispevek naše novinarko Lee Mencingerjeve z naslovom Pokvarjen fičo ali na cesti si pogosto sam. Skoraj ne moreš verjeti, da je v 55 minutah peljalo mimo »nemočne« voznice 30 avtomobilov in se nihče ni zmenil zanjo. Je bilo naključje ali smo res tako brezbrizni? Da nekomu pomagaš, ni potrebna avto šola, čeprav smo se med drugim tudi v tej šoli učili o solidarnosti, obzirnosti in pomoči na cestah. Potrebna je le človečnost. So se

mimovozeči zavedali, da se tudi njih lahko vsak trenutek zgodi podobno? Bodo potrebovali pomoč? Ko se jim bo to zgodilo, in verjetno se jim tudi bo naj se spomnijo naše akcije.

Prejšnjo soboto sem na tem mestu omenil, da pripravljamo »presenečenje«. Torej: v ponedeljek, 27. marca, bo izšla posebna številka Glasa, posvečena 1. svetovnemu prvenstvu v smučarskih poletih v Planici.

odg. urednik Albin Učakar

Besedna vojna med loškimi pedagogi in gospodarstveniki

Kam s planiranim presežkom občinskega proračuna?

Škofjeloška občinska skupščina je minulo sredo popoldan kot prva v Sloveniji sprejemala predlog letošnjih proračunskih dohodkov in izdatkov. Po predvidevanjih naj bi v skupščinsko blagajno do konca decembra priteklo okrog 34,5 milijona novih din, se pravi 23 odstotkov več kakor lani. Toda spričo nekaterih dodatnih prispevkov, ki so zlasti obremenili domače gospodarstvo, je že zdaj jasno, da bo dejanska vsota znatno višja od načrtovane. Razliko so odborniki in vse ostale zainteresirane ustanove ter organi sporazumno namenili rekonstrukciji ceste Jeprca — Škofja Loka, življenjsko pomembne žile dovodnice komune. Le-ta je v zelo slabem stanju, dotrajana in zato nujno potrebna popravila. Lepo in prav.

Na zadnji seji pa so presežki (ki jih sploh še nikjer ni!) sprožili pravcato besedno vojno. Začel jo je predsednik TIS Škofja Loka Polde Kejžar, ki sodi, da bi del sporne vsote morale dobiti izobraževalne ustanove. Porabile naj bi ga za izboljšavo splošnega standarda otrok, predsem za obogatitev šolskih kuhinj in za ublažitev perečih socialnih problemov mladine.

Gospodarstveniki so bili ogorčeni. Poudarili so, da kljub številnim sestankom, sejam in zborom, posvečenim preučevanju proračunskega osnutka, ni doslej niti en pedagog izrazil kakršnekoli pomisleke. Celo nasprotno: šolnikom se je razdelitev dohodka zdela neoporečna, saj je izobraževanju pripadel relativno dokaj velik kos »pogače«. Zakaj torej v trenutku, ko bi morali listino dokončno potrditi, prihajajo na dan stališči, ki jemljejo veljavo poprejšnjim dogovorom? Ko so »nevtalci« potem predlagali kompromis, je član zbora proizvajalcev Lojze Zumer v imenu večine kolegov odločno zavrnil možnost delitve viška sredstev in zahteval, da naj gredo le v obnovitev ceste. Sicer bodo terjali spremembo odloka o dohodkih občine ter zmanjšali prispevke delovnih organizacij, je zagrozil.

Gledano z realnimi očmi, ima popolnoma prav. Loško gospodarstvo, ki — kar zade-

va težave — ni nikakršna bela vrana, si ne more privoščiti nobenih pretiranih vlaganj v neekonomske zadeve. Ze sedanje dajatve so na meji njegovih možnosti, če pa bi se zaradi neskladja med stroški in okrnjenim »čestnim fondom« čez nekaj mesecev pojavilo vprašanje, kje vzeti dodatne milijone, bi tovarne — kdo drug neki? — morale znova seči v blagajno. Spodoben asfalt je zanje namreč absolutna nujnost; rentabilni, danes nepogrešljivi kontejnerji zaradi izjemnega osnega pritiska pač lahko vozijo samo po zares solidni podlagi. Brez njih bi vodilni škofjeloški izvozniki (Alples, Iskra, Alpina) ostali dobesedno odrezani od sveta, česar pa si seveda ne smejo privoščiti.

Predsednik Krivina je na zadnje sklenil sestaviti komisijo, ki naj še enkrat podrobno prepravi proračun.

»Če ne bo šlo drugače, bomo morebitne pereče socialne probleme reševali z denarjem iz rezervnega fonda. Tako revali pa spet nismo, da bi pustili kogarkoli v komuni stradati.«
I. Guzelj

Umirjena rast gospodarstva

V smernicah razvoja gospodarstva občine Jesenice v letu 1972, ki so jih pred nedavnim podprli odborniki na seji skupščine in o katerih bodo razpravljali občani v teh dneh na zborih volivcev, poudarjajo, da bo gospodarska rast v občini bolj umirjena kot v lanskem letu.

Letošnja gospodarska rast bo temeljila predvsem na novih zmogljivostih obrata Iskra na Blejski Dobravi, obrata Planike v Zabreznici, obrata LIP v Mojstrani in obrata plastičnih mas Zarje na Plavžu ter na zmogljivosti novih hotelov v Kranjski gori in na delni modernizaciji in povečanju proizvodnih zmogljivosti v jesenjskih podjetjih: Kovinar, Sportmetal, ELIM itd. Obenem se bo razvoj gospodarstva opiral tudi na lastna prizadevanja notraj posameznih delovnih kolektivov.

Zavedajo pa se, da bodo stabilizacijski in drugi ukrepi tudi letos vplivali na razvoj gospodarstva in da se ne bo še možno izogniti gospodarski nestabilnosti iz preteklih let.

Ostrejši ukrepi v gospodarstvu kot so devalvacija, uvoz in cene reprodukcijskega materiala, bodo letos v gospodarstvu občine najmočnejše prizadeli Železarno Jesenice in zato pričakujejo manj ugoden finančni uspeh pod-

SPOMLADANSKO ŽREBANJE • SPOMLADANSKO ŽREBANJE • SPOMLADANSKO ŽREBANJE • SPOMLADANSKO ŽREBANJE • SPOMLADANSKO ŽREBANJE

ljubljska banka

nagrajuje
LASTNIKE VEZANIH SREDSTEV

3999 NAGRAD V GOTOVINI
V VREDNOSTI 1.149.600,00 din

ROK VEZAVE DO 31. 3. 1972

ŽREBANJE 21. 4. 1972 V NOVI GORICI
GOTOVINA JE NAJBOLJŠA NAGRADA !

NAGRADE V GOTOVINI • NAGRADE V GOTOVINI • NAGRADE V GOTOVINI • NAGRADE V GOTOVINI • NAGRADE V GOTOVINI

V žrebanje so vključeni tudi varčevalci z Gorenjske

Za razvoj turizma v Mojstrani

Na zadnji seji krajevnih organizacij v Mojstrani, ki se zavzemajo za turistični razvoj tega kraja, so imenovali pet komisij, ki so že začele delati. Pripravili bodo potrebne načrte in program, ki bo zajemal dela, ki jih bodo lahko izvedli v okviru samih krajevnih organizacij. D. S.

V FESTIVALNI DVORANI
NABLEDU
OD 14. APRILA DO 4. MAJA

jetja kot so bili doseženi rezultati v letu 1971.

Na Jesenicah se bodo letos povsem usmerjali v reševanje naslednjih vprašanj razvoja gospodarstva občine: izgradnja nove hladne valjarne na Beli, izgradnja proizvodnih hal v Zabreznici in na Hrušici, nadaljevanje izgradnje gostinsko-turističnih zmogljivosti v zgornji savski dolini, izgradnja trgovsko-poslovnega centra na Jesenicah in v Kranjski gori, izgradnja proizvodno-skladišnih prostorov na Plavškem travniku, modernizacija proizvodno-obrt-

nih podjetij, večje zmogljivosti v tovarnem prometu (Jesenice transport) in širjenje tržišča tehničnih plinov (Vodovod Jesenice) ter usmerjanje gradbenišтва (SGP Sava) tudi v proizvodnjo gradbenega materiala in gradbenih izdelkov.

V skladu s programom razvoja gospodarstva občine, bodo letos predvidoma vložili v modernizacijo in nove zmogljivosti okoli 225,5 milijona dinarjev, kar je za 79,5 odstotka več kot znaša realizacija v letu 1971.

D. S.

Opozorilo Komunalnemu podjetju

Pred leti je dala tržiška občina vse vodovode v upravljanje Komunalnemu podjetju s pogojem, da mora namestiti vodomere. Ker podjetje obveznosti ni v celoti izpolnilo, so odborniki občinske skupščine na zadnji seji sklenili, da morajo komunalci vse vodomere namestiti do sredine leta. Če jih do tega še ne bodo, podjetje ne bo več smelo pobirati pavšalne vodarine.

Skupščina je od Komunal-

nega podjetja zahtevala tudi solidno pobiranje in odvažanje smeti. Cena za odvoz smeti se je namreč povečala in se izenačila s cenami v ostalih gorenjskih občinah. Zahteva po zadovoljivem opravljenem delu je upravičena tudi zato, ker bo kmalu urejeno novo odlagališče pri Kovorju. Odlaganje smeti na staro smetišče pod Pristavo bo zato skupščina prepovedala.

-jk

ta teden

Dolanc v Milano

Delegacija ZKJ pod vodstvom sekretarja izvršnega biroja predsedstva ZKJ Staneta Dolanca se je udeležila 13. kongresa komunistične partije Italije, ki je trajal od 13. do 17. marca.

Čakajo

Čeprav so bili ustavni amandmaji sprejeti že pred osmimi meseci, bi lahko še vedno na prste prešteli delovne organizacije v Sloveniji, v katerih so se že lotili uresničevanja. Kaže, da mnoge moti to, ker še ni zakonov ali druge prisile, ki bi jih zavezovale k izpolnitvi ustavnih dopolnil. Kaj pa ustava, ki je najvišji zakon?

Predstavnika mladine pri Titu

Predsednik republike Tito je sprejel na Brionih predsednika in sekretarja ZMJ Vladimira Maksimoviča in Staneta Boštjančiča, ki sta ga seznanila s pripravami na konferenco ZKJ, ki bo posvečena mladini.

Pokojsinske novosti

V zvezni skupščini so pripravili predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Predlog dopušča, da je z družbenim dogovorom mogoče določiti tudi drugačno osnovo kot 10-letno poprečje mesečnih osebnih dohodkov, ugodnejše pogoje za pridobitev pravice do pokojnine itd.

Predlog SZDLJ

Na koordinacijskem odboru za proslavo Titove 80-letnice so sklenili, da bo socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije predlagala zvezni skupščini, da dobi Tito drugič odlikovanje narodnega heroja.

25 ur

Strokovni svet zavoda za šolstvo SRS je izobilnoval predlog, da število obveznih ur pouka v nobenem razredu ne bo večje kot 25. S tem je končana dolga razprava o spreminjanju osnovne šole.

Govoril bo Popit

Na proslavi ob 60-letnici rojstva Borisa Kidriča, ki bo 10. aprila v dvorani Tivoli, bo v okviru zasedanja splošnega zbora slovenske skupščine govoril predsednik CK ZKS Franc Popit.

Kulturna akcija v Radovljici

Sindikati, kulturna skupnost in ZKPO bodo sklenili družbeni dogovor

Občinski sindikalni svet v Radovljici je dal pobudo, da se v občini sklene družbeni dogovor o kulturni akciji in programu gledaliških in drugih predstav za letos. S podpisom dogovora nameravajo zagotoviti članom delovnih skupnosti in občanom bogatejšo kulturno življenje in redne kulturne prireditve v posameznih krajih.

Te dni se je akcija za podpis družbenega dogovora začela v sindikalnih organizacijah v občini. V osnutku je namreč predvideno, da bi od 100 tisoč dinarjev za uresničitev kulturnega dogovora oziroma predvidenega programa 30 dinarjev prispevale delovne organizacije in občinski sindikalni svet. 70 tisoč dinarjev pa bi prispevala kulturna skupnost zadolžena za programsko politiko in mora najkasneje do konca tega meseca vsem podpisnikom predložiti program prireditev in gostovanj za letos. Za nemoženo organizacijsko in tehnično uresničevanje zastavljene programa pa je zadolžena zveza kulturno-prosvetnih organizacij.

V programu je predvidenih 19 različnih kulturnih prireditev za člane sindikata oziroma delovnih kolektivov in drugih občanov. Prireditve in gostovanja bodo v Radovljici, na Bledu, v Bohinjski Bistrici, Kropi, Podnartu in v nekaterih drugih krajih v radovljiški občini. V predvidenem programu pa bodo sodelovale različne poklicne in amaterske kulturno umetni-

ške skupine iz Slovenije in zamejstva.

Na občinskem sindikalnem svetu v Radovljici smo izvedeli, da se s predlogom druž-

benega dogovora kulturna skupnost in zveza kulturno-prosvetnih organizacij strinjata in da bo po razpravah sindikalnih organizacij v de-

lovnih organizacijah mogoče družbeni dogovor takoj podpisati. Predvidevajo, da bo to še ta ali pa najkasneje prihodnji mesec. A. Zalar

Ustanovna konferenca organizacije ZK UJV Kranj

Zavzetost za boljše strokovno in politično delo

V sredo, 15. marca, je bila ustanovna konferenca zveze komunistov uprave javne varnosti v Kranju. Vse doslej so komunisti UJV in ostalih delovnih enot po oceni občinske konference ZK Kranj dokaj uspešno delovali v aktivu. V zadnjem mandatnem obdobju je imel aktiv sedem pomembnejših razprav tako o vojno političnem položaju v svetu, o resoluciji I. konference slovenskih komunistov, o stabilizacijskih ukrepih in o občinski resoluciji o gospodarskem in družbenem razvoju. Na četrtem sestanku aktiva so sprejeli v članstvo ZK še štiri mlade komuniste. Nadalje so komunisti UJV razpravljali še o delovanju cerkve v naši družbi, o ustavnih spremembah, o odnosih med SFRJ in SZ ter o sklepih 21. seje predsedstva ZKJ. V dveh letih je aktiv sprejel v ZK 28 mladih. Mladi komunisti, ki so bili prej vključeni v organizacije na terenu, so zaradi take organiziranosti občutili v svojem političnem delu vrzel, saj razen politične šole za mlade komuniste, zanje na terenu ni bilo primernih oblik dela. Ne samo mladi komunisti, pač pa tudi ostali člani ZK na upravi javne varnosti in v njenih delovnih enotah so močno občutili ne-učinkovitost organizacijsko povezanost na terenu. Z ustanovitvijo svoje organizacije pa bodo nedvomno lažje in učinkoviteje reševali svoje notranje specifične probleme, obenem pa se bodo lahko tudi učinkoviteje angažirali na terenu v raznih družbeno političnih organizacijah. Sklep o taki organiziranosti predvideva oddelke po delovnih enotah in na ta način bo omogočeno članstvo, da bo zares lahko aktivno. Vendar pa so na ustanovni konferenci poudarili, da uspeh dela komunistov ni odvisen samo od oblik organiziranosti, pač pa je odvisen tudi od odnosa vsakega posameznika do dela v organizaciji.

Na ustanovni konferenci organizacije ZK UJV Kranj je bilo veliko govora o osebni odgovornosti, politični budnosti in revolucionarni usme-

ritvi. Omenili so tudi vlogo UJV v okviru družbene samosaščete in poudarili, da je UJV v tem okviru samo strokovni del, vendar pa pri tem ne gre brez splošne politične in konkretne podpore vseh. Akcijski program organizacije se nadalje zavzema še za krepitev samoupravljanja, pri osebni odgovornosti pa so bili enotni v tem, da mora ta biti konkretna in točno opredeljena.

Ustanovna konferenca, po splošni oceni je bila zelo uspešna, je zaključila delo z veliko pripravljenostjo za bodoče naloge in delo, s katerimi se komunisti UJV vključujejo v družbeno politično delovanje pri nas.

Na ustanovni konferenci organizacije so tudi predlagali zvezni skupščini, da se predsedniku republike drugič podeli naslov narodnega heroja.

Stanovanja na Jesenicah

V letu 1972 bodo na Jesenicah zgradili v družbenem sektorju 226 stanovanj, od tega 2 nova stolpčiča na Tomšičevi cesti (22 stanovanj je tu že vseljenih), 2 stolpčiča pri Družbeni prehrani z 48 stanovanji, 2 stolpčiča za gimnazijo ali 106 stanovanj (v eno stolpčico se bodo vselili že letos, druga bo zgrajena prihodnje leto), 1 stolpčič pri Čufarju s 16 stanovanji in 2 šesterčka v Kranjski gori z 12 stanovanji. V zasebni gradnji bo dograjenih oziroma vseljenih okoli 40 stanovanjskih hiš.

V skladu z republiško resolucijo o nadaljnjem razvoju

stanovanjskega gospodarstva in v skladu z določili republiških zakonov o stanovanjski politiki si bodo v jeseniški občini prizadevali, da bodo še letos izdelali program stanovanjske graditve v občini. Pripravili bodo ustrezne rešitve za določitev prispevka za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, za ustanovitev samoupravnega sklada za družbeno pomoč (solidarnostni, stanovanjski sklad) in za združevanje dela sredstev za stanovanjsko gradnjo pri poslovni banki kot vezana sredstva za kreditiranje stanovanjske gradnje. D. S.

Kljub podražitvam ni sprememb

Minuli ponedeljek se je sestel v Trzin odbor TIS in razpravljali o letošnjem proračunu. Namen seje je bil, da ugotovijo, koliko denarja je letos za izobraževanje in kaj z njim lahko storijo.

Odbor je ugotovil, da bo z razpoložljivim denarjem lahko izpolnil samoupravna merila v delitvi osebnega dohodka v višini 95 odstotkov. Za materialne izdatke pa ni predvidenih povečanj. Zaradi zvišanja cen se celo bojijo, da bo dejavnost šol nekoliko okrnjena. Viden napredek pa se obeta pri varstvu vozačev, kar je bilo v preteklih letih zaradi pomanjkanja sredstev težko izvedljivo.

-jp

KOMUNALNI SERVIS KRANJ

ponovno razglasa prosti delovni mesti

1. administrativnega tehnika
2. skladiščnika

Pogoji:

- pod 1.: srednja upravno-administrativna šola. Za začetnico pripravniška doba po pravilniku o pripravnikih;
- pod 2.: poklicna šola trgovske stroke. Prednost ima moški z odsluženim vojaškim rokom.
- Nastop dela takoj.

Ponudbe z življenjepisom in dokazili o zahtevani izobrazbi je treba poslati na naslov: Komunalni servis Kranj, Mladinska ulica 1. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Bohinjski turizem

Zbora volivcev v Bohinjski Bistrici se je udeležil tudi predsednik radovljanske občinske skupščine Stanko Kajdič, ki je pojasnil, da bodo letos dobljeni del sredstev morali nameniti za gradnjo šol. V gradnji so namreč šole za okrog 3000 otrok (mednje spada tudi šola v Bohinjski Bistrici) s površino okrog 20 tisoč kvadratnih metrov. Prav te investicije, ki jih s samopriskom delno financirajo tudi občani, pa do neke mere zavirajo razvoj na drugih področjih. Vendar pa je bila gradnja šol v občini nujna in jo je treba čimprej končati.

Prebivalce je na zboru najbolj zanimal turistični razvoj Bohinja. Tako bodo kmalu lahko razpravljali o programu projekta Gornji Jadranski zavzeli pa so se tudi za izgradnjo Koble.

Občinski skupščini so predlagali, da se uredi cestna povezava od priključka nove ceste do jezera, skozi Korita proti Pokljuki in preko Jelovice čez Sorško sedlo na Primorsko. Prepričani so, da bi bilo zanimanje gostov za Bohinj še veliko večje, če bi bile urejene te cestne povezave.

Zavzeli so se tudi, da se ohrani umetno sankališče in Hansenova skakalnica na Poljah, kjer so bili menda izvedeni prvi smučarski skoki v Jugoslaviji. Skakalnica je bila zgrajena 1928. leta in že dve leti kasneje je bilo na njej prvo mednarodno tekmovalstvo v državi. Menili so, da bi tudi smučarska zveza Slovenija morala temu objektu posvetiti večjo skrb.

A. Z.

Razpisna komisija za razpis delovnega mesta direktorja pri podjetju Komunalni servis Gorenja vas

razpisuje delovno mesto

direktorja obrtno komunalnega podjetja Komunalni servis Gorenja vas

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev, mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja ali srednja izobrazba gradbene, strojne ali ekonomske stroke, 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta na vodstvenih delovnih mestih;
- organizacijsko vodstvene in moralno politične kvalifikacije.

Kandidati naj pošljejo svoje vloge hkrati z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Komunalni servis Gorenja vas nad Škofjo Loko, in to do 1. aprila.

Slovenske ceste do 1985. leta

533 magistralnih in 2000 kilometrov regionalnih cest

Sedanji osnutek zakona o dolgoročnem programu za gradnjo, obnovo in vzdrževanje magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji od 1971. do 1985. leta pomeni prvo uresničitev dolgoročnega programa Slovenije

Predvidevanja kažejo, da se bo že prihodnje leto promet na slovenskih cestah v primerjavi z letom 1970 povečal za 63 odstotkov, do 1980. leta naj bi narasel za 127 odstotkov in do 1985. leta za 193 odstotkov. Prav ti podatki, sedanje stanje cest in zahteva, da se sprejme republiški akt o razvoju cestnega omrežja v Sloveniji, so narekovali republiškemu cestnemu skladu, da je novembra lani izdelal osnutek zakona o dolgoročnem programu za gradnjo, obnovo in vzdrževanje magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji od 1971. do 1985. leta.

S tem v zvezi je v sredo republiški sekretariat za informacije pripravil tiskovno konferenco, na kateri so novinarje predstavniki cestnega sklada Slovenije in republiškega sekretariata za gospodarstvo seznanili z nekaterimi perečimi vprašanji cestnega gospodarstva, z dolgoročnim programom razvoja cestnega omrežja in s finančnimi problemi.

Program predvideva, da bi v Sloveniji do 1985. leta morali zgraditi 533 kilometrov magistralnih cest: od tega

201 kilometer štiripasovnih avto cest, 228 kilometrov dvo-pasovnih avto cest (I. faza gradnje), 104 kilometre modernih hitrih cest in 5 kilometrov predora pod Karavankami. Razen tega pa bo do takrat treba v Sloveniji modernizirati še okrog 2000 kilometrov regionalnih cest, tako da bo na njih mogoč najtežji tovorni promet.

Ena od številnih utemeljitev, ki narekuje nujno uresničitev takšnega programa, je, da se Slovenija v prihodnjih 13 oziroma 15 letih ne more in ne sme prometno izolirati. Za primer povejmo le pojasnilo na tiskovni konferenci, da bo sosednja Avstrija do 1980. leta svoje avto ceste »pripeljala« do naše meje in da se ne moremo izogniti priključitvi nanje.

Na razgovoru je padlo vprašanje, če ni morda ta program preveč optimistično zastavljen. Ugotovljeno je bilo, da pred potrebami ne moremo zapirati oči, čeprav je trenutno za uresničitev takšnega programa zagotovljenih šele 39 odstotkov predvidenih potrebnih sredstev. Za uresničitev takšnega programa bi namreč potrebovali prek 21 milijard novih dinarjev.

Ceprav imamo trenutno šele osnutek zakona, za katerega pa je cestni sklad še posebno zainteresiran, da bi bil sprejet še letos jeseni, je program pomemben tudi zato, ker končno postavlja in nakazuje vse pogoje za cestno gospodarjenje. Pomeni namreč, da če smo se odločili za samofinanciranje cest, je treba sredstva, pobrana od cest (bencin, takse, prometni davek) tudi vračati v ceste.

Trenutni izračuni žal kažejo, da tako v dolgoročnem kot v srednjeročnem programu (do 1975. leta) nekaj sredstev zmanjka. Za minimalne potrebe bi cestni sklad do 1975. leta potreboval 5,3 milijarde dinarjev, trenutno pa je zagotovljenih le 3,3 milijarde sredstev. Prav zato se postavlja odločno stališče, da se 0,65 dinarja od podražitve bencina v republiki nameni za ceste. Potrebna pa bo najbrž tudi postopna razporeditev prometnega davka, ki je mimogrede na bencin v primerjavi z drugimi izdelki največja. (Prometni davek na bencin namreč znaša okrog

80 odstotkov in je skoraj štirikrat večji od drugih izdelkov).

Za uresničitev srednjeročnega programa bi cestni sklad vsako leto potreboval poprečno milijardo dinarjev. Lani je imel 680 milijonov, letos bi za minimalni program novogradenj in obnove potreboval 640 milijonov, zagotovljenih pa je le 440 milijonov. Če k temu prištejemo še vzdrževanje, zmanjka okrog 260 milijonov. Zato je bilo poudarjeno, da upravni odbor sklada zaradi pičlo odmerjenih sredstev ne more sprejeti odgovornosti za gospodarjenje s cestami. Prav zato bo sklad vztrajal, da je manjkajočih 260 milijonov dinarjev za letos treba zagotoviti.

Na vprašanje, kakšna bo dinamika oziroma vrstni red uresničevanja zastavljenega dolgoročnega programa, je bil odgovor, da bo razen zagotovitve potrebnih sredstev to prav gotovo tudi eden resnih problemov. Vendar pa je že sedaj jasno, da bodo pri tem odločilni kriteriji o obremenjenosti cest.

In kako bo, če do 1985. leta oziroma v posameznih srednjeročnih obdobjih ne bo moč zagotoviti potrebnih sredstev? Program predvideva, da bo v tem primeru treba zagotoviti vsa potrebna sredstva za vzdrževanje, za obnovo in modernizacije bi v določenem razmerju zagotovili 70 odstotkov sredstev in za novogradnje 50 odstotkov.

Morebitno zmanjšanje programa pa je omenjeno le kot rešitev v sili, kajti mnenje cestnega sklada je, da je glede na potrebe in stališča o samofinanciranju cest treba zagotoviti tudi vire sredstev.

A. Zalar

ta teden

Šoštanj III

V začetku tedna je bil začetek obratovanja termoelektrarne Šoštanj III zaradi okvare ponovno preložen. V sredo pa so generator tega našega največjega termoelektrarskega objekta le sinhronizirali z omrežjem in oddali v omrežje prve kilovatne ure.

Brez toka

Elektro gospodarstvo Srbije bo z aprilom prenehalo dobavljati električno energijo vsem nerednim plačnikom. Dolgovi gospodarskih organizacij elektrogospodarstvu so namreč ta mesec narasli že na 35 milijard dinarjev.

Več avtomobilov

V Jugoslaviji se je lani precej povečalo število motornih vozil. Naraslo je predvsem število osebnih avtomobilov, saj so jih vpisali 873.554. To je za 21 odstotkov več kot leta 1970. Od tega je bilo okrog 4000 avtomobilov v družbeni lasti.

Kreditni ukrepi

Svet guvernerjev narodne banke Jugoslavije je sprejel ukrepe za izvajanje kreditno-monetarne politike za letos, ki jo je ZIS sprejel po daljšem medrepubliškem dogovarjanju.

Traktorji brez carine?

Odbor vojvodinske gospodarske zbornice se zavzema, da bi ukinili carino na uvoz težkih traktorjev, ki jih v Jugoslaviji ne delamo. Pa tudi obdavčenje zasebnih kmetov pri nakupu traktorjev do 60 KM ni upravičeno, saj z njimi v glavnem obdelujejo lastno zemljo.

Večji izvoz

V primerjavi s februarjem in januarjem lani se je v letošnjih prvih mesecih izvoz slovenskih podjetij povečal za 34 odstotkov, uvoz pa za 2 odstotka. Proizvodnja pa je bila februarja letos za 11,8 odstotka večja kot februarja lani.

Dvom

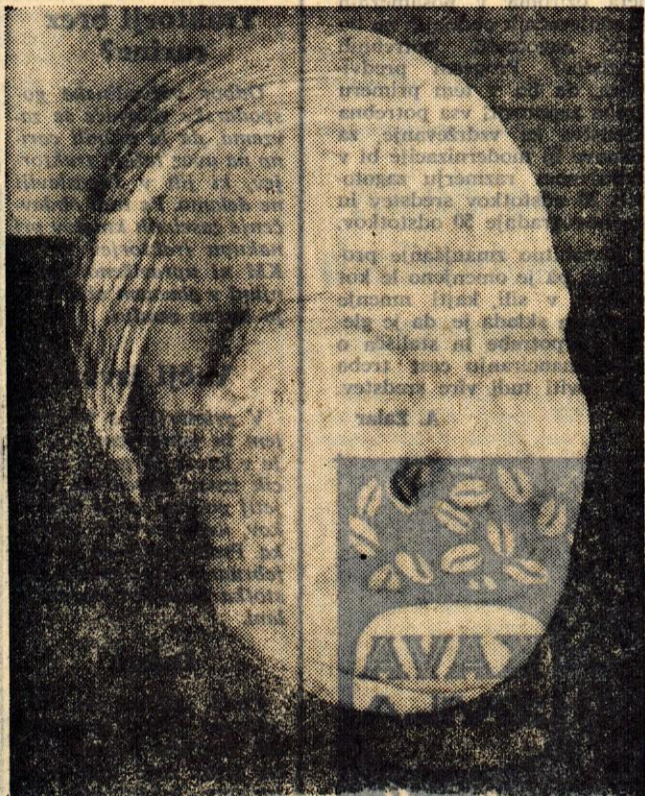
Člani odbora za turizem pri zvezni gospodarski zbornici dvomijo, če bo letos moč dobiti od turizma predvidenih 500 milijonov dolarjev.

Ivana Kobilčeva (lastni portret iz l. 1914)

NA ROB SLIKARSKE RAZSTAVE IVANE KOBILČEVE V KRANJU

Posmrtna maska (posnela in odlila A. Reptič in C. Zorec 5. 12. 1926)

Na predvečer letošnjega dneva žena, 7. t. m., je bila v prostorih Gorenjskega muzeja v Kranju (Tavčarjeva ulica št. 43) odprta razstava slikarke Ivane Kobilčeve (1861—1926).

Razstavo sta pripravila Konferenca za družbeno aktivnost žensk Slovenije in Gorenjski muzej. Priključena je k razstavi »Slovenke v revoluciji«. Za eleganten aranžma je poskrbel prof. Lojze Gostiša, ki je hkrati uredil tudi tekstualni in likovni del razstavnega kataloga.

Vsekakor pomeni razstava del slikarke Kobilčeve za Kranj velik, visokokvaliteten kulturni dogodek. Saj se na razstavi srečamo s plemenito umetnostjo prejšnjega stoletja, pravzaprav z umetnostjo »ob koncu stoletja« (fin de siècle), od poetičnega realizma do čistega plenerizma (slikanja v naravi, izven ateljeja, v polni svetlobi = en plein air).

Seveda ni tu pravi prostor, niti moje pero ni poklicano, da bi pisalo kako dognano študijo o slikarskem fenomenu take umetnice, kot je bila Ivana Kobilčeva. Le ogled njenih del, ki so sicer izvečine v zasebnem lastništvu in

»Ko je bila Ivana otrok, so neke v daljnem Londonu ustanavljali prvo Internacionalno. V Evropi je bila tedaj ena sama republika, Švica. Ko se je slikarka bližala svojemu šestdesetemu letu, se je na evropskem vzhodu rodila prva socialistična dežela. A veliko zgodovinsko ozadje je videti za ta mirni slikarski razvoj že preveliko. Da lahko razumemo Ivanino zgodbo, nam zadošča mnogo skromnejša panorama, dosti nižji razgledni stolp: tisti, ki se dviga nad malim in na videz takó solidnem »včrtašnjim svetom«, nad dremajočim meščanskim mikrokozmosom, ki varčuje in računa, ki se ga — vse kaže takó — mimo računov in strankarskih preprirov vznemirjajo samo še sufražetke in slikoviti bradati anarhisti.«

S tako širokim zamahom nam pisca kataloga naslikata slikarko in njen čas. Da, tudi njen čas! Sama takole pravi:

»Življenjepisi — naj so še tako kratki — bi ne smeli govoriti samó o tistih, ki so jim posvečeni, in bi se ne smeli končavati s smrtjo svojih junakov. Biti človek, pomeni zavestno povezati svojo usodo in delo z žitjem in bitjem drugih ljudi. Bolj se je to zgodilo, manj grozljivo ločnico predstavlja smrt. Vsi, ki se jih spominjamo, nadaljujejo z nami svoje dobro in zlo, srečno ali nesrečno življenje. Ta njihova »poznejša usoda« se z nami vred tudi spreminja in — kar je videti nemogoče — včasih je bolj živa, resnična in pomembna, kot pa se je zdela sodobnikom. Pri umetnikih se to najpogosteje dogaja.«

IVANKA KOBILČEVA — ILUSTRATORKA

Hotel pa sem s tem zapisom tudi opozoriti na slikar-kin ilustratorski opus, ki pa na razstavi ni prikazan. Pač zato, ker je v sklopu ostale njene kreativnosti res manj pomemben. Kobilčeva je morala celo slišati in brati močno odklonilne sodbe o tej plati svoje dejavnosti.

Seveda pa naš zapis teh mnenj ne namerava korigirati. Naša misel je le v tem, da povemo nekaj besed o ilustracijah prve posmrtno izdane Simona Jenka »Pesmi«, kajti to dejanje ne sme ostati Kranjčanom neznano, saj hrani prav naša zemlja ne le Prešernovo, ampak tudi Jenkovo neiztrohnjeno pesniško srce.

Naslov knjižici, za katero je Ivana Kobilčeva oskrbela ilustracijo, pa je tale:

Pesmi. Založil Simon Jenko. Za tisk priredil Anton Funtek. Ilustracije izvršila J. Kobilčeva. I. Založil Oton Fischer v Ljubljani 1896.

Slikarka Kobilčeva je v knjižici (velikost le 13 cm x 8 cm!) objavila deset ilu-

stracij. Poleg pesnikovega portreta še devet motivov na besedilo pesmi: Pred durmi, Slovo, Slabo sveča je brlela, Pobratimija, Molitev, Na Sorškem polju, Lilija, Mati in Zimski večer.

Ilustracije so izvršene v posebnih grafičnih tehnikah, ki se močno približujejo takrat že znani fotografski tehniki. Tak učinek se je dalo doseči s svinčnikom ali pa s čopičem, namakanim v razredčen tuš ali drugo črno barvilo.

Ne glede na dvoje negativnih mnenj o teh Kobilčevih ilustracijah — pač ubranih na stroga merila estetskih zakonitosti — moram le reči, da se je bralcem te izdaje Jenkovih »Pesmi«, vsaj nekaj ilustracij močno vtisnilo v spomin, posebno one v zvezi s pesmimi Pred durmi, Molitev, Zimski večer in, seve najbolj, Pobratimija.

Prvi se je s kritiko nove izdaje Jenkovih »Pesmi« oglasil učeni pravni zgodovinar Vladimir Levec (sin prof. Frana Levca), ki je v Ljubljanskem Zvonu (leto 1896, stran 384) med drugim napisal tudi naslednje hude besede:

»Nova izdaja je tudi ilustrovanja, in sicer je izvršila slike domača umetnica gñca. I. Kobilčeva. Odkriti moram povedati, da se je zdela meni misel, naj se ilustrirajo Jenkove poezije, že iz prvega početka nesrečna.

Dobra, dovršena pesem ne potrebuje ilustracije; slabi pa tudi slika ne pomaga. Kdor si, recimo, ne more predstavljati situacije v Jenkovi Slabo sveča je brlela..., temu ne pomore sto ilustracij. Ker izmed vseh sto niti ena ne zadene v resnici onega tona, katerega je pesnik položil v pesem.

Ilustrator pesnika dostikrat niti doseči ne more. Če bereš dotično pesem in potem pogledaš sliko, mine te čisto vsa iluzija, ki si jo o delu imel prej.

Opomniti pa moram, da tu nikakor ne mislim na konkreten slučaj, hotel sem le povedati in pokazati, da so slike pri pesmih nepotrebne. Kar se tiče gñce. Kobilčeve slik, moram na vzlic vsemu priznanju risarske tehnike in dovršenosti reči, da se meni pesnikova ideja ne vidi povsod dobro pogojena. Glede slike k Molitvi je omenil že drug slovenski list in jaz bi isto pripomnil glede ilustracije k Pobratimiji. Pomisliti je, da je pesnik zložil to pesem v osmi šoli, tako rekoč za odhodnico iz gimnazije, za slovo od svojih tovarišev in sošolcev; slika bi nam torej morala predstavljati mlade, še golobrade ljudi. Naša slika pa nam kaže same starejše, odrasle moške, in to je po mojem mnenju neupravičeno.

Podobno sodbo o teh ilustracijah sta v razstavnem katalogu izrekla tudi Ljerkina in Luc Menaše (str. 41):

»V tem času, 1896, se Iva-
na tudi prvič poskusi kot ilu-
strator in opremi Funtkovo
izdajo Jenkovih pesmi. V
risbi, ki krasi pesmico Pred-
duri, se ponovi stari Kobil-
čin motiv citarice, sicer pa
ob tem priložnostnem, hudo
običajnem delu težko govorimo
o kakršnem koli vživetju
v literaturno snov ali sploh
o globlji umetniški prizade-
losti.«

Kot nepristrasten častilec
slikarske tvornosti, morem
izreči le misel, da je bila Ko-
bilčeva realist in se je tudi
ob ilustriranju Jenkovih
»Pesmi« ozrla v resničnost
okrog sebe — ne pa nazaj v
Jenkovo mladost! Zato so
možje ob Pobratičijah slikani
tako realistično — so pač ži-
vi ljudje iz družbe okrog sli-
karskega doma! Moja pokoj-
na majka mi je kot stara
Ljubljanka celo za vse po-
vedala, kdo so bili možje s
časami v rokah! Imena sem
pozabil, le za trgovca Lozar-
ja (v ospredju, s sivo brado)
se spominjam. V glavnem so
bili to res trgovci in obrtniki
z Ljubljanskega Mestnega tr-
ga in nabrežja ob Ljublja-
nici. Slišal pa sem že misel,
da ni nujno pri ilustracijah
biti suženj teksta, slikar neko
pesnitev lahko le spremlja,
toda — s svojimi čustvi, s
svojo umetnostjo! To se pravi:
podoživlja jo kot suveren
likovni umetnik!

Ilustratorski opus Ivane
Kobilčeve pa se ni pri Jenku
začel in končal. Kobilčeva je
prispevala ilustracije tudi v
znano enciklopedično delo
»Avstrijska monarhija v be-
sedi in sliki«, sarajevsko »Na-
do« in v knjigo »Starejše slo-
venske pesnice in pisatelj-
ce«. V to, poslednjo, je Ko-
bilčeva prispevala portrete
Pavline Pajkove, Josipine
Turnograjske in Lujize Pes-
jakove.

SLIKARKINA POSMRтна MASKA

K dokumentarnemu gradi-
vu, ki je razstavljeno v vi-
trinah, sem včeraj prispeval
slikarkino posmrtno masko
(mavec, višina 23 cm, širina

17 cm). Kako je prišla v mo-
je roke?

V letu 1926 sem bil v pred-
zadnjem letniku ljubljanske
kiparske šole. Nekega zimskega
dne me je profesor Alojz-
zij Repič povabil, naj grem
z njim, da mu bom pomagal
odliti posmrtno masko sli-
karke Ivane Kobilčeve. Seve-
da sem radevolje šel z njim
(nosil sem lavor in vrečko
mavca), saj takega dela še ni-
sem poznal in prav bi bilo,
da bi se seznanil z njim. Kdo
ve, kdaj tako znanje prav
pride?

Postopek sam je bil tačas
precej zapleten (akad. kipar
in medaljer Stane Dremelj je
v tem delu zdaj vse druga-
čen mojster!), mislim na pri-
prave (zapiranje nosnih vot-
lin z vato, premaz obrvi in
nastavka las, prekritje oko-
lja glave in pod.), ki pa mo-
rajo biti skrbno izpeljane,
saj gre v bistvu za pieteten
postopek, ki ne sme mrtva-
škega obličja poškodovati,
deformirati, niti raniti čustev
svojcev, ki jih včasih ni moč
oddaljiti iz sobe.

Profesorju Repiču so se ro-
ke vsled starosti že močno
tresle in tako sem prevzel
del naloge, posebno pri po-
znejšem vlijanju pozitivu v
negativ odlitka. Medlo se še
spominjam, da sva v šoli na-
pravila po izvirniku še enega
ali dva odlitka (s pomočjo
želatinskega negativa). Ta, ki
je zdaj razstavljen v vitrini,
je izvirnik, pri odlivanju si-
cer poškodovan, a pozneje
popravljen in retuširan. Kot
taka je potem, kot defekten
izdelek, pozneje docela po-
pravljen — prišla maska iz
profesorjevih rok v mojo
last.

Priložnost je sedajle reči
besedo ali dve o starem aka-
demskem kiparju in dolgolet-
nem profesorju na ljubljans-
ki kiparski šoli Alojziju Re-
piču (1866—1941). Mož je po
krivici že precej pozabljen,
vsekakor pa manj kot vzgoji-
telj kar treh rodov sloven-
skih likovnih umetnikov. Pri
njem so namreč dobili prve

napotke v svet umetnosti ki-
parji Peruzzi, Sajevic, Napot-
nik, Dolinar, Tine Kos, Fran-
ce Kralj, Loboda, Jurkovič,
Gorše, oba Kalina, Smerdu,
Božo Pengov in drugi. Neka-
teri Repičevi učenci so se po-
zneje preusmerili v slikar-
stvo; ti so bili: Sterle, Rajko
Šubic, Cuderman, Maleš, Ju-
stin, Košir, Sedej, Godec ter
drugi. Celih sedemindvajset
let (1905—1932) se je Repič
razdajal kot pedagog. V tem
času pa je v njem moral
umreti ustvarjajoči umetnik,
ki je v svojih dunajskih le-
tih toliko obetal, zmagoval
pri natečajih, prejemal na-
grade, izvrševal velika naro-
čila in žel vsestranska pri-
znanja. Sopotnika njegova,
Berneker in Gangl, ki sta
ostala svobodna umetnika,
sta vse drugače zapisana v
našo umetnostno zgodovino.
Vsekakor pa je Repičevo ime
ohranjeno v srcih številnih
njegovih učencev, ki skrom-
nega, le na videz hudega, če-
beljemarkljivega in nekoliko
samosvojega moža ne bodo
nikoli pozabili.

Kipar Repič resda ni ubiral
novih umetniških poti. Nje-
gov ideal je bil sprva umir-
jeni klasicizem. Pozneje pa
strogi realizem. Približal se
je naravi in jo zvesto posne-
mal. Pomembna podrobnost
njegovega pedagoškega udej-
stevovanja je bilo njegovo so-
lidno tehnično znanje, saj je
bil eden redkih večakov v
polihromiranju in zlatenju.
Repičeva odlika je bilo tudi
izrazito kompozicijsko zna-
nje in obvladanje anatomije.

Ljubljanska Narodna gale-
rija hrani Repičevo naturalis-
tično pojmovano delo »Sle-
pec«, ki kaže, da ga je ustva-
ril umetnik velikega znanja
in resničnega kiparskega ob-
čutja. Gotovo sodi to delo v
zakladnico najdragocenejših
slovenskih plastik.

Tako smo se ob razstavi
Ivane Kobilčeve razgovorili
še o drugih stvareh, ki se ka-
žejo, kot da ne sodijo v krog
pripovedi o slikarki. A ven-
dar so tu določene vezi, po-
zornemu bralcu očitne.

Črtomir Zorec

Letošnji program Gledališkega centra

Na novo osnovani Gledališki center, ki ga je ustano-
vila Kulturna skupnost Kranj in ki je lociran v Pre-
šernovem gledališču, je v smislu načrtovalnih nalog na
začetku svojega dela sprejel nekaj sklepov, ki zadevajo
ustvarjalce gledališke kulture v občini Kranj že v tej
sezoni. Čeprav prvi odziv ni povsem dosegel pričako-
vanj — kar pa je na podlagi republiških izkušenj v
nekem smislu normalno, saj pri strokovnem usposablja-
nju in dvigu gledališke kulture administrativni ukrepi
niso učinkoviti in seveda tudi ne zaželeni — pa je okvir-
ni program Gledališkega centra za to delovno sezono
več kot obsežen, vendar po vsej verjetnosti tudi izved-
ljiv.

Kolikor še ni vsem delujočim in nedelujočim gleda-
liškim skupinam, šolskim skupinam in krožkom znano,
da nudi Gledališki center v Prešernovem gledališču
pomoč v smislu repertoarnega svetovalca oziroma knjiž-
nice, režijskih, scenografskih in kostumografskih napot-
kov, dalje pomoč v smislu nasvetovanja opreme odrov
in dvoran, naj na tem mestu opozorimo kar na troje
pomembnih prireditev oziroma srečanj, ki naj bi bila
v tej sezoni ali na začetku naslednje. Na prvem mestu
je treba omeniti Našo besedo 72 v organizaciji Gleda-
liškega centra, ZKPO občine Kranj, ZMS Kranj in DPM
Kranj, srečanje, ki bo v Prešernovem gledališču od
29. marca do 1. aprila združilo vse prijavljene (7 po
številu) mladinske in pionirske skupine v prireditvi na
občinski ravni. Gledališki center bo celotno srečanje
prijavil republiški komisiji, ki bo eventualno tudi s tega
srečanja izbrala najboljše predstave za republiško sre-
čanje Naše besede 72, ki bo od 19. do 22. aprila v Idriji.
Pri tem velja opozoriti na strokovne pogovore, ki bodo
spremljali srečanje in pa na pravico vodil oziroma režis-
erjev vseh udeleženi skupin in krožkov do brezplač-
nega bivanja na republiški reviji Naša beseda 72 v
Idriji, ne glede na dejstvo, ali se bo njihova skupina
uvrstila na zaključno prireditev ali ne.

Od 24. do 29. aprila bo — prav tako v Prešernovem
gledališču — občinska revija »odraslih« gledaliških sku-
pin, ki naj pomeni pregled letošnjega dela, udeležbo
strokovnih pogovorov, se pravi republiške komisije,
hkrati pa možnost uvrstitve na XV. republiško srečanje
gledaliških skupin, ki bo od 15. do 21. maja v do sedaj
še ne izbranem kraju. Tudi tu velja posebna ugodnost
za režiserje in vodje vseh prijavljenih skupin, saj se
lahko brezplačno udeležijo republiškega srečanja, tudi
če se njihova skupina ne uvrsti v zaključni izbor. Pri-
jave za to revijo sprejema Gledališki center na naslov
Prešernovega gledališča do vključno 7. aprila.

Na koncu velja omeniti še strokovni seminar za
režiserje in igralce, ki bi se začel 15. septembra tega
leta in ki bi na najvišji strokovni ravni lahko pomenil
spodbuden začetek gledališke sezone. Gledališki center
bo posebej organiziral udeležbo za ta seminar, vendar
že sedaj sprejema prijave zainteresovanih, ker bi moral
biti takšen seminar resnično dobro in polnoštevilno
organiziran.

Ob vseh treh omenjenih osrednjih prireditvah tega
leta pričakuje Gledališki center polno udeležbo in čim
tesnejše in številnejše kontakte, saj edino sporazumni
napori vodijo v resničen dvig gledališke kulture na ne-
kem področju in s tem tudi na področju kranjske ob-
čine.

Koncert pianista iz Argentine

V Kranju bo v sklopu soli-
stičnih in komornih koncer-
tov v ponedeljek, 20. marca,
ob 18.30 v dvorani glasbene
šole koncert pianista HEC-
TORJA PELLA iz Argenti-
ne. Pianist Hector Pell je po
diplomi v Buenos Airesu in
na Konservatoriju »Svete Ce-
cilije« v Rimu izvedel že več
uspešnih koncertnih turnej
po južni Ameriki in Evropi.
Koncertiral in snemal je za
radijske postaje v Angliji,
Italiji, Čkoslovaški, Franci-
ji, Švici in Španiji. V okviru
svoje koncertne turnee po
Jugoslaviji bo gostoval tudi
v Kranju, kjer bo izvajal na-
slednji koncertni program:
L. van Beethovna: Sonato št.
9 v e-duru, A. Ginastera: So-

nato (1952) ter skladbe Fr.
Chopena: Poloneza op. 26 št.
1 v cis-molu, Etuda op. 10 št.
1 v e-duru, Scherzo op. 31 v
b-molu, ter Andante Spianato
et Grande Polonaise brillante,
op. 22. Koncertni spored je
za ljubitelje glasbene umet-
nosti zelo zanimiv in upamo,
da bo v interpretaciji še mla-
dega pianista zaživel v vsej
svoji lepoti.

Aprila pa bo gostoval v
Kranju priznani pihalni kvar-
tet RONDO iz Bruxellesa —
Belgija. 10. aprila pa se nam
bosta predstavila mlada re-
produktivna umetnika Ildika
Ban; violina, in Katalin Va-
radi; klavir, iz Madžarske.

P. Lipar

Ilustracija k Jenkov »Pobratičij« (razredčen tuš iz l. 1896)

Varstvo okolja na Gorenjskem (3)

Kako sta Sava in Kokra postali greznici

»Prejšnjo nedeljo sem si vzel nekaj ur časa in odšel na sprehod skozi Kranj, do kanjona Kokre in do njega dni čudovito urejenega Savskega drevoreda. Saj veste, čez hojo v naravi ga ni; človek se nadiha svežega zraka, razgiba in sprosti živce. Ampak moji so ostali napeti, razdraženi. Kamorkoli sem namreč pogledal, kamorkoli sem stopil, povsod smeti, gore smeti. Soteska Kokre je posuta z najrazličnejšimi odpadki, s konzervami, steklenicami, lonci in plastičnimi posodami, z avtomobilskimi gumami, ženskimi najlonkami in kdo bi vedel s čim še. Celo orjaški, zarjaveli štedilnik sem videl vmes. Nič bolje ni po bližnjih gozdovih, ki jih ljudje spreminjajo v ropotarnice, in na obalah Save, katere struga je glede kanalizacije, tovarniških odpadkov ter odpadkov že zdavnaj neprimerna za kopanje. Mi pa, kadar debata zaide v to smer, brezskrbno besedičimo, da stvari ne gre potencirati, da so druge zadeve pomembnejše, da bomo o varstvu okolja lahko razpravljali kdaj pozneje in podobne puhlosti. Kakšna zmota! Vsako odlašanje utegne biti usodno. Do vratu tičimo v blatu, a ker se kopiči počasi, ga niti ne opazimo.« mi je pred dnevi pripovedoval Janez Sušnik, podpredsednik občinske skupščine Kranj. Težko bi našel primernejši uvod k pisanju o ekološki zanemarjenosti gorenjske metropole, zato sem pač izrazil priložnost ter mu »odstopil« konico članka.

● Dimni teror

Ce ste brali prejšnji dve reportaži, posvečeni Jesenicam in Skofji Loki, vam ne bo težko narediti zanimive primerjave, iz katere je jasno razvidno, da so problemi Kranjčanov pravzaprav seštevke preglavic, ki tarejo njihove sosede. Medtem ko Jesenice in Skofjo Loko morijo predvsem zastrupljena atmosfera oziroma zamazane reke, sta pri Kranju prisotna oba elementa hkrati. In vendar odgovorni ukrepajo komaj kaj odločneje kakor v mestu pod Lubnikom, kjer ni bilo doslej storjenega praktično ničesar. Resda so odborniki lani sprejeli posebno resolucijo, posvečeno onesnaženju zraka, toda uresničitev le-te terja kup sredstev. Avtorji dokumenta predlagajo, da naj se v Kranju zgradi le ena toplotna, ki jo bo moč zlahka nadzirati, ter da naj v novih naseljih čim prej ukinejo individualne peči in jih nadomestijo s skupno centralno kurjavo, kakršno ima soseska Vodovodni stolp II. in kakršna bo ogrevala okrog tisoč stanovanj nove četrti Planina. Nadalje naj bi skupščina sprejela odlok, ki bi hišnim svetom predpisoval namestitve posebnih filtrov. Meritve namreč kažejo, da so kamini zasebnikov in razne vrste oljnih gretij, poleg izpušnih plinov, glavni uničevalci zdrave klime.

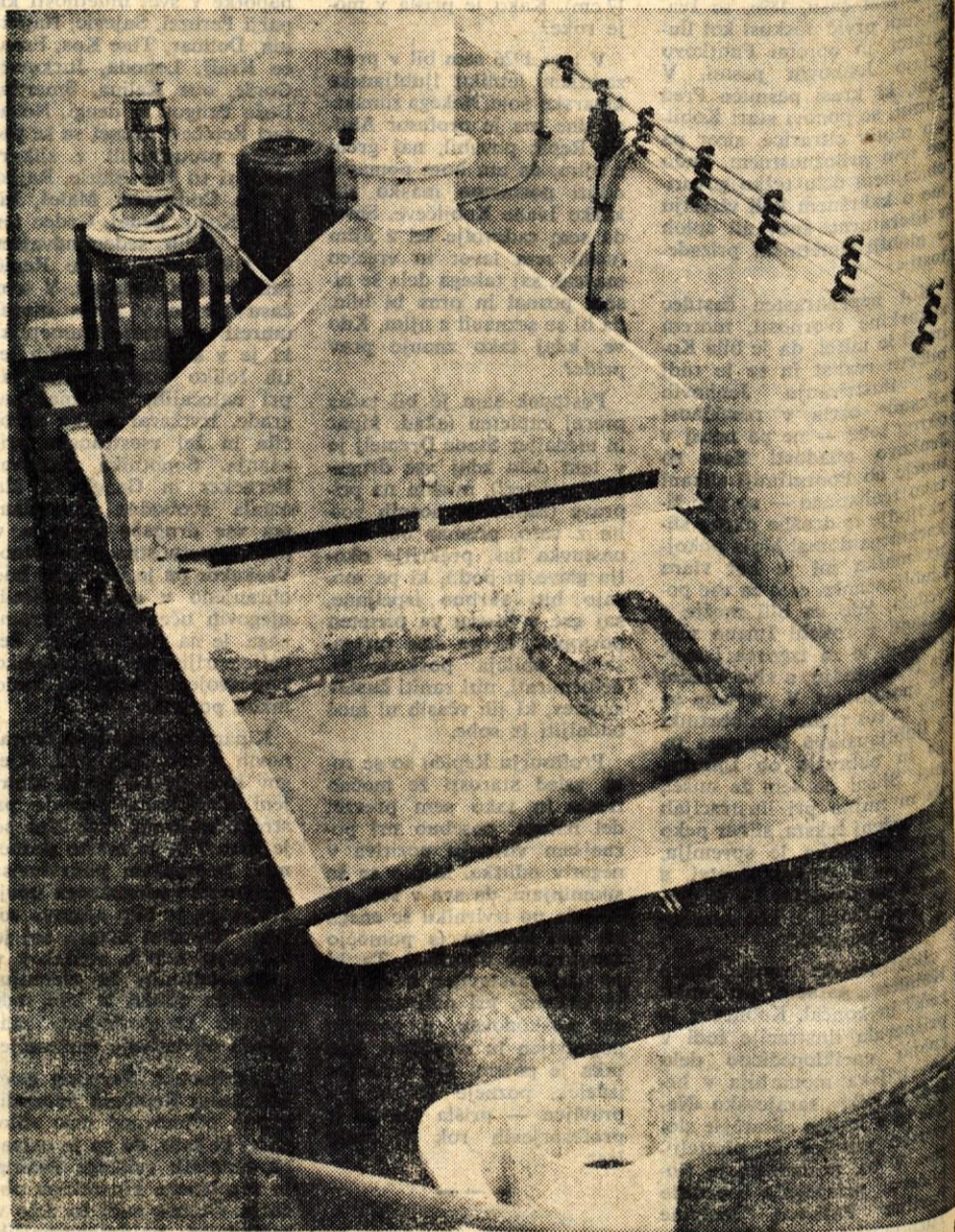
Poglavje zase je kajpak promet. V poletnih mesecih doseže zaradi invazije turistov grozljive razsežnosti. Strokovnjaki so mnenja, da bi morala milica v bodoče bolj strogo kontrolirati mo-

torna vozila, zlasti težke tovornjake in avtobuse, katerih iztrošeni stroji bruhajo na dan nedogorele snovi in ki strahotno zasmradijo okolico. Brez odločnih ukrepov bodo prebivalci Kranja kmalu pozabili, kakšnega okusa je svež, kisika bogat zrak.

● »Nekoč so bile ribe, mnogo rib«

»Naše mesto leži ob reki Savi. V njej so nekoč plavale ribe, mnogo rib. Bregova sta bila poleti polna kopalcev. Danes pa je voda nasičena s kemikalijami, brez življenja in za kopanje neprimerna...«

Približno tako bo profesorica zemljepisa govorila potomcem mlade kranjske generacije. Napoved ni pretirana; že zdaj se občani zrelih let ožojno spominjajo polpretekle dobe, ko so čofotali po bistrih tolmunih Save in ko si je tudi najbolj neroden trnkar znal ujeti sočno postrv. No, zamolklo zeleni barvni odtiski so izginili z gladine in odstopili prostor žolto rumenim in vijoličastim niansam, ki ljubitelje prirode spravljajo v obup. Poglavitna povzročitelja sprememb sta kajpak industrijska in stanovanjska odplaka. Tovarne in nešteti manjši odtoki ju veselo, brez strahu, da bi koga spravili v zagato, pošiljajo v valove. Resda obstaja natančen projekt moderne kanalizacijske mreže, ki bo prek zbirnih cevi, spelanih vzdolž Save in Kokre, odvajala odpadne snovi v gigantsko čistilno napravo v Zarici, vendar zamisel še ni prerasla »papirnate« faze. Poprej je treba izpolniti

Razstrupljevalna naprava v ČP Gorenjski tisk

dva pogoja: preusmeriti del Savine struge, kar bo preprečilo poplave in pospešilo pretok (dela financirata vodni sklad SRS in domače gospodarstvo) ter izkopati centralne kanale. O potegnitvi slednjih nismo mogli zvedeti nič točnega, saj je odvisna izključno od pripravljenosti (beri: radodarnosti) prizadetega prebivalstva. Kranjčani, sezite torej v žepe in vode bodo brž prozornejši!

Ampak pustimo prihodnost in se vrnimo na trdna tla sedanjosti. Ni rožnata, res ne. Podobno kot v Skofji Loki bi ogorčeni »romantiki«, ki so ga zrevoltirali vandalizmi te ali one organizacije, tega ali onega posameznika, zaman nadlegoval predstavnike oblasti ter jim molil pod nos prijavo. Kranjska »vlada« ne premore komisije ali vsaj referenta, pri katerem bi ljudje naznanjali zločine nad naravo. Razen neposredno oškodovanih ribiških in lovskih družin nihče ne preganja skrunilcev. Čeprav smo izdali obilico »strogih« zveznih in republiških zakonov o varstvu okolja, ni skoraj niko-

gar ki bi jih spoštoval. Podobni so lično oblikovani strašilni pištoli, katere učinek je enak ničli. In četudi se zgodi čudež ter sodišče vzame v precep, denimo barvarno, ki spušča po reki smrtonosne izlake, bo kazen smešno nizka, zagotovo pa dvajsetkrat manjša kakor stroški nakupa in montaže solidnih čistilnih aparatov. Jasno, da krivci lahkih src odprejo blagajno in plačajo. Ogromno so prihranili.

● Iskra in ČP Gorenjski tisk — dve zlati izjemi

Hoteč zvedeti, kako je s filtrirnimi aparati in drugimi sorodnimi instrumenti, namenjenimi prestrezanju nesnag, sem stopil do Engineeringa Kranj, podjetja, ki takšne reči izdeluje, nabavlja in vgrajuje. Povedali so mi, da srednje velika naprava za razstrupljanje, nevtralizacijo in mehansko precejanje odplak stane okrog 60 starih milijonov ter da jo od kranjskih gospodarskih organiza-

cij trenutno premore samo ČP Gorenjski tisk (!). Njegovemu zgledu sledi edinole Iskra, ki bo letos posodobila zastarele in neustrezne filtrirne postopke. In ostali? Niti na misel jim ne pride, da bi »metali denar skozi okno«. Zakaj neki? Koncentracija strupov v vodi je sicer krepko prekoračila dovoljeni maksimum, a dokler oblasti ne sitnarijo, ne kaže siliti v izgubo.

Živio Slovenija, najkulturejša, najrazvitejša, najbolj civilizirana republika! Vendar delavci Engineeringa Kranj v naj-republiki nimajo kaj početi in so svoje plače doslej zaslužili z montažo dvajsetih čistilnih kompletov v »zaostali« Bosni in v Srbiji. Prvo večje mesto, ki sme trditi, da je, zahvaljujoč Engineeringovim ekipam inženirjev in tehnikov ter njihovem skomunalnemu čistilnemu sistemu, vrednemu milijardo in pol starih dinarjev, dokončno rešilo zaplete kranjskega kova, pa je — Valjevo. So kanten zaključek, mar ne?

I. Guzeff

Namesto stalne rubrike »Svet brez bleščic«

Pokvarjen fičo ali na cesti si pogosto sam

Vam je že odpovedal avtomobil in vas pustil na cedilu kakih 15 km od najbližjega telefona in na samotni cesti? Ni bilo prijetno in jaz vas prav dobro razumem. V četrtek dopoldne se je tudi meni pripetilo — fiat 750 se je pokvaril. Vendar se je pokvaril načrtno, saj sva napako pripravila z mojstrom znane servisne delavnice v Kranju.

SABOTAŽA

V servisni delavnici je mojster pokazal, kaj je treba odvit, da avtomobil ne gre. Odvila sva majhen kabel, ki se drži vžigalne tuljave. Zelo enostavno ga je priviti nazaj. Za enostavnost sva se odločila glede na moje skromno znanje motoroznanstva, ki se začne in konča z dvignjenim pokrovom motorja. Upoštevala pa sva tudi, da se pravzaprav le v redkem vozniku skriva mehanik amater in da

mora biti torej napaka kar najbolj očitna. In res je kabel kar preveč očitno prosto visel, tako da me je skrbelo. Vsakdo bo takoj vedel, da gre za sabotažo in akcija bo splavala po vodi. Pa ni bilo tako. Morda bo kdo pomislil, da smo si privoščili zabavo na tuj račun. Daleč od tega. Akcija je bila popolnoma resna in če vas zanima, koliko je na naši cesti solidarnosti in pripravljenosti pomagati sovozniku ob nezgodi — berite dalje.

PRVI »PUNKT«

Avtomobil se mi je v četrtek sončnem dopoldnevu prvič »pokvaril« na cesti med Kranjem in Tržičem, kak kilometer od odcepa ceste za Tržič. Zapeljem h kraju, odvijem s ključem kabel in v skladu s predpisi tečem trideset metrov nazaj in postavim na cesto varnostni trikotnik. Nato čakam in se sončim, sonči se tudi motor, pomoči pa od nikoder. Mimo brze avtomobili s pripetimi smučmi. Na Zelenico kajpada, tam je sedaj odlična smuka. Treba je izkoristiti vsako prosto uro, zato res nimajo časa za neki star zmahan avtomobil in za voznico, ki je očitno prvič videla, kakšen je avtomobilski motor. Varnostni trikotnik je bil dobro viden, sklepam pa po tem, ker se je večina strašno hitečih avtomobilov od daleč v loku umaknila nezgodi na cesti. Dosledno so se tega držale voznice avtomobilov, kaj dosti pa niso zaostajali vozniki. Na cesti se gleda naprej in ne na desno ali levo. Od časa do časa me kdo pozdravi z lučmi, češ, imaš pa res smolo. V petnajstih minutah švigne mimo deset avtomobilov, med njimi tudi kolegi — po kubaturi in vrsti vozila. Pa nič. Torej se sončim dalje. Pomislim na sendvič, toda do gostilne Potočnik je najmanj pol ure hoje, avto pa imam »pokvarjen«. Kakih dvajset metrov više se ustavi dva popotnika s kanadsko zastavo na nahrbtniku in kažeta palce slovenskim voznikom. Ker pa ti očitno ne razumejo, kaj hočeta (verjetno bi se rada peljala), obupata in spet gresta dalje. Jaz ne obupam, ker sem tu službeno. Na drugi strani ceste ustavlja avstrijski opel, toda voznik se bolj zanima za tablo z napisom Bled. Tik ob cesti raste polno spomladanskega žafra, pa si ne upam ponj. Morda tačas pripelje kdo, ki je voljan pogledati v motor starega fička. Stirideset minut sončenja je davno mimo. Torej pa — prvi kavalir na cesti ustavi po 55 minutah čakanja. Voznik svetle simke KR 210-79 zapelje mimo in ustavlja, za njim pa daje znamenje tudi ford. Ne dva naenkrat, lepo po vrsti, prosim. Pa se drugi takoj premisli, ko vidi, da je pomoč že v prvem avtomobilu. Voznik simke v hipu opazi neprivit kabel in privije ga nazaj. Zahvala in pozdrav prijaznemu vozniku.

Cez petnajst minut ustavi za menoj svetli NSU KR 127-11. Voznik omeni, da me je videl stati že prej, ko je peljal proti Kranju. Odvije najprej razdelilec, nato opazi odvit kabel. Privije s svojim orodjem, nato še nastavi plin, opazuje lučko za dinam in me še opozori, naj ne pozabim varnostnega trikotnika. Kar preveč. Nasvete skrbno zapišem. Še zahvala. Torej: v uri in petih minutah le dva kavalirja in trideset voznikov v mislijo — jaz ne bom, bo že kdo drug.

DRUGI »PUNKT«

Zapeljem na cesto drugega reda skozi Podbrezje, mimo odcepa ceste za Tržič. Pri kilometrskem kamnu 845 ustavim, ker se je avtomobil spet »pokvaril«. Svetlo moder fičko zapelje mimo, ko ravno postavljam trikotnik. Mimo v nasprotni smeri pripelje fiat 850 šport kupe KR 185-75 in zavira, a voznik odpelje naprej okoli ovinka. Čez minuto je avtomobil že nazaj. Voznik in sopotnik izstopita in takoj pogledata v drobno ubogega fička. Medtem ko prizadevni sopotnik pregleda razdelilec in mi veli, naj poskusim vžgati, pa voznik temno rdečega fiata opazi odvit kabel. Fičko je v hipu popravljen, akcija je trajala bohr pet minut s popravilom vred.

TRETI »PUNKT«

Spet premenjam mesto akcije, odpeljem se na prometno cesto drugega reda proti Škofji Loki. V Zabnici že na novem obnovljenem delu ceste se moj avto »pokvari«. V dvajsetih minutah pelje mimo deset vozil, med njimi dva tovornjaka in en traktor ter avtobus.

Dvignem roko in dva prijazna moža v fiat 750 ustavita. Tako resno se lotita popravila mojega avtomobila, da se zbojim. Navsezadnje bo res še kaj narobe. Odvitega kabla pa ne opazita in ne opazita. Privijeta nekaj vijakov, pregledata razdelilec, poskušata vžgati. Nato potiskata avtomobil kakih petnajst metrov, avtomobil pa noče vžgati. Ljubeznivo mi ponudita, potem ko je očitno vse zaman, da me »šlepata« do Škofje Loke. Nato opazita odvit kabel. Ko je spet vse kot je treba, pa o, smola, zdaj fičko za res noče vžgati. Tk, tk, je vse, kar spravi skupaj. Prijazna Ločana se odpeljeta, prej pa jima še pomagam potiskati njun avtomobil, ker tudi noče vžgati. Lepa reč, zdaj imam pa resnično pokvarjen avtomobil. Očitno se je naveličal tolikšnega »popravljanja« in je odpovedal. Zdaj zelo resno ustavljam avtomobile, toda cesta se pred drugo uro skoraj povsem izprazni.

Kaj hoče, vstopim v avtobus in grem potožit svojo nesrečo na servis. Nadaljnja strokovna obdelava avtomobila je zaupana poklicnemu mehaniku.

Tako. Akcija se je končala na servisu. Kaj smo ugotovili v tej akciji? Da lahko stojite sredi belega dne celo uro na cesti, pa vam ne bo nihče pomagal iz zadrege. Da je popolnoma vseeno, če je voznica ženska, ker so kavalirji na cesti zelo redki. Če pa že kdo ustavi, je zelo prizadeven in je napaka, če je enostavna, kmalu popravljena. Vsem štirimi voznikom, ki so tako nehoti sodelovali v naši akciji, pa prisrčna hvala in šoferski — srečno!

L. Mencinger

V tržiški konec sem doslej bolj poredko zahajal. Zgodi se pač, da ti kakšen kraj »ne leži«, pa sploh ne veš, zakaj. Oprostite mi, vrli Tržičani. Obljubljam, da se bom v bodoče poboljšal, da bom večkrat prikolovratil gor in zabadal bodice v to ali ono stvar, v takšen ali drugačen problem.

No, za uvod sem zadnjič vzel na muho Proletarsko cesto. Kdor je ne pozna, naj mi povem, da gre za eno lušno makadamsko podrtijo, za spomin na stare čase, ko mesto še ni bilo od glave do pete vključeno v ostudni asfalt. Res sem naravnost užival, plazeč se iz kotanje v kotanje, iz luknje v luknjo. Če je mimo pribrnel avtomobil, sem enostavno počepnil v eno izmed zajed, ki so tam prav pogostne, in vozilo je škripajoč odneslo čezme. Fino, ne? Drugod moram kot nor skakati v jarko, če nočem, da me kolesa zmeljajo v tatarski biftek. Proletarska cesta pa je preozka in nimaš kam pobegniti.

Ne razumem prebivalcev naselja Ravne, ki so zelo ogorčeni, ker kljub sklopom neštetič zborov volivcev skupščina občine že dvanaest let odlaša z ureditvijo »Proletarke«. Dragi Ravenčani, mar ne premorete niti malo čuta za romantiko? Pomislite samo, kako so vaši dedje veselo vriskali, ko jih je metalo, sem ter tja po sedežih lojtrnikov. Tudi vi zavriskajte, če kdaj slučajno udarite ob pločevinasti strop avtomobila ali če z mopedom vred zletite v jarek. Saj ste sami krepki ljudje, ki si svoj kruh služite ob strojih, ob tekočih trakovih, s fizičnim delom, kajne? Pustite asfalt pisarniškim škricem in spremenite svojo cesto v naravni park. In, oh, ti isti čudoviti most čez Bistrico! Naj vendar ostane nedotaknjen. Kaj zato, če je Komunalno podjetje letos pozimi na njem polomilo lepo število plugov? Mu bodo že nabavili nove, saj nima sedeža zra-rove Proletarske ceste. Pa lep pozdrav

Jež Vaš popotnik

Kongres italijanskih komunistov

Lepi, čeprav velemeštni hrupni Milano je gostitelj več kot 1000 delegatov in gostov na trinajstem kongresu komunistične partije Italije, ki se je začel pred dvema dnevi. Tisto, kar že na zunaj loči kongres od prejšnjih, je dejstvo, da so ga prvič v zgodovini sklicali pred splošnimi volitvami. Kongres bo seveda zaradi tega še bolj pomemben, saj bo moral določiti strategijo za poldrugi milijon komunistov z Apeninskega polotoka (med katerimi je dobra petina žensk) v obdobju, ki prihaja in ki vsekakor ni brez napovedi o možnih razburljivih preobratih. Kongres je sicer odprl Luigi Longo, 71-letni generalni sekretar partije, toda glavno besedo je imel dvajset let mlajši Enrico Berlinguer, namestnik partijskega šefa. Predvidevalo — v času, ko to pišemo, volitve še niso končane da bo prav Berlinguer novi partijski šef, Luigi Longo pa se bo umaknil na mesto častnega predsednika. Toda sprememba na vrhu zelo verjetno ne bo prinesla nobenih drugih. Pričakujejo, da bo italijanska partija še vedno

ostala na tisti liniji, ki jo je začrtal Palmiro Togliatti kmalu po drugi svetovni vojni. To pomeni, da se bodo še naprej opredeljevali za »italijansko« inako socializma se pravi delovanje v okviru demokratičnega parlamentarnega sistema in ne za prevzem oblasti na kak drug način. To je potrdil tudi Berlinguer v svojem uvodnem referatu, ko je dal vedeti, da bi bili italijanski komunisti pripravljeni sodelovati v eni izmed bodočih vlad. To sodelovanje, je dejal namestnik generalnega sekretarja, bi se lahko uresničilo pod dvema pogojevoma: če bi se partija zoperstavila reakcionarnemu napadu na demokracijo; morala bi obstojati možnost za širok program reform, ki bi ga podprle množice. Italijanski komunisti se bodo še vedno zavzemali za dosledno spoštovanje neodvisnosti in samostojnosti posameznih partij in držav, kar kajpak pomeni, da zahtevajo iste pravice tudi zase. Sicer pa, gledano z oči italijanskih komunistov, ni in ne more biti popolnega modela družbe, modela, ki bi

bil, kot so poudarili, rojen zgolj za mizo, v debatah in razmišljanjih. Prav tako je nemogoče preprosto kopirati tuje izkušnje in jih prenašati na druga tla. Vsak narod, vsaka partija, mora najti svoja lastna pota in jih prilagoditi svojim posebnostim. Kongres se je sicer komaj dobro pričel, toda že sedaj je očitno veliko zanimanje zanj. Zanimanje, ki se kaže tako v italijanskih političnih krogih kot tudi zunaj. Najvišjemu organu italijanske komunistične partije prisostvujejo gostje ali opazovalci kar iz 115 dežel sveta.

Mirko Tepavac, jugoslovanski državni sekretar za zunanje zadeve, se je vrnil s kratkega, toda kot je moč ocenjevati po poročilih, precej uspešnega potovanja po Tuniziji in Alžiriji. Pogovori, ki jih je imel s svojimi kolegi in predsednikom obeh držav, so potrdili, da so partnerji pripravljeni zastaviti vse sile za nadaljnjo utrditev načel neuvrščenosti. Pri tem so se še posebej zavzeli za mirno uređitev problemov

(starih in novih) Sredozemlja, kar je razumljivo spričo geografskega položaja Alžirije, Tunizije in Jugoslavije.

Jugoslavija in Pakistan sta se medtem sporazumela, da obnovita diplomatske odnose, ki jih je pretrgal Pakistan zato, ker je jugoslovanska vlada priznala Bangladeš. Tako se je srečno zaključila kratka hladna epizoda v odnosih med obema državama.

Trenje na mejah med obema Jemenoma, severnim in južnim (uradna naziva: jemenska arabska republika z glavnim mestom Sano in ljudska demokratična republika Jemen z glavnim mestom Adenom), so v zadnjih dneh dosegla vrh. Obe strani se medsebojno obtožujejo za priprave na vojno. Med deželama sicer nikoli ni bilo pravega miru, toda v zadnjih mesecih se je to še stopnjevalo. Medtem ko se severni in južni Jemen oskrbujeta z orožjem pri istem viru, Sovjetski zvezji, je med njima vse polno drugih razlik in staril ter neporavnanih dol

gov. Sodeč po tistem, kar je znanega, je zelo težko reči, kdo je pravzaprav kriv za sedanje napete odnose. Razmeroma lahko bi bilo reči, da so krivci Britanci, ki so dolga desetletja vladali na tem delu sveta, toda to bi bila komaj tretjina resnice. Dejstvo je, da sta oba Jemena tudi pod večjim ali manjšim vplivom dveh velikih arabskih dežel — Egipta in Saudske Arabije, kar pomeni, da so se nespornost med velikimi pokroviteljema nujno prenašali tudi na nujne male zaščitnike. Žalostna resnica je, da ima arabski svet vse preveč časa in sredstev za medsebojne razpaje in bolj malo enega in drugega (izvzemši besede) za spopade s tistimi, ki jih označujejo za svoje prave sovražnike. V tem smislu bi bilo gotovo tragično, če bi se nestetnim nepotrebnim prelivanja arabske krvi pridružilo še eno — to pot v Jemenu, enemu in drugemu.

LJUDJE
IN
DOGODKI

Zdaj še ženske

Neka starejša ženska je z revolverjem in ročno bombo prisilila pilota italijanskega potniškega letala, da je spremenilo smer poleta in pristalo na letališču v Münchnu. Policija je ugrabila ženo, za katero domnevajo, da je duševno zmedena, aretirala.

Tatovi avtomobilov

Policija v italijanskem mestu Torino je aretirala skupino 10 avtomobilskih tatov. Prebrisanci, domnevajo, da skupina šteje okoli 50 tatičev, so si avtomobile sposojali, kasneje pa so jih predelali in za mal denar prodajali večinoma v druge države. Tolpo so odkrili, ko je neki njen član v enem dnevu najel kar 10 razkošnih avtomobilov.

Letalo v hišo

Manjše motorno letalo se je zrušilo na hišo v ameriškem mestu Marshfield. Vseh pet ljudi v hiši je ostalo nepoškodovanih, dva potnika v letalu pa sta bila ranjena.

Katastrofa v Minsku

V tovarni za elektroniko v Minsku se je pripetila huda prometna nesreča. Ni še znano, koliko je mrtvih in ranjenih, sovjetska tiskovna agencija pa tudi ne poroča, za kakšno nesrečo gre. Menda so storili že vse potrebno za pomoč družinam ponesrečenih.

Noč v gondoli

Kakih 240 metrov nad zemljo je 70 izletnikov v gondoli preživelo hladno noč. Nesreča se je pripetila na žičnici v švicarskem mestu Mürrenu. Zaradi okvare na kablju je žičnica obstala na pol poti. Ujetnike so naslednji dan rešili s helikopterji.

Poplave v Peruju

V velikanskih povodnih v Peruju je ostalo brez strehe nad glavo več kot 150.000 ljudi. V tej naravni katastrofi je umrlo 30 ljudi, okoli 20 pa jih pogrešajo.

Spet potres

Prebivalci Ancone, italijanskega pristaniškega mesta ob jadranski obali je znova prestrašil potres. Več kot sto ljudi je zbežalo na ulice. Tla v Anconi se tresejo že od novega leta. Samo v februarju je bilo več kot 500 manjših potresov.

Smrt v plamenih

V velikem požaru, ki je izbruhnil na žagi v avstrijskem mestu Tribenu, sta umrli dva jugoslovanska delavca. Požar je poleg žage zajel še stanovanjsko hišo, v kateri sta spala omenjena delavca. O vzrokih požara še ni podatkov.

Vlak iztiril

Potniški vlak je kmalu nato, ko je odpeljal s pariške železniške postaje, iztiril. V nesreči so umrli štirje potniki, 30 pa jih je bilo ranjenih.

Ladja zgorela

Na odprtem morju, okoli 530 kilometrov jugozahodno od Portorika, se je vnela brazilska tovarna ladja. V nesreči je umrlo 8 mornarjev, več pa jih je bilo ranjenih. Švedska tovarna ladja, ki je bila v bližini, je z goreče ladje rešila 26 mornarjev.

Telefonače

Vsak Američan poprečno dvakrat na dan telefonira. Kanadčani so skromnejši, saj ima vsak le 739 telefonskih pogovorov na leto, Islandci jih imajo 600 itd. Največ telefonskih priključkov je v ZDA — 120 milijonov, na Švedskem jih je 46 milijona. Tem slede Japonska, Velika Britanija, ZRN, Italija in Francija. Lani je bilo na svetu 272 milijonov telefonov ali za 69 odstotkov več kot leto prej.

Živa zakopana v plaz

Dva dni so italijanski policisti z lavinskimi psi iskali kanadsko turistko Margareth Leyland, ki jo je pri Domodossoli v Italijanskih Alpah zasul snežni plaz. Po dveh dneh so še živo odkopali, zdravniki v bolnišnici pa so ugotovili, da nima nobene resnejše poškodbe.

Verižno trčenje

V bližini Albanyja v ameriški zvezni državi New York je zaradi snežnega viharja trčilo okoli 100 vozil. Poškodovan ni bil nihče, materialna škoda pa je ogromna. Policija je zaprla zaradi te nenavadne nesreče cesto v dolžini petnajstih kilometrov.

Letalska nesreča

Dansko potniško letalo s 112 potniki in člani posadke je strmoglavilo na gorato področje ob Perzijskem zalivu. Letalo se je nameravalo na poti s Ceylona v Köbenhaven ustaviti na letališču v Sejkatu Dubai. Na področju, kjer se je ponesrečilo letalo, ni cest, reševanje pa onemogoča tudi deževno vreme.

Naše mornarje iščejo

Šest dni sta preživela na splavu dva italijanska mornarja po nesreči liberijskega tankerja San Nicolas. Med 30 člani posadke so bili tudi 4 jugoslovanski mornarji. Iz letala so opazili nekaj splavu podobnega, zato je še upanje, da je kdo od mornarjev še pri življenju.

Nesreča zaradi megle

V gosti megli na cesti severno od Londona se je zaletelo 100 avtomobilov. V trčenju je umrlo 6 ljudi, 40 pa je bilo ranjenih.

— Nesposobneži! Ti za tvojih piškavih ukradenih sto tisoč sediš že eno leto, sosed pa je znal podjetju ukrasti deset milijonov, pa je samo službo premenjal.

96 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLIE, ROPAR.
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

In vendar lahko to domnevo pobija tudi domneva, da so morda bili za tem atentatom tudi Nemci, ki jim ni moglo biti vseeno, da je 'odteklo' poljsko zlato v Anglijo, namesto da bi odteklo v Nemčijo. Prav tako jim ni ugajal beg deset tisočev poljske vojske, ki je Calinescu indirektno ni oviral, saj se je prav tako bal zameriti svojim vsiljivim zahodnim zaveznikom kakor Hitlerju. Za to domnevo in sum je poskrbel nemška poročevalska agencija DNB, ki je krivdo za atentat na Calinescuja skušala naglo naprtiti angleški tajni službi, tako naglo kakor romunska vlada Železni gardi:

»DNB sporoča: K SENZACIONALNEM UMO-
RU ROMUNSKEGA MINISTRskega PREDSED-
NIKA SMO IZ DOBRO OBVEŠČENIH KROGOV
zvedeli za naslednje podrobnosti. Ze od začetka
razkroja poljske armade je postala Romunija
osrednja točka za delo tajne angleške službe
SECRET SERVICE za jugovzhodno Evropo. Ze
nekaj časa je od tega, da deluje ena izmed
central SECRET SERVICE ZA EVROPSKI JU-
GOVZHOD V CERNOVICAH POD VODSTVOM
IZREDNO SPOSOBNEGA ANGLEŠKEGA AGEN-
TA. Naloga te razvpite in zloglasne angleške
službe je bila poleg širjenja splošne propagande
tudi ta, da pridobi Romunijo za zahodne vele-
sile in izvedba načrta, po katerem bi razbite
vojaške enote, ki so pred popolnim uničenjem
pobegnile v Romunijo, prepeljala v Anglijo za
vnovični boj proti Nemčiji. Prav tako naj bi na
člm hitrejši način spravila na varno v Anglijo
poljskega maršala Rydz-Smyglija in prav tako
v Romunijo pobege člane poljske vlade; ki naj
bi v Londonu osnovali emigrantsko poljsko vla-
do. STRIKTNA IN ODLOČNA POLITIKA NEV-
TRALNOSTI S STRANI ROMUNSKEGA MINI-
STRskega PREDSEDNIKA CALINESCUJA JE
PREPREČILA URESNICTI NAČRT BRITAN-
SKE SECRET SERVICE. Kakor to določa me-
narodno pravo, so bili maršal Smygli-Rydz in
člani poljske vlade ter vojaške osebe internirane
ločno po različnih krajih Romunije. Poljski
ZUNANJI MINISTER BECK, ki se je interakciji
poljskih osebnosti postavil po robu, je še pred
nekaj dnevi prišel v oster spor z romunskim
ministrskim predsednikom Calinescujem. Kakor
smo sedaj zvedeli, je Beck hotel z romunskim

ministrskim predsednikom razpravljati o tem, da bi ga ne internirali, in da bi ga pustili nadaljevati pot v London skupaj s prevozom preostalega poljskega zlata v Anglijo. ZNANO JE, DA SE JE AGENTOM ANGLESEKEGA SECRET SERVICEA posrečilo odpraviti prvo pošiljko poljskega in polskemu ljudstvu pripadajočega zlata, transportirati čez Konstanco preko Romunije na ladjo in v njo v Anglijo. V zadnjih dneh pa so angleški agenti hoteli z grožnjami prisiliti romunsko vlado in v prvi vrsti romunskega ministrskega predsednika Calinescu in ga odvrniti od sklepa o najstrožji nevtralnosti Romunije v sedanjem vojnem konfliktu. Kakor smo zvedeli od neke zanesljive in pokojnemu predsedniku bližnje osebnosti, se je ta pritisk na pokojnika v dneh pred atentatom povečal do groženj, da bo svojo trgovlavost plačal z življenjem, če zahtev angleške Secret service ne bo izpolnil. Ker se romunski ministrski predsednik za take pismene grožnje ni zmenil, se je zgodilo pač to, kar v zgodovini angleškega obvladanja sveta ni nobena redkost. Anglija se je kakor že tolikokrat, kadar političnemu nasprotniku ni bila kos, zatekla k umoru. Calinescu je bil na cesti v bližini svojega stanovanja ustreljen. Kakor vselej, je bil TUDI TA ANGLESKI MANEVR IZPELJAN RAFINIRANO, krivda pa pripisana pripadnikom Železne garde, da bi Secret service imel romunski 'nacionalni alibi' pred svetovno javnostjo in da bi bilo ozadje zločina angleške tajne službe zabrisano.« (AdG 4248 E).

Je to resnica? Churchill v svojih spominih tega dogodka ne omenja. Vidilni angleški politiki ga niso zanikali. Verjetno se jim ni zdelo potrebno, ker so se zadovoljili z uradno romunsko verzijo, čeprav lahko v njej sleherni lahko domneva, da ni resnična. Če niso bili v ozadju Nemci in ne Angleži, je verjetnost samo še ta, da je šlo za obračun v vrhu romunske fašistične oblasti, kjer je Calinescuja nadomestil še isti dan general Argesanu, za notranjega ministra je bil imenovan general Marinescu, dosedanjí podsekretar v tem ministrstvu, za vojnega pa general Ilcus. Nova vlada je na prvi seji počastila spomin ubitega Calinescuja, ki ga je morda spravila s poti sama. Uradno v svetu o tem dogodku niso nikjer govorili. Od uradnih osebnosti tistega časa je pogovor o Calinescuju ohranil le Ciano v svojem dnevniku, ki je dan poprej zapisal o Romunih tudi naslednje:

»Iz Romunije sporočajo, da so POLJSKI VOJASKI IN POLITIČNI PRVAKI na nemško zahtevo resnično internirani. To so torej (romunskipoljski) zavezniki... Wieniawa (poljski poslanec v Rimu — M. K.) je prišel protestirat, ker so

italijanski časopisi pisali, da je Smigly-Rydz pobegnil v Romunijo. Zajokal je, ko sem mu dokazal, da je maršal, ki se je hvalil, da bo podpisal zmagoslavni mir v Berlinu, zares prekoratil (romunsko) mejo. Iz človečanskih pobud sem mu obljubil, da bodo poljski begunci našli zatočišče na italijanski meji (str. 104).«

Iz dnevnika fašističnega zunanjega ministra Ciana bi človek lahko mislil, da Ciano s tem ni mislil Italije in da je morda mislil tudi Jugoslavijo, do katere je gojil uradno 'prijateljsko' politiko, v resnici pa je deloval za njen razpad in za uresničitev italijanskih imperialističnih načrtov na Balkanu, saj je prav v času poljske tragedije in svoje 'jeze' na Nemce in morda celo preloma italijanskega zavezništva s Hitlerjem in italijansko udeležbo v vojni proti Hitlerju na strani zaveznikov, mislil od Angležev in Francozov, prav tako kakor po prvi svetovni vojni, nagrado za

ZAVEZNISTVO NA RACUN JUGOSLOVANSKEGA OZEMLJA

Poglejmo to Cianovo dilemo iz septembra 1939:

»20. septembra. — Nobene novice, ki bi bila vredna posebne pozornosti. NASI PRIJATELJI HRVATI (ustaši in Maček) so zopet oživel in zdi se mi, da bi jih ne smeli zapustiti. Lahko napoči čas, ko bi nam bilo mogoče ustvariti hrvatske načrte s sodelovanjem in pomočjo Nemčije, pa čeprav bi Nemci pri tem škripali z zobmi. Morda bi celo tudi ANGLEZI IN FRANCOZI POZDRAVILI USTVARJANJE TAKEGA JEZU proti tevtonskemu (nemškemu) prodiranju IN TAKO ODOBRLI NAŠO HRVATSKO AKCIJO. Pogovarjal sem se z Ducejem, ki mi je dal 100.000 švicarskih frankov, da bi ukrepili našo (ustaško-mačkovsko) propagando (na Hrvaškem).« (Ciano, str. 105)

Ne pozabimo tega! Zlasti ne zato, ker je bilo Cianovo mnenje ne samo italijansko fašistično mnenje, marveč tudi zahteva prve meščanske italijanske vlade po slovenskem in hrvaškem ozemlju takoj po drugi svetovni vojni in da jim je bil Zahod naklonjen mnogo bolj, kakor nam, ki nam je hotel oropati velik del slovenskega ozemlja. Zahod, naj poudarim samo mimogrede, je ostal tak kakor je bil do nas po prvi svetovni vojni, pa čeprav je bila Jugoslavija takrat buržoazna in ne socialistična, kakor po zmagoviti drugi svetovni vojni. To je dokaz, kdo je imel in kdo ima našo deželo za drobiž in kdo nas je od izgube staroslovenske samostojnosti nenehno krčil in drobil vse do najnovejše zgodovine. Hudo lahko miselnih bi bili, ko bi to pozabili in se tega stalno ne zavedali.

ПУРНА

NARTALAS

ILIRIJA

2. PRAVI

ELITNI NARTALAS PLES

V SOBOTO, 25. MARCA, OB 20. URI

v zgornjih prostorih Kazine na Jesenicah pričeške z lasuljami NARTALAS bodo nagrajene. — 5 vrednih nagrad — potovanje z letalom v Španijo.

Za razvedrilo in ples ansambel Mihe DOVŽANA s pevko Ivanko KRAŠEVEC

Vstopnice in rezervacije

murka

Super market JESENICE

7

Ko smo se vrnili na zborna mesto, je nastal pravi živčav. »A si videl vruga? Kdo bi si mislil, da je to tako zamotana stvar. Če se ne bi bil pošteno oprjel, bi te pošast lahko pomečkala. Že zdaj, ko je vozil sorazmerno počasi in po lepem terenu in ne da bi ti žvižgalo okoli ušes, je bilo tesno, kako je šele v pravem boju? Se, če bi me bil privezal, bi me izgubil,« smo si drug drugemu razlagali svoje vtise. Nisem verjel, da je za vožnjo potrebno kakšno posebno urjenje, da se privadiš take vožnje. Preden smo se poslovili od naših tankistov, ki so nas tako nežno prevržali, je še poročnik povedal nekaj besed. Dejal je, da je že vnaprej vedel, kako se bo končala vožnja. Saj je imel za seboj že dosti izkušenj. Z oficirji se pa vsak rad takole poigra. Zahvalili smo se mu in jih zadovoljni zapustili in obenem tudi Banjico.

To je bila naša zadnja praktična vaja. Do konca tečaja smo imeli še dober teden. Povedali so tudi, da na koncu ne bo nobenih izpitov. Zdaj smo vedeli vse, kar nas je zanimalo. Tudi to so nam povedali, da se vrnemo po končanem tečaju v enote, od koder smo prišli. Tako smo mi trije vedeli, da gremo v štab četrte armade, kjer nas bodo razporedili. Kar gorelo je v meni, ko sem pomislil, da je le prišel čas, ko bom spet med svojimi poznanimi obrazi in v krajih, ki so mi toliko pomenili v vojnem času.

Ura je bila okoli desetih, ko smo se vsi zbrali v svečani dvorani. Nestrpno smo pričakovali, kdaj se pojavi načelnik generalnega štaba Arso Jovanović z vsemi predavatelji. Že prejšnji dan so nam povedali, da nam bodo naši voditelji povedali še nekaj besed in da se poslovimo.

Tudi mi smo se poslovili od Beograda, samo to je bilo že prejšnji večer. Še noč bi bila kmalu prekratka, tako dolgo smo se zadržali pri Zlati kapljici. Imeli smo že številno poznanstvo. Največ jih je bilo iz Slovenije, ki so bili že stalno zaposleni v Beogradu ali pa so bili po raznih tečajih. Bilo je vsega kot na vaški svatbi. Dovolj vzrokov smo imeli, da smo se veselili. Konec vojne. Glava zdrava in cela na vratu. Konec tečaja in vrnitev v Slovenijo. Saj je bilo že tega skoraj več kot človek lahko prenese.

Že odkar sem zapustil brigado, nisem prav nič vedel o domačih. Še manj pa oni zame. Ko me ni bilo konec vojne od nikoder domov, so bili najbrž pričrpani, da sem kaj obležal. Že poprej, ko sem bil še blizu doma, so naši nasprotniki tako radi postregli domačim s takimi novicami. Čeravno sem imel kakšno priložnost, da bi lahko poslal domov vsaj sporočilo, kje sem in da sem živ in zdrav, tega nisem storil. Ne vem, zakaj sem bil do njih tako brezbržen in malomaren. Ko sem prišel domov, sem sprevidel, koliko bi to pomenilo domačim, še posebno materi. Največkrat sem se zadovoljil s tem, da je dovolj, če sam vem, da sem ostal živ in da se z domačimi kmalu vidimo.

Točno ob napovedani uri so prišli v dvorano vsi predavatelji z generalom Arsom vred. Polkovnik Lončar, ki se je že poprej nekam živčno sprehal pred vrati in čakal, kdaj vstopijo, je strumno zaklical: »Mirno!« in predal raport. Povedal je, da smo vsi do zadnjega prisotni in čakamo na dana navodila. Kot sveče smo stali v pozoru vsak na svojem mestu in čakali, da nam general ukaže, naj sedemo. Visoki in sloki general je parkrat ostro pogledal po naših obrazih in potem stopil za govorniško mizo. Njegov rezek in odsekan glas je napolnil dvorano. Nobena beseda, ki jo je spregovoril, ni zletela mimo ušes. Vsaka se je kot krogla zarinila nekam globoko v notranjost. Takrat smo Arso že vsi dobro poznali. Nikdar ni po nepotrebnem razmetaval z besedami. Kar je rekel, je držalo kot pribito. Bil je strog, pravičen in dosleden.

»Dragi tovariši oficirji,« je med govorom nekolikokrat ponovil, »znanje, ki ste ga pridobili na tem tečaju, ponesite v enote, kamor vas bodo razporedili, ker so ga potrebne kot kruha.« To misel je še posebej poudaril in na koncu povedal, da moramo biti v znanju, ki ga terja vojaški poklic, temeljito podkovani, kot se zahteva od starešine sodobne armade. Pot do znanja ne dopušča počitka in ni nič lažja od tiste, ki smo jo prebili med revolucijo. General je vedel, kaj govori in tudi to, da je res, kar govori. Ko je končal, nam je zaželel srečo in uspeh na naši življenjski poti. Potem je zapustil mizo in stopil do

vsakega od nas, se z njim rokoval in pozdravil. Tako so napravili tudi drugi predavatelji.

Tudi mi smo se pripravili na slovo. Že pred zadnjim dnevom smo razmišljali o tem trenutku, da bi odredili nekoga, ki bi se v imenu vseh slušateljev zahvalil voditeljem tečaja. Ni bilo tako preprosto v svečanem trenutku vstati in povedati nekaj primernih besed. Dolgo časa smo se pogajali o tem. Nekdo je predlagal, kar je bilo za vse sprejemljivo, naj govori tisti, ki ima med nami najvišji čin. To pravilo najbrže velja povsod, še toliko bolj v vojski. Tako smo menili vsi drugi razen tistega, ki smo ga zato namenili. Pravzaprav sta bila med nami dva polkovnika, eden je bil poprej komandant, drugi pa komisar. Izbor je padel na komisarja. Nič ni bil preveč vnet za to nalogo. Dejal je, da ni dober govornik in da mu take stvari ne ležijo. Saj je bil na videz res miren in pohleven kot kakšen sekretar četne partijske organizacije. Ni pripadal tistim ljudem in značajem, ki komaj čakajo na tako priložnost. Dejal je, da je prav vseeno, kdo spregovori tistih nekaj besed, ker smo pač vsi v enakem položaju ne glede na to, kaj kdo nosi na rokavu.

Imel je prav. Vsi smo bili slušatelji in šele potem oficirji s činom in stopnjo. Tako je ta predlog propadel. Polkovnik je dejal, naj se javi nekdo, ki meni, da bo v kratkem govoru povedal nekaj pametnih in potrebnih besed, zato je prav vseeno, kdo bo to. »Ajde, ti, Novak,« se je hkrati oglasilo nekaj glasov. Tisti, ki so se spomnili nanj, so ga poznali, da ima dar za govorance. Poprej, ko smo se dogovarjali o tem, je bil tiho

KAREL LESKOVEC

vesela pomlad

in je prebiral nekakšen časopis. Prav tako se je obnašal, kakor da je zanj naša skrb deveta briga. Kmalu se je pokazalo, da še zdaleč ni bilo tako. Odložil je časopis na klop in se obrnil proti nam. Zasmeljal se je, kakor da je hotel reči, da je na to čakal.

Nisem gotov, ali je bil pred vojno oficir ali pa je študiral. Če je študiral, potem je bil najbrž pravnik, kar je bilo bolj ali manj v navadi pri Črnogorcih. Bil je postaven črnkast fant, star kakšnih šestindvajset let. V vsaki stvari je bil umirjen in je dajal vtis resnega človeka. »Bom, zakaj pa ne,« je samozvestno dejal. S tem je bilo vprašanje našega predstavnika rešeno. Ko so se general in drugi poslovili od nas, se je dvignil Novak. Za trenutek je počakal in potem počasi, razločno in preudarno spregovoril. Vsaka beseda, ki jo je izrekel, je bila prav in lepo povedana. Nisem bil edini, ki sem menil, da te dolžnosti ne bi nobeden bolje opravil. S poslovnim govorom je pokazal veliko smisla in občutka. Dobro je opravil svojo nalogo, da smo mu bili hvaležni.

Tako smo dobili zadnji blagoslov v naši veliki in svečani dvorani. Še med seboj smo se lepo in toplo tovariško pozdravili in že smo se kot ptiči razpršili na vse strani. Z nekaterimi sem se še pozneje tu in tam srečal, ali dosti jih od tistega dne nisem nikdar več videl.

Tako smo dokončali komandantski tečaj pri generalnem štabu v Beogradu, ki je trajal nekaj manj kot štiri mesece. S seboj so nam dali skoraj za celo naročje učnega gradiva, ki so ga pripravili posebej za nas. To je bila predvsem snov, ki smo jo predelali na tečaju. »Namesto sablje smo dobili naročje knjig,« smo se šalili med seboj. Na pot nas niso poslali kar tako nepreskrb-

ljene. Za pošten nahrbtnik suhe hrane in še nekaj denarja so nam dali.

Takrat ni bilo ravno preprosto priti iz Beograda do Ljubljane. Vse proge, ki so peljale proti zahodu, so Nemci pri svojem umiku dobri sedno zorali. Niti en sam prag ni ostal cel na vsej progi. Čeprav je takrat že delalo tisoče in tisoče nemških ujetnikov predvsem na glavnih progah, je še dosti manjkalo, preden je vlak brez zastoja stekel po celi dolgi progi. Tudi vse podatke o prevoznosti železnice so nam dali, preden smo se podali na pot. Vse drugo, kako in kdaj je primahamo do Ljubljane, je bila naša skrb po pravilu: znajdi se!

Mahnili smo jo naravnost v našo sobo. Nismo imeli kdove kakšne skrbi, kam in kako s prtljago. Vse svoje imetje smo imeli na sebi. Edino premoženje sta bila zraven tega nahrbtnik s hrano in tisto naročje skript. Ko smo bili pripravljeni, da zapustimo svojo vilo, je bila prva naloga, da zvemo, kdaj bo odpeljal vlak. To ni bilo tako preprosto. Vlaki še niso vozili po ustaljenem voznem redu, posebno na večje razdalje. Na progah je imela vojska še vedno glavno besedo.

Najprej smo odšli na kosilo v dom, kakor smo se dogovorili, potem pa krenemo na železniško postajo, da zvemo, kdaj odrinemo. To nas je najbolj skrbelo. V domu smo še ostali na hrani, čeravno smo končali s tečajem. Vedeli pa so, da smo zadnjikrat pri njih. Ko smo sedeli kot vedno v našem kotu, je marsikdo prišel k nam stisnit roko za slovo in srečno pot. Tudi mladi natakari, ki se mi je enkrat zameril, se je prišel posloviti.

Bil je čezvse priden in gibčen fant. Doma ne kje blizu Beograda. Vedno vesel in nasmijan. Kot ptič je živahno skakal sem in tja po menzi in nikdar ni bil utrujen. Od zore do mraka, kot se reče, je bil v domu in neprestano nosil jedi in pijačo in stregel gostom. Ko je prišel po slovo, ni pozabil smole, ki se mu je pripetila ravno pri naši mizi. Tudi jaz sem ga zaradi tega imel še vedno v svežem spominu. Kakor da je sam vrag tistega dne vtaknil prste vmes, je pozneje potožil, ko se mu je pripetila tista nerodnost. Prav tisti dan smo dobili nove obleke. Dejal sem že, da so bile res lepe in iz tako kakovostnega blaga, da si boljših nismo mogli želeli. Nekaj dni smo se kar naprej ogledovali kot otroci. Bili smo čedni, kakor da bi nas potegnili iz izlozbe, zato bi smo zelo pazili nanje. Se sesti si kmalu ne bi upali, da si jih ne bi po nepotrebnem odrgnili. V takem občutku se je zgodila nerodnost, za katero sem mislil, da je ne bom mogel preboleti.

Sedeli smo kot ponavadi za težko hrastovo mizo. V menzi je bila gneča. Ne vem več, odkod je prišlo takrat toliko ljudi, da je v obednici kar vrelo. Natakari je po svoji navadi švigal med stoljčimi in sedečimi gosti. Tu in tam ga je ta ali oni povlekel za rokav, naj mu prinese kosilo. Vse je teklo od fanta, ko je skakal sem in tja in se trudil, da bi čimprej postregel vsem. Tudi k naši mizi je prisopihal in prinesel poln pladenj krožnikov z juho. Nekam nerodno se je zasukal in mi zli cel krožnik juhe naravnost za vrat. Zatuli sem, kakor da bi me zbodel z žebeljem, in zatuli. Tako me je speklo za vratom in po hrbtu, kot da me je polil z vrelo oljem. Prvi hip sem občutil le pekočo bolečino, ko pa sem se spomnil na novo obleko, me je prijel, da bi ga zgrabil in tako krepko stisnil, da bi se mu v življenju ne moglo nikdar več kaj pripetiti. Fant je obstal, kot da se sploh ne zaveda, kaj se je zgodilo. Stal in nekam zamaknjeno gledal, kakor da nesreči sploh ne verjame. Tudi mene, ki sem zaračal kot pes, ko vanj vrže kamen, ni slišal. Juha se mi je cedila po hrbtu in prsih in po koži me je grozno žgalo. Ko sem pomislil na obleko, bi se najraje razjokal. Skočil sem in si hipu slek bluzo. Natakari je preplašen pobiral po tleh črepinje razbitega krožnika. V obraz je bil blede kot krpa.

Takrat ni bilo dovolj, da bi dejal: »Oprostite, se je pač zgodilo, kriva je gneča.« Nismo bili še vaje, da bi hladno prenašali takele nerodnosti. Še za manjše stvari si skočil in segal okoli sebe, kaj bi ti prišlo v roke. Tudi on je to vedel. Zato mu opravičilo sploh ni moglo iz ust. Gedžo, ki je sedel zraven mene, je najprej planil. V natakaristvu je imel najbrž več izkušenj kot ta mladi fant, ki še vedno ni dojel, da me je pošteno polil z juho. Pograbil je prt in me vsaj toliko obrisal po hrbtu, da ne bi po koži dobil preveč mehurjev.

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S 18. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matinea — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 S pihalni orkestrum RTV Ljubljana — 9.50 Zavarovalnica Sava — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Opusa Carla Marie von Webera — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače z godci in pevci — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Sobotno popoldne — 15.40 Pojo naši operni pevci — 16.00 Vrtljak — 16.45 S knjižnega trga — 17.10 Gramo v kino — 17.50 Z ansambлом Mojmir Sepeta — 18.15 Iz operetnega sveta — 18.50 Pogovor s poslušalci — 19.00 Lanko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Vili Petriča — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.00 Za prijetno razvedrilo — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program
13.05 Panorama zvokov — 14.00 Melodije z velikimi orkestri — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Iz filmov in glasbenih revij — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Dobimo se ob isti uri — 18.40 Popevke iz studija 14 — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Zabavni zvoki

Tretji program
20.05 Mojstri vokalne polifonije — 20.30 Okno v svet — 20.45 Operni koncert — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Igramo kar ste izbrali — 23.55 Iz slovenske poezije

N 19. MARCA

6.00 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.45 Orkestralne skladbe za mladino — 9.05 Srečanje v studiju 14 — 10.05 Se pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Zvoki z velikimi zabavnimi orkestri — 14.30 Humo-

reska tega tedna — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.10 Iz opernega sveta — 17.30 Radijska igra: Večno breme — 18.08 Lahka glasba jugoslovanskih avtorjev — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Godala za lahko noč — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz za vse

Drugi program
9.35 Z orkestrom James Last — 10.00 Nedeljski sprehodi — 11.35 Svetovna reportaža — 11.55 Opoldanski cocktail — 13.35 Glasbeni variete — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izletniški kažipot — 15.15 Majhen koncert za nedeljsko popoldne — 16.35 Popevke slovenskih avtorjev — 17.00 Ples ob petih — 18.00 S popevkami po svetu — 18.35 Z orkestrom André Previn — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 19.40 Paleta zabavne glasbe

Tretji program
20.05 Sportni dogodki dneva — 20.15 Operni opus Giuseppe Verdija — 20.50 Večerna nedeljska reportaža — 21.00 Nedeljski divertimento — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Budimpeštanski glasbeni večeri — 23.55 Iz slovenske poezije

P 20. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matinea — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.40 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Iz domače simfonične literature — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru — 13.30 Priporočajo vam — 14.00 Med zbori: Benjamina Brittna — 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Iz del Franca von Suppeja — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom hollywoodskih simfonikov — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.15 Lepe melodije — 18.35 Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Toneta Zagarja — 20.00 Modest Musorgski: odlomki iz opere Boris Godunov (stereo) — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Plesna glasba

Drugi program
13.05 Panorama zvokov — 14.00 Nenavadni pogovori — 14.20 Z ljubljanskim jazz ansambлом — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Melodije iz filmov — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Orgle v ritmu — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Pota našega gospodarstva — 17.45 Za vsakogar nekaj — 18.40 Igra plesni orkester RTV Ljubljana — 19.00 Naš intervju — 19.10 Glasbena skrinja

Tretji program
20.05 Batique lahke glasbe — 20.30 Naš eksperiment

talni studio — 21.10 Z jugoslovanskih festivalov jazz — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Komorna glasba Iva Petriča in Jakoba Ježa — 22.40 Iz vokalno-instrumentalne literature — 23.55 Iz slovenske poezije

T 21. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matinea — 9.05 Radijska šola za srednj stopnjo — 9.35 Slovenske narodne — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Koncertni odmevi iz ljubljanske filharmonične dvorane — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Domači ansambli pomladi v pozdrav — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena tribuna mladim — 14.30 Z ansambлом Jožeta Kampača — 14.40 Na poti s kitaro — 15.40 Majhen recital hornista Jožeta Falouta — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Paul Bonneau — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V tork na svidenje — 18.45 Svet tehnike — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s štirimi kovači — 20.00 Prodajalna melodij (stereo) — 20.30 Od premiere do premiere — 21.40 Koncert lahke glasbe — 22.15 Večer skladb Igorja Stuhca — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Melodije za lahko noč

Drugi program
13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Z velikimi zabavnimi orkestri — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Ljudje med seboj — 17.45 Torkov omnibus — 18.40 Z orkestrom RTV Ljubljana — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Melodije po pošti

Tretji program
20.05 Srečanje ob lahki glasbi — 20.25 V korak s časom — 20.35 Glasbene konture — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Večeri pri slovenskih skladateljih — 23.10 Brahms v h-molu — 23.55 Iz slovenske poezije

S 22. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matinea — 9.05 Nenavadni pogovori — 9.25 Ob lahki glasbi — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Vincenzo Bellini: prizor iz opere Norma — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi z domačimi vižami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Zamejski zbori pojo — 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Minute s francoskimi skladatelji — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom newyorških filharmonikov — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.15 Slovenske popevke — 18.30 Naš razgovor — 19.00

Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Glasbena medigra iz studia — 20.15 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana (stereo) — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe

Drugi program
13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za srednj stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Lahka glasba — 16.40 Rezevirano za mlade — 17.35 Na mednarodnih križpotjih — 17.45 Glasbeni vsakdan — 18.40 Radi ste jih poslušali — 19.00 O avtomobilizmu — 19.10 Mladina sebi in vam

Tretji program
20.05 Slovenski ljudski motivi v zborovskih priredbah Matije Tomca — 20.30 Lahka glasba ob kaminu — 20.45 Ziv misli — 21.05 Koncertantni jazz — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Iz manj znane operne literature — 22.10 Razgledi po sodobni glasbi — 23.55 Iz slovenske poezije

Č 23. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matinea — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — 9.35 Pesmi in plesi iz Bosne — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Marij Kogoj: sklepni prizor 2. dejanja opere Črne maske — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Polke in valčke igrajo pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Pesem iz mladih grl — 14.30 Z ansambлом Mojmir Sepeta — 14.45 Mehurčki — 15.40 Ludwig van Beethoven: variacije na pesem Jaz sem krojaček Kakadu iz opere Praške sestre Wenzla Müllerja za violino, violončelo in klavir — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Ronald Binge — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Klavir v ritmu — 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Silva Stingla — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer s slovenskim pesnikom Josipom Glazerjem — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Med bolgarskimi skladatelji — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazz — 23.40 Popevke slovenskih avtorjev

Drugi program
13.05 Panorama zvokov — 14.00 Otroci med seboj in med nami — 14.10 Z majhnimi ansambli — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Klavir v ritmu — 16.40 Sestanek ob juke-boxu — 17.35 Kulturni mozaik — 17.45 Iz naših javnih prireditev in radijskih oddaj — 18.40 Ob lahki glasbi

— 19.00 Filmski vrtljak — 19.05 Melodije po pošti

Tretji program
20.05 Pet minut čez osmo — 20.30 Radijska kinoteka — 20.40 Glasbene soirée — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Odlomki iz slovenskih oper — 22.00 Dubrovniški festival 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P 24. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matinea — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Od melodije do melodije — 10.20 Pri vas doma; 12.10 Prizori iz Debussyjevih albumov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z domačimi ansambli in godci — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Kaj vam pripoveduje glasba — 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Lahka glasba — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom švicarskega radia — 17.10 Clovek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.15 Signali — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Milana Križana — 20.00 Slovenski zborovski skladatelji z evropskimi sodobniki — 20.30 Topsy-turvy 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program
13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Zvoki iz musiclov — 16.30 Popoldne ob sprejemniku — 17.35 Svet in mi — 17.45 Rad imam glasbo — 18.15 Z majhnimi ansambli — 18.40 Prikljubljene popevke — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Paleta zabavnih melodij

Tretji program
20.05 Radijska igra: Prilivkavci — 21.05 Vrtljak lahkih not — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Z jugoslovanskih koncertnih odrov — 23.55 Iz slovenske poezije

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefon: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152. — Naročni-na: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo

S 18. MARCA

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb), 16.30 Košarka Olimpija: Partizan — prenos, 18.05 Obzornik, 18.20 Štirje tankisti in pes — serijski film, 19.10 Mozaik (RTV Ljubljana), 19.15 Humoristična oddaja (RTV Beograd), 19.45 Kratak film, 20.00 TV dnevnik, 20.35 Zabavno glasbena oddaja, 21.35 Na poti k zvezdam — barvni serijski film, 21.55 Tekme — serijski barvni film, 22.45 TV kašipot, 23.05 Poročila (RTV Ljubljana)

N 19. MARCA

8.50 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 9.40 Po domače s fanti treh dolin (RTV Ljubljana), 10.12 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb), 10.55 Mozaik, 11.00 Otroška matineja, 11.50 Sola smučanja — 11. oddaja, 11.55 Mestece Peyton — serijski film (RTV film), 12.45 TV kašipot, 13.05 Prepovedani vulkani — dokumentarni film (RTV Ljubljana), 14.25 Studio C (RTV Zagreb), 15.25 Družina na obisku, 15.55 Nekaj veselih domačih, 16.10 Za konec tedna (RTV Ljubljana), 16.30 Košarka Radnički: Rabotnički — prenos (RTV Beograd), 18.00 Sest žena Henrika VIII. — angleški barvni film, 19.30 Risanka, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.30 Vaščani Luga — humoristična oddaja (RTV Beograd), 21.20 Pred festivalom Pesem evrovizije 72 — II. del (RTV Ljubljana), 21.45 Športni pregled (JRT), 22.15 Poročila (RTV Ljubljana)

P 20. MARCA

9.05 Odrpita univerza (RTV Beograd), 9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.40 Nemščina — ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Francoščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 O. Wilde: Srečni princ — I. del, 18.15 Obzornik, 18.30 V avtobusu — serijski barvni film, 18.55 Mozaik (RTV

Ljubljana), 19.00 Maksimeter (RTV Beograd), 19.45 Kratak film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.30 K. Simonov: Doktor Anja — TV drama, 21.30 Kulturne diagonale, 22.20 Poročila (RTV Ljubljana)

T 21. MARCA

9.35 TV v šoli, 10.40 Ruščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.35 TV v šoli — ponovitev, 15.25 Ruščina — ponovitev, 15.45 TV vrtec (RTV Zagreb), 16.00 Angleščina, 16.30 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 V. Brest: Mala marjetica in zlata pomlad, 18.00 Risanka, 18.15 Obzornik, 18.30 Naši zbori: moški zbor iz Ptuja, 19.00 Mozaik, 19.05 Revolucija računalnikov — I. oddaja, 19.30 Mikroekonomika: Kontejnerji — II. del, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Uročen — ameriški film, 22.25 Simfonični orkester RTV predstavlja — S. Osterc: Mouvement Symphonique, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana)

S 22. MARCA

8.20 TV v šoli (RTV Zagreb), 16.00 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.10 Obzornik (RTV Ljubljana), 17.25 Nogomet Železničar: Ferenczvaros — prenos (RTV Sarajevo), 19.15 Na sedmi stazi, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.30 Romantičnost in realizem — barvna oddaja iz cikla Civilizacija, 21.20 Glasbena oddaja, 21.40 Po sledih napredka, 22.30 Poročila (RTV Ljubljana)

Ta teden na TV

Nedelja, 19. marca, ob 18. uri:

SEST ŽENA HENRIKA VIII. —

Katarina Howard;

Vojvoda Norfoški, ki načeljuje plemiški družini Howard, ima lepo šestnajstletno nečakinjo Katarino. Henrik je navdušen, toda v poročni noči se izkaže, da je impotent. Dereham, ki je bil Katarinin ljubimec pred njeno poroko, se je pohvalil mlademu dvorjani, ki o tem obvesti vojvodo Norfolškega. Le-ta meni, da bi rešili ugled rodovine samo tedaj, če Katarina Henriku rodi sina ne glede na to, kdo je oče.

Č 23. MARCA

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 Francoščina (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.40 Nemščina — ponovitev, 15.55 Angleščina — ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 Don Kihot — serijski film, 18.15 Obzornik, 18.30 Boj za obstanek — film, 18.55 Mozaik, 19.00 L. Bernstein predstavlja: Charles Yves, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Četrtekovi razgledi: Ljudje ob Krki, 21.25 G. Boccaccio: O sodniku s koledarjem, 22.00 Jazz na ekranu, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana)

P 24. MARCA

9.25 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih — barvni prenos začetne slovesnosti in tekmovalj, 15.40 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih — barvni posnetek dopoldanskega sporeda, 17.40 Priča — oddaja iz cikla Veliki in majhni, 18.15 Obzornik, 18.30 Film o L. Armstrongu, 18.40 Gospodinj-ski pripomočki: Zaloge v gospodinjstvu, 18.50 Sola smučanja — zadnja oddaja, 18.55 Mestece Peyton — serijski film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.30 Kviz 72 — prenos (RTV Zagreb), pribl. ob 21.40 Košarka Jugoplastika: Ignis — posnetek iz Tel Aviva, pribl. ob 23.00 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih — barvni posnetek, 23.40 Poročila (RTV Ljubljana)

Katarina je neprevидna in čaka jo kazen...

Ponedeljek, 20. marca, ob 20.35:

DOKTOR ANJA —

TV drama; Poznavalci ruske literature uvrščajo roman Konstantina Simonova Srečanje med najlepše primere ženskih portretov in ljubezni, med primere, kakršne zasledimo v delih Puškina, Turgenjeva, Tolstoja, Čehova. Po tem romanu so vzhodni Nemci posneli dramsko delo. Pri-poveduje o komandantu večjega vojaškega oddelka Rdeče armade, ki se med bitko zaljubi v zdravnico Anjo. Toda čas bitke ni čas za ljubezen. Globoko čustvo polkovnika Ivanoviča spet oživi tik po vojni, ko se sreča z ljubljeno osebo nekeje v zaledju fronte...

Kranj CENTER

18. marca amer. barv. film RYANOVA HCI ob 15. in 18.30, premiera franc.-ital. barv. filma ŽENSKA BANDIT ob 22. uri

19. marca franc.-ital. barv. film ŽENSKA BANDIT ob 13. uri, amer. barv. film RYANOVA HCI ob 15. in 18.30, premiera amer. barv. filma PEKLENSKI KOMANDOSI ob 22. uri

20. marca premiera angl. barv. filma BARQUERO ob 16., 18. in 20. uri

21. marca angl. barv. film BARQUERO ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

18. marca amer. film STOMUK STANA IN OLIA ob 16. in 18. uri, franc. barvni film LJUBEZEN V TROJE ob 20. uri

19. marca amer. film STOMUK STANA IN OLIA ob 14. in 16. uri, franc. barvni film LJUBEZEN V TROJE ob 18. in 20. uri

20. marca premiera amer.-ital. barv. filma SKRIVNOST VATIKANSKEGA ZAKLADA ob 16., 18. in 20. uri

21. marca amer.-ital. barv. film SKRIVNOST VATIKANSKEGA ZAKLADA ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

18. marca slov. barv. film SREČNO, KEKEC ob 16. uri, amer.-ital. barv. film POLNOCNI OBRACUN ob 18. in 20. uri

19. marca amer.-ital. barv. film POLNOCNI OBRACUN ob 15. in 19. uri, franc. barv. film CAS VOLKOV ob 17. uri

20. marca amer.-ital. barv. film POLNOCNI OBRACUN ob 18. uri, franc. barv. film CAS VOLKOV ob 20. uri

Kamnik DOM

18. marca angl. barv. film BARQUERO ob 16., 18. in 20. uri

19. marca angl. barv. film BARQUERO ob 15. in 19. uri, amer. barv. film ZAROTNIKI ob 17. uri

21. marca premiera angl. barvnega filma OCIVIDEK (ATENTAT NA MALTI) ob 18. in 20. uri

Krvavec

18. marca amer. barv. film REVOLVERAS Z RDEČE REKE ob 19.30

19. marca slov. barv. film SREČNO, KEKEC ob 17. uri

Bled

18. marca amer. barv. film BULITT ob 17. in 20. uri

19. marca amer. barv. film BULITT ob 15., 18. in 20. uri

20. marca franc. barv. film IN NE VPELJI NAS V SKUSNJAVA ob 17. in 20. uri

Radovljica

18. marca italij. barv. film

ALI BABA IN SVETA KRONA ob 18. uri, italij. barv. film KO SO IMELE ŽENSKES REP ob 20. uri

19. marca amer. film NASI SORODNIKI ob 16. uri, italij. barv. film KO SO IMELE ŽENSKES REP ob 18. uri, ital.-franc. barv. film MORILEC V STISKI ob 20. uri

20. marca amer. barv. film POZNO ZA HEROJE ob 20. uri

21. marca angl. barv. film ZA LJUBEZEN IN SVOBODO ob 20. uri

Skofja Loka SORA 18. marca amer. barv. film ZADNJI NABOJ ob 18. in 20. uri

19. marca amer. barv. film ZADNJI NABOJ ob 15. uri, franc. barv. film REKRUT ob 17. in 20. uri

20. marca franc. barv. film REKRUT ob 18. uri

21. marca italij. barv. film NASE DOBRE ŽENE ob 20. uri

Železniki OBZORJE 18. marca franc. barv. film REKRUT ob 20. uri

19. marca amer. barv. film QILERJEVO POROČILO ob 17. in 20. uri

Jesenice RADIO 18. marca amer. barv. film SAMSON IN DALILA

19. marca amer. barv. film SAMSON IN DALILA

20. marca amer. barv. CS film KO PRIDE NOC

21. marca ital.-španski barv. CS film JAMAJKA — SMRT NE IZBIRA SREDSTEV

Jesenice PLAVZ 18. marca ital.-španski barv. CS film JAMAJKA — SMRT NE IZBIRA SREDSTEV

19. marca ital.-španski barv. CS film JAMAJKA — SMRT NE IZBIRA SREDSTEV

20. marca amer. barv. film SAMSON IN DALILA

21. marca amer. barv. film SAMSON IN DALILA

Dovje Mojstrana 18. marca špan. barv. film LEPI SPOMINI

19. marca amer. barv. film EDINA IGRA

Kranjska gora 18. marca franc. barv. film MEC ZA BRANDOA

19. marca amer. barv. VV film LJUBIM SVOJO ŽENO

21. marca amer. barv. CS film KO PRIDE NOC

Javornik DELAVSKI DOM 18. marca amer. barv. film EDINA IGRA

19. marca amer. barv. CS film KO PRIDE NOC, franc. barv. film MEC ZA BRANDOA

ZMAJ baterije

RESITEV NAGRADNE KRIZANKE

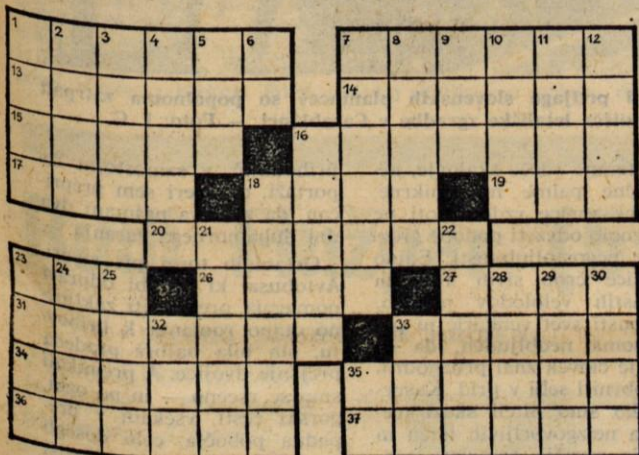
1. ISKRAS, 7. LIZIKA, 13. MONOPOLIZATOR, 15. GNOJ, 16. BON, 17. RAZE, 18. OJACANJE, 21. LMS, 22. PM, 23. KI, 24. RT, 26. ET, 27. REP, 29. REFERENT, 34. ETER, 36. TUL, 37. ZOIS, 39. ŠESTNAJSTERKA, 42. ARTIST, 43. KAJMAK

IZZREBANI RESEVALCI

Dobili smo 166 rešitev nagradne križanke. Izzrebani so bili: 1. nagrado (30 din) prejme Sonja Fabjan, Kranj, Ješetova 5; 2. nagrado (20 din) prejme Slavko Pajntar, Tržič, Ročevnica 51; 3. nagrado (10 din) pa dobi Ivanka Hvalica, Tržič, Cankarjeva 13. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

VODORAVNO: 1. prodajalec krame, 7. ravna streha, polica v rebri, 13. potrdilo o prejemu izposojene stvari; zadnja stran kovanca, nasprotje averz, 14. Turek, Osman, 15. junakinja Tavčarjeve povesti »Visoška kronika«, 16. grdo dejanje, sramotnost, 17. velika soba, dvorana, 18. omlačen snop, 19. krvoločna zver, mačka, tudi mera za papir, vražni krog, 20. nebojnik, 23. krilo, oddelek rimske legije, 26. filmski komik Oliver Hardy, ki je igral skupaj s Stanliom, 27. zemeljski plin, vrsta ogljikovega vodika, 31. kar se ... nauči, to Janez zna, 33. delovni ali športni aktiv, 34. apatičen človek, 35. angleška igra z leseno kroglo in kiji (cricket), 36. redko žensko ime, 37. ime skladatelja in dirigenta Švare.

NAVPIČNO: 1. ozemlje s kraškimi pojavi, 2. zelena drevesna žabica, 3. menično jamstvo, 4. jamski ali močvirni plin, ki nastaja pri razpadanju organskih snovi, 5. pisana tropska papiga, tudi nadav, 6. Riccardo Zandonai, 7. bikoborec, 8. deli poti (na pohodih, na športnih tekmah itd.), 9. pripadnik ciginov, 10. rimski bog ljubezni, 11. deli panja, satovi, 12. drobiž v vzhodni Indiji, 16. miren, ravnodušen človek; privrženec stoicizma, 18. oblačilo, 21. rdeče barvilo iz katrana za barvanje tkanin, 22. zlat kovanec, zlatnik, 23. za Ahilom najznamenitejši junak pred Trojo, 24. prebivalci Laponske, pokrajina v severni Finski, Lapenci, 25. pokrajina na severu Južnega Vietnama, 28. tovarna bojljerjev v Ljubljani, 29. grški slikar, Apelles, tudi klic, poziv, 30. severno-atlantski pakt (Nort Atlantic Treaty Organisation), 32. že tudi pri nas uporabljeni srbohrvaški pršlov, medmet glej, 33. vek, doba, 35. Karel Destovnik.

● Rešitev pošljite do četrтка, 23. marca na naslov:
● Glas, Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturnozgodovinska, etnografska in umetnostnozgodovinska zbirka. V Galeriji v Mestni hiši je odprta razstava Rezljana vrata v Tuhinjski dolini, ki jo je pripravil Muzej Kamnik.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji.

V novem galerijskem prostoru v isti hiši je odprta razstava del slovenske slikarke Ivane Kobilce.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji v isti stavbi pa razstava risb slikarja Antona Repnika iz Mute.

Galerijske zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure. Muzejske zbirke pa si lahko ogledate vsak dan od 10. do 12. ure, v sobotah in nedeljah pa tudi od 17. do 19. ure. Razstava del slikarke Ivane Kobilce je odprta vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

loterija

Neuradno poročilo o žrebanju srečk 11. kola, ki je bilo dne 16. marca 1972

Srečke s končnicami	so zadele din
6290	200
7180	300
208540	10.000
1	6
23711	506
57801	506
83921	1.006
85121	2.006
270051	20.006
560771	10.006
12	10
90962	2.000
457312	10.010
93	10
94333	1.000
97833	500
507993	10.010
797063	150.000
4	6
20764	506
05	10
25	30
85	20
02285	1.020
19685	520
46085	1.020
160555	10.000
731935	10.000
46	20
39056	500
50386	1.000
030096	10.000
7	6
12337	506
19467	506
89357	2.006
798417	10.006
88	10
268	100
838	50
4528	300
24308	500
446208	10.000
19	10
2049	200
70269	500
186909	10.000

poročili so se

V KRANJU

Dremota Dušan in Ravnikar Ljuba

umrli so

V KRANJU

Grčar Anton, roj. 1924, Treven Nataša, roj. 1971, Miklavčič Pavel, roj. 1927, Osel Helena, roj. 1893, Osmak Josip, roj. 1897, Košnjek Franc, roj. 1904, Fajdiga Anton, roj. 1892, Jerele Ivana, roj. 1901, Mohar Angela, roj. 1894

V TRŽICU

Dijak Anton, roj. 1901 in Dolinar Stanislav, roj. 1910

Pod Storžičem

XX. tradicionalno prvenstvo usnjarjev, čevljarjev in gumarjev v veleslalomu

Preteklo nedeljo, 12. marca, je bilo pod Storžičem XX. tradicionalno prvenstvo v veleslalomu. Tekmovanje je priredila osnovna organizacija sindikata tovarne obutve Peko Tržič za prvenstvo usnjarje, čevljarje in gumarske industrije SFR Jugoslavije. Pokrovitelj tekmovanja pa je bil Jože Dolenc, glavni direktor tovarne obutve Peko Tržič. Proga je bila dolga 1700 m z višinsko razliko 250 m in je imela 35 vrtic. Tekmovalo pa je 140 tekmovalcev iz 10 podjetij, ki so bili razdeljeni v štiri starostne skupine. V prvi starostni skupini do 35 let so si razdelili mesta takole: 1. Primožič Anton (Peko) 0:53,4, 2. Meglič Jože (Peko) 0:53,5, 3. Peharc Marko (TCS Kranj) 0:54,6.

Skupina nad 35 let: 1. Križaj Peter (Peko) 0:58,4, 2. Svab Vinko (Peko) 0:59,8, 3. Perko Janez (Trio) 1:00,2.

Veterani nad 45 let: 1. Stefe Drago (KOTO) 0:30,0, 2. Erzenoženik Metod (Alpina) 0:30,6, 3. Kališnik Janez (Peko) 0:31,2.

Članice, ki so tekmoval v eni skupini, so si takole razdelile mesta: 1. Bogataj Milena (Peko) 0:28,3, 2. Bogataj Irena (TCS) 0:29,2, 3. Kramar Majda (Peko) 0:31,7.

Ekipni zmagovalci je postala ekipa tovarne obutve Peko s časom 2:43,7, ki je osvojila tudi prehodni pokal. Zmagovalni ekipi je sledila ekipa Sava iz Kranja s časom 2:57,8 in ekipa Alpina iz Zirov s časom 3:01,4.

-jp

Geodeti na Zelenici

V soboto, 11. marca, so imeli na Zelenici slovenski geodeti sindikalno smučarsko prvenstvo v veleslalomu. Tekme je organiziral geodetski zavod SRS iz Ljubljane, vodja tekmovanja pa je bil inženir Milan Naprudnik. Proga je bila postavljena za domom na Zelenici in zaradi neugodnih vremenskih razmer, bila je zelo gosta megla, je bila dolga le 350 m in je imela 15 vrtic. Pripravljenih je bilo 60 tekmovalcev, ki so tekmovali v treh kategorijah.

Moški do 40 let: 1. Božo Valič 59,3, 2. Tugo Marinšek 59,9, 3. Niko Rožič 60,1.

Moški nad 40 let: 1. Ivo Vidmar 28,8, 2. Rihard Robnišar 29,5, 3. Franc Černe 30,1.

Pri tekmovalkah je bila samo ena skupina in so si razdelile mesta takole: 1. Stefka Potočnik 37,1, 2. Marija Obu 40,7, 3. Vera Vovk 97,1.

-jp

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Solata 10 din, špinaca 12 din, korenček 4 din, slive 6 din, jabolka 3 din, pomaranče 6 din, limone 7 din, česen 10 din, čebula 3 din, fižol 8 do 10 din, kaša 4 do 5 din, čebulček 8 do 10 din, radič 15 din, kokoši očiščene 18 din, motovilec 15 din, ajdova moka 6 din, koruzna moka 4 din, jajčka 0,70 din, surovo maslo 22 din, smetana 13 din, orehi 30 do 32 din, klobase 6 din, skuta 7 din, sladko zelje 3 din, kislo zelje 4 din, kisle repa 3 din, cvetača 8 din, krompir 1 din, med 18 do 20 din, žganje 16 din

V TRŽICU

Špinaca 13 din, korenček 5 din, slive 6 din, jabolka 6 din, pomaranče 6 din, limone 7 din, česen 8 din, čebula 3

din, fižol 11 din, pesa 3 din, kaša 5 din, čebulček 12 din, banane 7 din, ajdova moka 5 din, jajčka 0,60 din, surovo maslo 20 din, smetana 12 din, orehi 32 din, skuta 7,50 din, sladko zelje 4 din, kislo zelje 4 din, kisle repa 4 dni, cvetača 7 din, krompir 1,20 din, med 12 din

NA JESENICAH

Solata 6 do 16,80 din, špinaca 7,50 din, korenček 3 din, slive 7,90 din, jabolka 3 do 5,90 din, pomaranče 6 din, limone 7,40 din, česen 9,50 din, čebula 3 din, pesa 1,70 din, kaša 3,70 din, motovilec 14 din, ajdova moka 6 din, koruzna moka 2,25 din, jajčka 0,60 do 0,70 din, surovo maslo 29 din, smetana 13,80 din, orehi 34 din, klobase 4,50 din, skuta 7,10 din, sladko zelje 2,80 din, kislo zelje 3,30 din, kisle repa 3 din, cvetača 4 din, krompir 1,10 din

V sredo je v Skofji Loki gostovalo Primorsko dramsko gledališče iz Nové Gorice. Primorski gledališčniki so Skofjeločanom predstavili delo Jeana Geneta Poopstreni nadzor.

Učenci osnovne šole Ivan Tavčar v Gorenji vasi so v počastitev dneva žena pripravili igrice Uboga Ančka. Prvič so se gledalcom predstavili v nedeljo v Gorenji vasi, v naslednjih tednih pa bodo gostovali še po nekaterih okoliških krajih.

-jg

Rdeče — bele podobe črnega kontinenta (1)

Čudoviti, neznani Maroko

Džungla. Džungla, sloni, Levi in komarji. In sonce in pesek in vročina. Aha, to je Afrika, boste rekli. To so pojmi, ki jih zamotane krivulje naših možganov neločljivo povezujejo s črne celino, z gigantnim kontinentom v podnožju Evrazije. O njem smo slišali v šoli, o njem govorijo potopisi, iz katerih skoraj brez izjeme veje mamljiv piš dogodivščin, zamolčki ritem tam-tama. Zato ne vem, kako naj zastavim. Ne vem, kako naj prebijem obroč zakoreninjenih predstav ter bralcu prikažem drugo plat medalje — Afriko, kot sem jo dojel in občutil jaz. Mi boste verjeli, če povem, da nam ni bilo niti enkrat zares toplo. Da smo se potili zavoljo hudih fizičnih naporov, zaradi plezanja navkreber? Da je noč poprej snežilo in da so temperature zdrsnile pod — 20° Celzija? Da v štirih dneh nisem srečal nobene opice, nobene papige?

Ne, ne, nismo osvajali Kilimandžare. V Atlas nas je vodila pot, v pogorje, ki spričo tri in štirideset kilometrov, zraslih sredi neskončnih prostranstev, ob zahodnem robu Sahare, učinkovito ruši geografsko monotonost dežele. Izlet sta organizirala Planinsko društvo Kranj in podjetje Inex turist Jesenice, udeležilo pa se ga je 107 Slovencev. Na Toubkal so zlezli, 4165 m visoko. Enostavno, kajne? Seveda je enostavno — če sedi doma, v naslanjaju, prelistavaš časopis in bereš, da nekdo tretji namesto tebe rine v tvegano pustolovščino. No, saj vam nič ne očitam. Rad bi samo čim nazorneje, čim bolj pristno popisal trud, vložen v navzven preprosto sklepno ugotovitev: na Toubkal so zlezli...

Dober dan, Afrika!

Ko smo minuli petek zjutraj sedeli v trupu letala DC-9 in žvečili obvezni bonbon, je zunaj neprijetno zavaljalo. »Na svidenje, zimala« sem si rekel ter vleknil raz sebe debel pulover. »V Maroku hodijo naokrog goli do pasu.«

Zaj sem bil čez tri ure in pol prisiljen ugotoviti, da marec v severni Afriki ni čisto nič milejši kakor v alpski Sloveniji. Nihče ne hodi naokrog razgaljen. Ljudje so zaviti v dolge tunike, kajti strupeni veter se kot britev zajeda v kožo. Spet smo mobilizirali vetrovke in jopice ter skrčeni v dve gubi postopali po prostranem aerodromu, kakih 25 km stran od največjega maroškega mesta Casablanca. Vozil, ki naj bi ekspedicijo popeljala v notranjost dežele, ni hotelo biti. Vseeno — dober dan, Afrika! Upajmo, da pregovor o slabem začetku in lepem koncu ne bo odpovedal.

Ampak dovolj tarnanja. Med Arabci smo in prvo, kar si tujec mora zapomniti, je dejstvo, da zanj čas ni ravno zlato. Razdalje tu merijo v

dnevih in tednih, ne pa v metrih in minutah. Potovalni predah bom potem takem, kajne? posvetil peščici zemljepisnih podatkov, ki so prav gotovo zanimivejši kot zoprni uvodni zastoj.

Razpotje kultur

Kraljevina Maroko — vlada ji Hasan II — meri 445.000 kvadratnih kilometrov. Ima 16 milijonov prebivalcev arabskega porekla. Belcev je malo, komaj 200 tisoč. Mnogi so leta 1965, ko je bivša francosko-španska posest postala neodvisna, pobrali šila in kopita ter zbežali v Evropo. Uradna jezika sta berberščina in arabščina, vendar vsi razumejo tudi francosko.

Maroko je svojevrstno križišče kultur. V obalnem pasu so močno prisotni elementi zahodne civilizacije, ki proti vzhodu naglo izgublja veljavo. Orientalna noša, značilne kvadrataste stavbe z odrezanimi strehami, nomadsko življenje in klasična, dokaj primitivna tehnika obdelave

polj obiskovalca hipoma predstavi stoletja nazaj, v predkolonialno dobo. Podobno je s klimo. Vlažne, hladne atlantske sape, ki so že marsikomu odpihnile vnaprej ustvarjeno vizijo razžarjenega podnebja, se na jugu prelevijo v tipična kontinentalna temperaturna nihanja, ki pozneje zadobijo tropski značaj.

Nacionalna valuta je dirham (DH). Njegova vrednost ustreza približno 3,30 novim din. Jugoslovanskega denarja v Maroku ni moč nikjer zamenjati. Bolj iskani so dolarji, franki in lire. Pri plačevanju z bankovci neizkušene turista navadno strahovito opeharijo, zato smo — po kratkotrajni »devizni aklimatizaciji« — uporabljali le še kovance.

Skok v Marakesh

Pozno popoldne sta prihrumeli dve »Noetovi barki«, dva prednika sodobnih avtobusov, ki bi ju v londonskem muzeju tehnike bržkone sprejeli odprtih rok. A motorji so vlekli začuda gladko, tekoče.

»Konec koncev bomo nemara res dosegli 300 km oddaljeni Marakesh,« sem tolažil pesimistično razpoloženega sosedu.

Siroka asfaltna cesta je kakor sivi trak prečkala brezmejno, valovito nič. Nenadoma smo zaznali nedojemljivo silovitost Afrike, njene grozovite razsežnosti, ki jim oaze kaktusov, čudno zaoblje

Kupi priljage slovenskih planincev so popolnoma zatrpali stopnišča letališke zgradbe v Casablanci. — Foto: I. G.

no, temno rdeče skalovje, nebotične palme in zanikrne, blatne vasice vzdolž poti ne utegnejo odvzeti podobe grozljive negostoljubnosti. Edino gručiče črno sivih krav in grbastih velblodov pričajo, da pusti svet vendarle ni popolnoma neobljuden, da se mu je človek znal prilagoditi, ga obrniti sebi v prid. Kasneje, ko smo hiteli skozi mesteca neizgovorljivih imen in ko je ozračje postajalo toplejše, so levo in desno od menda edine prometne žile, ki spaja razviti sever z orientalskim jugozahodom, vzniknile razsežne, skrbno negovane plantaže agrumov, važnega izvoznega artikla domačinov.

Kmalu nato sem v daljavi uzrl obrise Atlasa. Pobeljeni vršaci prvi hip sicer ne naredijo kakšnega posebnega vtisa — pogled na Julijce, na ošiljene apnenčaste gmote, strme stene in globoke vmesne zájede, je precej impresivnejši — toda viden varu. Čvrste vulkanske kamenine, ki vztrajno kljubujejo snegu in vodi, so preprečile, da bi erozija preoblikovala njihov videz ter poudarila mogočnost planin. Šele če prideš bliže, zaslutiš strah vzbujajočo vzvišenost masiva, kipečega iz nepreglednih, ravnih savan.

Deset minut zatem smo dosegli predmestje Marakesha.

Cilju naproti

Marakesh! Etnologi, novinarji in raziskovalci v njem izgubljajo glave. Ne drznem si ga pričeti secirati. Vsaj zdaj ne, zdaj, ko spravljam skupaj potopis. Površno nametana zapažanja brez smiselne povezave bi pač ne ustrezala dejanski podobi 900 let starega trgovskega središča. Prikazal ga bom enkrat

prihodnjik, v samostojni reportaži, o kateri sem prepričan, da zahteva najmanj dva dni duhamornega garanja.

Ostanimo torej pri stvari. Avtobusa, ki naj bi odpravila pomagala premostiti zaključno etapo romanja k hribovju, sta bila najbrž pradedu prejšnje dvojice. A premikali smo se vseeno — in po ozki, gorski cesti, vsekani v prepadna pobočja, celo dosegli Asni, zadnji pomembnejši »trg« ob vznožju Visokega Atlasa. Tedaj je mrčno, bledorumenih oblakov polno nebo sklenilo odložiti nadležni, mokri tovor in pobožni upi, da nam bo vreme naklonjeno, so padli v vodo. Roman Herlec, zmeraj razpoloženi vodja pohoda, je izgubil ves smisel za humor. Kako tudi ne! Sofferja sta odklonila nadaljnje sodelovanje ter s škatlama vred odropotala proti Marakeshu. Zadnjih 17 km razdalje do vasi Imelil, izhodiščne točke vzpona, bomo morali prepeščiti — seveda naslednje jutro, kajti dnevno svetlobo je ta čas požrla gošta afriška noč. Smola za smolo. Skrbno izdelani načrti so se jeli podirati in niti optimistična meteorološka napoved lastnice hotela, v katerem smo nameravali prespati, madžarske emigrantke, ki svoj sloveči turistični objekt vztrajno drži na ravni podobnih evropskih lokalov, ni bistveno dvignila razpoloženja.

»Če do poldneva ne preneha deževati, je zadeva propadla.« Z Romanovim sklepom v ušesih sem odklamlal v posteljo. Smo zaman pritr-moglavili 3 tisoč kilometrov daleč? Le kaj bo prinesla zora?

IGOR GUZELJ
(Prihodnjik naprej)

Pitna voda je v Afriki dragocena reč. Po ulicah Marakesha jo prodajajo v pisano nošo oblečenimi in s kozjim mehkom ter pozlačeni »akdelami« oboroženimi možakarji. — Foto: I. G.

Skrivnost brezna na Štefanji gori razkrita

Jamarji na novo ustanovljene jamarske sekcije iz Kranja pod vodstvom znanega speleologa Jožeta Broderja smo si zadali nalogo raziskovati jame in brezna na Gorenjskem.

Tako smo v soboto, 10. marca, raziskali brezna na Štefanji gori, ki je do sedaj za domačine predstavljalo skrivnost.

Najstarejša pripoved, ki se je ohranila med domačini do današnjih dni, sega nazaj v prvo polovico prejšnjega stoletja. O tem sta nam pripovedovali Suhovčevi sestrji, za katerih domačijo je brežno. Čeprav sta že precej v letih, se spominjata pripovedi njunega očeta, ki jima je v mladosti pripovedoval, da je eden od vaških otrok vrgel v brežno ključ. Suštarjev Jaka je bil najpogumnejši. Navsezadnje so ga na vrvi in spuštali v brežno. Ne ve se, ali je prišel do dna in če je prinesel ključ iz brezna. Pove-

dali sta tudi, da so v brežno vrgli koš žaganja in naj bi to žaganje priplavalo po vodi, ki priteče iz jame za Sangradom. Tako je nastalo med vaščani in okoličani prepričanje, da sta jama za Sangradom in brežno na Štefanji gori povezani pod zemljo.

Vhod v brežno so domačini zaprli z dvema velikima skalama, da ne bi kdo padel v brežno, saj leži par metrov od poti. Precej smo se namučili, preden smo jih odstranili. Vhod je velik polkvadratnega metra, ravno toliko, da smo se lahko skozi njega spustili v globino. Po dvajsetih metrih plezanja je prvi prispel na dno Franci Stare, nato pa še ostali. Brežno se je proti dnu razširilo v dvoranično veliko 8 x 6 m. Na dnu je smetišče, zakaj domačini so v prejšnjih letih metali vse, kar je bilo odveč, v to jamo, pred vojno še poginule živali, katerih kosti se sedaj belijo po celem dnu

brezna. Naš »kebrolog« Rafko Gartner se je z veliko vneto lotil iskanja jamskih živali, mi pa morebitnega nadaljevanja brezna. Pretaknili smo vsako špranjo, toda brez uspeha. Med potjo, ko smo se spuščali, smo v višini desetih metrov od dna opazili luknjo v steni, upali smo, da bo mogoče tam nadaljevanje, zato sva z Dragom Martinjakom splezala do nje, toda tudi tukaj nas je čakalo razočaranje. Po treh metrih se je tudi ta rov končal z manjšo dvorano polno umazano rjavih kapnikov.

Po natančnem merjenju smo se vrnili na površje. S tem smo dokazali, da nima brežno na Štefanji gori nobene povezave z jamo za Sangradom, kajti brežno je nastalo ob tektonski razpoki, katero je pronicajoča voda skozi tisočletja razširila v podzemski prostor.

M. Martinjak

Glavna premija na srečke Jugoslovanske loterije 150.000 din je bila letos že dvakrat v Sloveniji: januarja v Tolminu in zdaj, 9. marca, na Bledu. Glavno premijo na Bledu je zadel taksist Lojze Košir. Igra stalno na dve srečki, na eno s končnicama 11 in na drugo s končnicama 42.

Rudi Finžgar (5)

Vojna planiškega junaka

V odredu VOS za jelovski okoliš — Partizanska smučarska delavnica — Vstopil sem, brez trkanja, prižgal luč in zagledal speče Nemce — Medalja za hrabrost — Svoboda.

Vojna je prekinila Finžgarjevo športno kariero prav v času, ko so vsi od njega največ pričakovali. Aprila 1943 je bil vpoklican v nemško vojsko, vendar je tam simuliral bolezen. Tako so ga avgusta operirali na slepiču. Ko je zdravnik videl, da je odrezal popolnoma zdrav slepič, mu je — k sreči — samo požugal s prstom. Rudi je prišel v Kropo na bolniški dopust, od tu pa je oktobra pobegnil k partizanom.

»Bil sem v odredu VOS za jelovski okoliš. Minirali smo komunikacije, napadali žandarmerijske patrulje. Telefonski kabel Berlin—Atene smo nešteto krat minirali. V skupini smo bili v glavnem domačini, fantje, s katerimi sem pred leti poskušal preplezati ograjo na športnem igrišču v Kropi, s katerimi sem se tepel na dan Janeza Nepomuka... Bili so to odlični tovariši. Na žalost jih je velika večina padla...«

Leta 1939 je pričel Rudi delati smučke v delavnici svojega očeta. Takoj, ko je prišel med partizane, se je lotil izdelave smučk zanje.

»Jesen leta 1944 sem dobil sporočilo, da moram v Cerkljo na Kroško vojno področje. Tam mi je Danilo Lepin povedal, da moram organizirati smučarsko delavnico za partizanske potrebe...«

Finžgar se je takoj lotil dela. Ko so se Nemci umaknili iz Ajdovščine, so tam partizani dobili stroje za svojo delavnico. Les so dobivali v Cerknem in iz tovarne »Kolb-Predalič« iz Sentvida. Do marca 1945 so naredili okoli 700 parov smuč. S smučmi so oskrbovali predvsem kurirje in obveščevalce. Posebne uspehe so imeli z njimi jurišni vodi.

»Eno od skupin je vodil tudi Kropar Jože Azman. Bili so oblečeni v bele pelerine, ki so jih naredili iz padal. Nemce so velikokrat presenetili, ko so pridrveli mimo na smučeh in jih kosili s strojničnimi rafali. Na drugi strani pa so pomenile te skupine tudi pomembno moralno-politično akcijo. Ljudje so videli partizane dobro opremljene in enotno uniformirane...«

Rudi Finžgar je bil med vojno odlikovan tudi z medaljo za hrabrost. Dobil jo je ob napadu na žandarmerijsko postajo v Gorjah.

»Proti koncu vojne, aprila 1945, smo dobili nalogo, da napademo žandarmerijsko postajo v Gorjah. V postojanki je bil tudi neki Slovenec, ki nam je dal o njej točne podatke. Dobil sem nalogo, da s tremi tovariši napadem sobo, v kateri je spal devet Nemcev...«

Partizani so izdelali natančen načrt. Posamezne skupinice so morale onemogočiti Nemce po sobah.

»Plazili smo se bosi za skupino partizanov, ki je bila preoblečena v nemške uniforme. Moja skupina je bila prva, za nami pa so šli še ostali jurišni vodi. Ko sem videl, da so maskirani partizani likvidirali esesovca, ki je bil na straži, sem planil naprej. Pred očmi sem imel načrt hiše. Stekel sem po zavrtih stopnicah in se nisem oziral, če mi ostali sledijo...«

V nadstropju, na koncu hodnika, je bila soba, kjer so spali Nemci. Nasproti nje pa je bila druga, v kateri je bila nemška straža, katero bi

morala uničiti druga skupina.

»Vstopil sem — brez trkanja seveda — prižgal luč in zagledal speče Nemce. Ozrl sem se in videl, da ni za menoj nikogar. Kaj na naredim? Jih bom pa dotlej, ko p...« jo ostali, razorožil, sem si mislil. Lepo sem jim pobral revolverje in jih zložil k peči. Medtem se je eden od Nemcev zbudil. Zavpijem: »Roke gor! K sreči sta tedaj prišla za menoj kolega Nace in Rudi...«

Nemci v stražarski sobi so zaslišali glasove. Skupine, ki bi jih morala uničiti, ni bilo. Ko so odpirali vrata, jim je Finžgar zaklical: »Roke gor!« Medtem, ko so presenečeni stražarji dvigali roke, je zagledal za vrati Nemca, ki je dvigoval brzostrelko...

»Skočil sem v mrtvi kot za vrata in zadonela sta moj in njegov rafal. K sreči so prišli partizani že na hodnik, tako da stražarji niso mogli iz sobe...«

Tako so ostali ujeti vsak v svoji sobi.

»Slučajno sem zagledal, kako Nemec na spodnjem pogradu v naši sobi vleče izpod blazine pištolo. Uspeh mi je dvakrat prestreliti roko. Takoj smo postrelili vseh devet Nemcev v sobi...«

Ko so imeli tako zavarovan hrbet, so se morali spoprijeti s stražarji v sosedni sobi.

»Nace mi je dal bombo, ki sem jo zavalil v sobo k Nemcem. Še preden je počilo, je priletela k nam nemška ročna granata. Počilo je hkrati pri nas in pri sosedih. Skočil sem skozi vrata. Desna noga, ki je bila še v sobi, je sprejela kup drobec. Kolegu Rudiju je granata med tekom

odtrgala podplat, medtem ko je Nacetu eksplodirala pod nogami. K sreči je kljub temu še pritekel dol...«

Čeprav akcija ni bila vojaško posebno pomembna, je imela velik moralno-politični značaj. Nemci so namreč pravkar zaključili očiščevalno akcijo, v kateri so kot z glavnikom »prečesali« gozdove. Vtem ko so razlagali prebivalcem, kako so uničili partizane, so doživeli napad in to neposredno ob sami SS-komandi na Bledu.

»Ko sem tekel iz postojanke, je bila moja največja želja, da bi prišel do svojih čevljev. Dobil sem jih na križišču ob znamenju, kjer sem jih pustil. Stekel sem v hišo Lovra Zemve, sedaj znanega trenerja smučarskih tekačev. Z bratom sta bila terena in sta bila prav tedaj doma. Zanimivo je, da je bila akcija tako prikrita, da še pri Zemvovih znanjo niso vedeli. Obvezali so me, potem pa sem z bratom in z nekim terencom odšel iz Gorij...«

Osvoboditev je Rudi Finžgar po krajšem »marodiranju« dočakal na Bledu.

»Prevzel sem skrb za hotel Jelovica, kjer je bila komanda mesta Bleda. Komandant je bil Niko Fabjan, sedaj vodja lovcev na Bledu. Ko je prišel okoli 20. maja po mene Izток Zagar, sin narodnega heroja Staneta Zagarja, s katerim sva se poznala še iz Kroke, se je Fabjan takoj strinjal, da odidem v Ljubljano, kjer so na LMS iskali človeka, ki bi organiziral športno življenje. Tako sem postal sekretar telesnovzgojne organizacije FOS...«

P. Colnar

Pomenki o Mengšu in njegovih ljudeh

Mecen Gregor Blaž

Profesor Ivan Vidali me je pred dnevi opozoril na pomembnega Mengšana Gregorja Blaža, ki ga je posebno Janez Trdina visoko cenil in rad imel.

Za ime sem vedel. V zborniku »800 let Mengša«, ki je izšel leta 1954, piše: »Gregor Blaž, rojen 1830 v Mengšu, umrl 1906 v Trstu. Po poklicu je bil trgovec na Reki, kjer je imel izvozno podjetje za les. Z Janezom Trdino sta si bila velika prijatelja kot rojaka, kot sošolca in pozneje kot Rečana. Na svoje stroške je založil (Gregor Blaž) prvo slovnico ruskega jezika, ki jo je napisal Matija Majer-Ziljski. V njej je priobčil svoj uvod, v katerem utemeljuje potrebo po znanju rusčine iz trgovskih in splošnih gospodarskih vidikov. Knjigi je dodal tudi ruska trgovska pisma in se navduševal za trgovanje z Rusijo.«

V SBL PA NIC

Kratika pomeni Slovenski biografski leksikon. Začel je izhajati v letu 1925. Delo seve počasi napreduje, sedaj je ob koncu črke S.

No, pa sem pogledal v SBL, a o Gregorju Blažu niti besede! Ko je vendar o marsikom, povsem nepomembnem, cela rajda podatkov... Začuden sem bil tudi zato, ker vem, da je SBL mnoge druge mecene uvrstil na svoje strani, pa čeprav niso objavili ene same tiskane črke.

Zato sem pripoved o tem Mengšanu res odložil in nameraval prej obiskati slovitega kartografa Ivana Selana v Suhadolah, bližnji mengeški okolici. A zdaj je tako naneslo, da le moram prej kaj več povedati o simpatičnem Gregorju Blažu. Vednost

Gorenjevaški oktet

V Gorenji vasi že pol leta vadijo pevci Gorenjevaškega okteta. Sestajajo se dvakrat tedensko. Nastopili so ob otvoritvi šole v Gorenji vasi, ob otvoritvi fresk na Hotavljah in za dan žena v Javorjah. Njihova želja je poživiti kulturno življenje v Poljanski dolini.

A. B.

o njem črpal iz Trdinovih spominov, ki mengeškega rojaka predstavijo v nenavadno svetli luči.

TRDINOV PRIJATELJ

Srčno rad sem se poglobil v Trdinove zapiske in napaberkoval iz njih nekaj mikavnih anekdot o Gregorju Blažu. Vse kažejo na njegov čvrst značaj in zvesto prijateljstvo. Ti dve lastnosti pa sta v življenju resnični odliki poštenega moža.

Bilo je v letih, ko sta Trdina in Blaž drugovala v Ljubljanski gimnaziji. Tedaj je bila razpisana neka štipendija, ki naj bi jo dobivali dijaki — mengeški domačini. Trdina je za štipendijo sicer zaprosil, a domači župnik ni hotel dati priporočila jezika vemu, sicer pa v šolah odličnemu dijaku. Župnik je potem poklical k sebi Gregorja Blaža in mu naročil, naj vloži prošnjo, ker njemu bo priporočilo rad napravil.

Pošteni Blaž, dober tovariš, je odgovoril, da štipendije ne more sprejeti, četudi bi mu bila dodeljena, ker ima slabše reče od Trdine in mu »po zakonu ne gre ta milost«.

Trdina je potem štipendijo res prejel, saj ni bilo drugega kandidata z boljšimi šolskimi ocenami.

NARODNA STRAŽA

To smo v naših zapiskih že večkrat zapisali: da je bila slovita Narodna straža (National Garde) v naših krajih, vsaj v letih 1848 in naslednjih, pravcata burkasta ustanova. Tudi naš Prešeren je ni jemal resno, čeprav so ga gardisti v Kranju imeli za svojega avditorja (vojaškega sodnika). A kar poslušajmo Trdino, kaj pravi o tej stvari:

»Ves zasopen priteče neki stražnik (gardist) in zavpije: kmetje so pobili okna šentpeterskemu fajmoštru, kaj bo! Začnemo se posvetovati. Oficirji pravijo, naj gre straža v bližnjo vas gledat, kaj kmetje snujejo. Košir reče: To se ve, toda naj gredo freibilarji (prostovoljci), on je familienfater (družinski oče) in drugi tudi; ne more se torej zahtevati, da vagajo življenje oni!«

»Vse umolkne — nihče se ne gane — oglasiva se samo jaz in Blaž. Grede proti vasi se pogovarjava o tovariših in se zmeniva, da se midva ne bova tolkla s kmeti, ker sva sama kmeta, naj se bratijo škrici, kakor znajo. V Vodmatu stopiva v krčmo. Vse

lo pijo in pojo fantje okoli mize — midva jih pozdraviva prijazno in ne zgodi se nama nič — popivši merico prideva srečno nazaj k stražarnici. Vsi se čudijo najinemu junaštvu! Oficirjem pa se tresejo strašno hlače, ko se pokazejo fantje na cesti.«

NARODNJAK IN RUSOFIL

Gregor Blaž gimnazije ni dokončal; zaradi kazni, ki si jo je »zaslužil« kot revolucionaren študent, je iz šeste šole moral izstopiti. Šolanje je nadaljeval na sloviti Mahrovi trgovski šoli v Ljubljani (ta šola je vrsto let, več kot pol stoletja, vzgajala izvrstne kadre za trgovino in bančništvo).

Po dovršenju šoli se je Blaž podal po kupčiji v laško Verono, bil tudi v Srbiji in Romuniji. Na teh poteh pa ni mislil zgolj na trgovanje, dosti raje se je zanimal za navade in značaj ljudstev, med katere ga je pripeljala pot. Tako se je na svojih kupčijskih potovanjih seznanil tudi z bolgarskim in ruskim jezikom in nramni.

Gregor Blaž se je kasneje ustalil na Reki, sprva kot višji uradnik v tovarni kemikalij, pozneje pa že kot samostojen trgovec z lesom. Podjeten kot je bil, je kupoval kar stoječ les v daljni Koroški, ga pripeljal na Reko in potem z ladjami odpremil v čezmorske dežele. Seveda je pri tem mož obogatel. Ni pa tiščal denarja: kot pravi mecen je prevzel vse stroške za natis Majerjeve ruske slovnice. Kako visoko je Blaža cenil pisatelj Janez Trdina, zvezo iz njegovega sporočila:

»Blaž spada vsekakor med najbolj izobražene, zvedene in izkušene slovenske trgovce. Nemški, italijanski in francoski jezik govori in piše gladko kakor slovensko svojo materinščino. Največ pa je vredno to, da je ostal v vseh viharjih življenja svojega poštenjak in narodnjak, kakršnih se ne nahaja na izber v gosposkih naših stanovih. On ni samo Slovenec, ampak tudi Slovan z dušo in telesom v najširšem in najboljšem pomeni besede. Hrvatske, srbske in češke časnike prebiral je marljivo že l. 1848. Kasneje učil se je z največjim veseljem ruskega jezika in obenem študiral zemljepis, narodoslovje, zgodovino in gospodarske razmere ruske države. Cirilico bere in piše zlahkoma kakor latinico. Dogotovil je Blaž obširen opis ruskega carstva. O ruski trgovini in narodni ekonomiji priobčil je Blaž prejšnje čase več jako zanimivih in poučnih člankov v slovenskih novinah. Značaj Blažev je čist kakor suho zlato, darežljivost njegova je bila brezmejna.«

Slovenski biografski leksikon bo moral vsaj v dodatku omeniti zaslužnega Mengšana Gregorja Blaža.

Črtomir Zorec

Med Muco Copatarico in pravo šolsko učenostjo

Te dni so se v jeseniški občini začele male šole in otroci, ki jih obiskujejo, naj bi že letošnjo jesen postali prvošolci. Vpis v malo šolo ni obvezen, vendar pa so mnogi starši spoznali, kako koristne in dobrodošle so te priprave na poznejše obvezno šolanje. Vsak mesec zato mnogi prav radi odštejejo 80 dinarjev, kolikor velja malica in varstvo v mali šoli.

V okviru osnovne šole na Koroški Beli pri Jesenicah imajo letos dva oddelka male šole. Vsak ponedeljek, sredo in petek popoldne dve vzgojiteljici iz otroškega vrtca povsem neposredno in nevsiljivo seznanjata otroke z osnovnimi pojmi, jih učita primerjanja, pravičnega vrednotenja stvari, oseb in dogodkov, jim usmerjata misli do logičnih in razumljivih sklepov in nasploh vsestransko pripravljata otroško miselnost na zakonitosti in pravila, ki jih bodo morali sprejeti v prvih in poznejših razredih osnovne šole. Učni program malih šol je dokaj obširen — obsega 28 enot ali 28 dni po tri ure intenzivnega učenja — in ga bodo najbrž predelali tja do maja ali junija. Učni program daje prednost in poudarja predvsem pripravo na novo tematiko, ki čaka otroke v prvem razredu osnovne šole.

TESEN PROSTOR

Prostor, v katerem poučujeta in vzgajata svoje male varovance vzgojiteljica male šole na Koroški Beli **ANICA KREUZER**, je kar pretesen za vseh sedemnajst bodočih prvošolcev. Prostor so skoraj popolnoma napolnile male mizice in stolčki ter omara, na kateri so otroci iz vrtca v dopoldanski izmeni pustili punčke in vozičke ter druge igrače, ki pa vsaj na videz nič več ne zamikajo otrok v mali šoli, ki že posegajo po pravih šolskih učenostih. Tako ubogljivo sede na malih stolih in tako zaverovani so v svoje delo, da skoraj ne moreš verjeti, da so še lani v tem prostoru sestavljali kocke, se igrali z dominami in avtomobili. Zdi se, da bi radi kar najhitreje došli in spoznali prav vse, kar je potrebno da vedo pred pragom v prvi razred osnovne šole.

A še vedno kdajpakdaj noga le rada podrsa po gladkem parketu, še vedno se je včasih tako imenitno zibati s stolčkom vred, še vedno Pika ne more vzdržati, da ne bi šepetaje zaupala Nadjji, kaj vse je počel včeraj njihov Sultan. Blagi opomin vzgojiteljice so tistim najbolj živahnim opozorilo, da

bo treba jemati šolo na moč resno, da bo treba biti miren in poslušen kot med pravimi šolskimi klopmi.

VESELJE TELOVADNIH MINUT

Ko so Nadja, Ervin, Polonca, Janez in drugi prečrtali na risbah prav vse tiste predmete, ki jih lahko oblečejo, so oddali vzgojiteljici svinčnike. Njihova tovarišica je risbe pregledala in vsakogar posebej opozarjala na napake. Tisti, ki so se dela lotili zavzeto, so prejeli zvezdice, tisti pa, ki so s škiljenjem k sosedu hoteli dobiti to — med njimi tako zelo cenjeno priznanje — so ostali brez pohvale.

Intedaj, ko se je obetala telovadba, je bilo veselje in razposajenost opaziti na slehernemu obrazu. Razvrstili so se po sobi in s sunkovitimi udarci, zamahi, počepi in hoji po prstih krepili svoje mlade ude. Okoli mizic so tekli, se ob udarcu zasukali na drugo stran. Ob pohvali tovarišice je bila hoja po prstih še bolj izrazita, roke še bolj visoko vzdignjene.

Ko so posedli v polkrogu okoli svoje tovarišice in v napetem pričakovanju sklenili roke, jih je vprašala:

»Otroci, kdo med nami živi daleč, kdo blizu in kdo je najbolj oddaljen od šole?«

Na posamezna vprašanja so vzdigovali roke in nihče se ni zmotil. Tudi potlej so vedeli, da so oni, njihovi bratci in sestrice, očetje in matere družina, znali so zapeti in ponoviti zgodbico o Muci Copatarici, ki je strgane otroške copatke lepo zašila in oprala. Posebno mali Joško je kar najbolje znal pesmico zapeti in zdelo se mu je vredno, da poudari, da je pesmico znal že pred nekaj leti.

Otroci iz male šole na Koroški Beli so se potem postavili v vrsto in se prav potikhem, da ne bi motili sosednjega razreda, odšli umiti. V sobi jih je že čakala topla malica.

Zagotavljajo, da hodijo v malo šolo radi. Čeprav včasih še vedno malo preveč razposajeni in živahni, čeprav včasih še vedno dojemajo poučno zgodbo kot prijetno in zabavno, se vendarle že zavedajo, da bodo v jeseni posedli med prvimi šolskimi klopmi. Priprava na »veliko šolo« poteka v njihovo veliko zadovoljstvo in veselje in ponosni so, ker s torbami skorajda že tako veliki kot oni, ki se spogledujejo s šolsko učenostjo v oni drugi veliki šolski stavbi.

D. Sedej

Hišice na vodi

Bližalo se je Gregorjevo. Tržiški običaj je, da na ta dan spuščamo otroci hišice po vodi. Zato smo se v šoli domenili, da bomo tudi mi izdelali hišice. Delali smo jih po pouku. Najprej smo morali narisati načrt, kakšno hišo boš izdelal. Nekateri so si zamislili starinske hiše, ki so bile značilne za Tržič. Nekateri pa smo se obliko sami izmislili. Potem nam je dal tovariš Perko les in začeli smo delati. Enkrat smo brusili, potem žagali, vrtili. Dela je bilo na pretek

in tako je hitro minil čas. Hišice smo delali teden dni in hišice so bile narejene. Ene so bile večje, druge manjše. Skoraj vse pa so bile krite s skodlami. Nekateri so imele tudi balkon v kmečkem stilu.

Hišice smo potem odnesli v paviljon NOB, kjer so bile na razstavi. V soboto na Gregorjevo pa smo spuščali hišice po vodi.

Janki Opalički, 6. a r.
osn. šole heroja Bračiča,
Tržič

Moj živalski svet

Pri nas imamo papagaja, ki mu je ime Mihec. Mihec je zelenkasto rumene barve. Star je šele tri leta.

Mihec je zelo vesel, če ga kdo spusti ven. Kadar pozvo-

ni kdo od domačih, začne tako čivkati, da ga moramo spustiti.

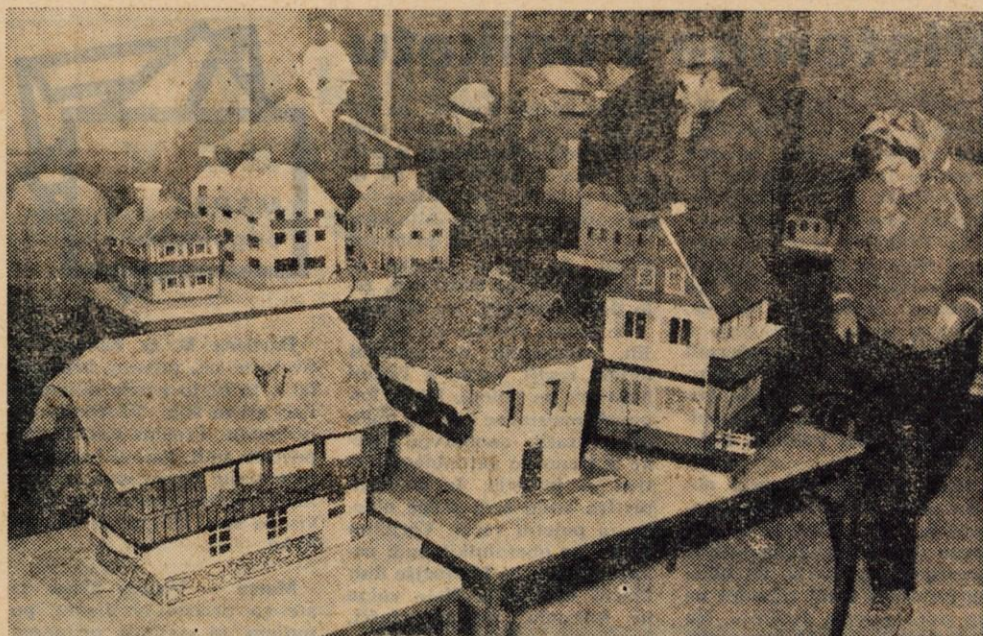
Velikokrat mu očistim kletko in mu dam jesti. Če mi sedi na rami in grem proti oknu ali balkonu, takoj vzleti. Zna že trideset besed. Včasih sestavi kar cel stavek. Zelo rad ima alkohol in kavo. Če pomoči kljun v žganje, je takoj pijan. Rad jemlje očku cigarete iz škatle.

V kletki ima pajaca, s katerim se igra. Zelo je hud, ker se ne premika.

Kadar pišem nalogo, mi nagaja. Velikokrat reče: »Mihec, baraba, Mihec ni p'jan'c.« Najraje zleti v kuhinjo. Nekoč je bila solata oprana in že narejena. Takrat pa prileti v kuhinjo, hoče na solato in pade vanjo. Tako se je ustrašil, da je takoj zletel na kletko. Šele na kletki sem opazil, da je okoli očk ves od kisa. Bil je zelo smešen. Videti je bilo, kot da ne bi imel enega očesa.

Ko bo poginil, ga nikoli ne bom pozabil. Spomnil se bom dni, ko je govoril in delal kratek čas.

Beno Jovanovič, 5. b r.
osn. šole Franceta Prešerna,
Kranj

V soboto so bile v Tržiču razstavljene hišice. — Foto: F. Perdan

Zlomil sem si roko

Tisto sobotno jutro sem se zbudil zelo pozno. Zaslišal sem trkanje po oknu. Bil je sosedov Janez. Zaklical je: »Gorazd, ti zaspanec, ali veš koliko je ura?« Spoznal sem ga in hitro poskočil iz postelje. Ko sem se uredil, sem vzel sanke in šla sva se sankat z Janezom na bližnji hrib. Slo je ko blisk po hribu. Zadovoljna in vesela sva šla domov. Nekje na sredi pota mi je spodrsnilo in sem padel na roko ter jo zlomil. Jokal sem in Janez mi je pomagal, da sem prišel do doma. Z očetom sva se odpeljala v bolnico. Najprej so roko slikali, nato pa so jo dali v mavec. Tako se je končala moja nesrečna sobota.

Gorazd Tršan, 2. č r.
osn. šola Lucijana Seljaka,
Kranj

Moja kokoš

Ko sem bila še majhna, smo stanovali v pritlični montažni hišici ob cesti. Pred hišico smo imeli veliko dvorišče, za njo pa je bilo malo trave, nato pa vrtovi, ki so jih krasile cvetlice.

Nekoč smo na tržnici kupili lepo belo kokoš, ki je imela veliko rdečo rožo in belo perje.

Podnevi se je mirno sprehajala za hišico, iskala črve in jedla travo. Ko se je najedla, je prišla sama v velik zaboj, ki smo ga imeli v drvarnici. Vsako jutro, opoldne in zvečer smo ji natrosili koruznih ali pšeničnih zrn in dali v skodelico vode, da ne bi bila lačna ali žejna.

Nekega dne je skočila na polico, ki je bila pritrjena

poleg okna. V roko sem vzela nekaj koruznih zrn in ji klicala: »Puti, puti, na, na!« Pojedla je zrna in se po svoje zahvalila: »Ko-ko, koko-dak!« Bila sem zelo vesela, celo vzljubila sem jo.

Ko je minil teden, ji je odšla zadnja ura. Oče jo je moral ubiti — da bi jo pojedli za kosilo. Bilo je imenitno kosilo, toda jaz nisem mogla jesti, ker sem se prav v trenutku, ko sem vzela v roke žlico, da bi zajela z njo juho, spomnila veselih ur, ko sva se s kokoško zabavali.

Se sedaj, kadar jem kokoško juho, se spomnim kokoške z veliko rdečo rožo in z belim perjem, ki sem jo imela tako rada.

Ribe

Ribnikov Andraž je bil možakar, ki je rad kdaj pregloboko pogledal v kozarec. Tako je bilo tudi tistega večera, ko je zbrani družini veselih bratcev razlagal, kako velike ribe je zadnje dni ulovil v Savi. Pripomniti moramo, da je bil mož strasten ribič. Tako je nanese, da so se ribiške zgodbe potegnile pozno v noč in je Andraž priromal domov že krepko čez polnoč. Pred vrati je malce postal, se popraskal po glavi in se končno odločil, da ni druge izbire, kot da vstopi. Sezul si je čevlje in se potihoma prikradel v spalnico. Prav takrat, ko si je slačil hlače, pa je na njegovo nesrečo žena pomolila glavo izpod odeje in zaspano spregovorila: »Ja, Andraž, zakaj si pa že vstal?« Ni mu kazalo drugega, kot da se je zlagal: »Ribe grem lovit.«

Ves utrujen in zaspan si je počasi potegnil hlače nazaj, oblekel suknjič in godrnjaje odštorkljal iz sobe. Nato se

je zavlekel v senik in do jutra malo zadremal. Skrivoma se je odplazil od doma in se čez nekaj ur vrnil domov. Ves ponosen je vrget pred ženo na mizo nekaj rib in čakal, da ga bo pohvalila. Žena je debelo pogledala ribe, nekaj časa molčala, nato pa izbruhnila v smeh: »Andraž, Andraž! Od kdaj pa so v Savi tudi morske ribe?«

Boris Rahonc,
7. c r. osn. šole
Lucijana Seljaka,
Kranj
iz glasila Brstje

S
ŠOLSKIH
KLOPI

Skozi kuhinjska vrata je pihnil val mrzlega zraka. Ozrla sem se in zagledala mojega starega očeta.

Oprosti mi, oče

Pripravljala sem se na potep, kajti moja mama je šla po vsakdanjih opravkih in je ni bilo doma. Njen oče je vprašal po njej, jaz pa sem odgovorila, da se vsak čas vrne in naj kar počaka v topli kuhinji. Odšla sem ven, ne da bi se ozrla nanj.

Seveda je od tega že dolgo in v moji glavi možgani še niso delali tako kot danes, več so mi bile prijateljice kot pa on. Igrala in pogovarjala sem se z njimi, ne da bi pomislila, da je oče ostal sam. Ko pa je minila že debela ura, so tudi moje roke in noge začutile, da je zima, sem se končno vrnila v kuhinjo. Zapekla me je

vest in bilo me je sram. Videla sem očeta, kako je osamljen čakal. Bil je zamišljen. Slonel je na vogalu mize, njegove zgarane in ostarele roke pa so podpirale njegovo sivo glavo. V njegovih očeh je bilo skorajda zaznati solze. Nič ni rekel, le gledal je skozi okno, od kod bo prišla mama. Usleda sem se poleg njega. Njegova roka je segla v žep in dal mi je veliko čokolado. Vedela sem, da sem naredila veliko napako. Prišel je k nam, da bi se pogovoril in med nami preživel morda kratko uro, jaz pa sem ga pustila samega. Morda si je zaželel toplega čaja ali pa morda tople besede, ki pa je pri meni ni našel. Vrnila se je mama. Popravila je vse, kar sem jaz zagrešila. Pri njej je našel toplega čaja in toplih besed.

Odhajal je. Usedel se je na kolo in ni ga bilo več.

Tadeja Prestor,
7. b r. osn. šole Stanka Mlakarja,
Šenčur

Pletenine v unikatu

Prejšnjo soboto so v Radomljah pripravili nevsakdanjo revijo lastna boutique trgovine iz Kranja Boža Regovec-Ciglić in pa mladi gledališki igralci. Po preurejenem kegljišču gostišča Sraj so v Božinih pletenih oblačilih skakijale mlade, a ne več neznane gledališke igralke. Njihovo igrivo sprehajanje v hlačnih kompletih, večernih oblekah in oblekah za dan so bolj ali manj posrečeno komentirali in igralsko dopolnjevali njihovi poklicni kolegi.

Boža plete in ustvarja obleke nekako poldrugo leto, takrat je tudi v Kranju odprla svojo trgovino, katere naziv boutique zagotavlja, da obleka kupljena v tej trgovini ne bo srečala svoje dvojnice. Na obešalnikih v tej trgovini više pleteni plašči, pletene

obleke, hlačni kostimi, na policah pa se da izbirati tudi med različnimi modnimi dodatki. Boža si prizadeva, da bi svoje izdelke namenjene — ne kupcem, ki se branijo konfekcije, obdržala na primerni višini. Za njene izdelke je značilno, da so enostavni, zelo dobro izdelani ter unikati.

Ce lahko sodimo po modelih, prikazanih na nedavni modni reviji, bomo v Božini boutique za poletje lahko kupovali enostavne zelo in malo manj kratke enobarvne obleke iz trenutno aktualnega pletiva — bukleja. Iz enakega pletiva bodo tudi dolge obleke za poletni večer. Verjetno pa bo na obešalnikih tudi nekaj modelov za hladnejše dni: hlačni kostim iz čiste volne in šetlanda, pleteni plašči, kostimi in obleke.

L. M.

Niti malo ni prezgodaj za pomladanske in poletne ideje kaj šele za sestanek s šiviljo. Komplet na sliki je sila praktično oblačilo iz trdega platna, potiskanega z rožami. Lahko nas spremlja v službo, v šolo, na potovanje in še kam.

Barbara B. iz Zabnice — Svetujte mi, prosim, kraj obleke, ki bi jo nosila ob nedeljah ali za šolo. Vzorec blaga prilagam. Prosim vas, če mi poveste tudi, katere barve mi pristajajo. Stara sem 13 let, imam daljše kostanjeve lase, visoka sem 153 cm, in tehtam 43 kg.

Marta — Vzorec blaga, ki ste ga priložili v pismu, po mojem ni najbolj primeren za obleko. Blago bi bilo primernejše za plašč. Vseeno vam bom svetovala model obleke, vendar si res omislite primernejše blago.

Obleka na sliki je poloprjeta, zapenja se zadaj. Rokavi so dolgi, nad zapestjem so prišiti drobni gumbki. Obleko krasi dvojni šivi na zgornjem delu obleke v pasu in na krilu ter na rokavih. Gumbki so prišiti tudi pod rameni.

Težko bi vam svetovala primerno barvo, ker so poleg barve las pomembne tudi oči, za te pa ste mi pozabili napisati. Morda le praktičen nasvet: kadar ugotovljamo, katera barva nam pristaja, si blago ovijemo okoli vratu in primerjamo barvo blaga z barvo las, oči in polti. Sprašujemo pa vedno ogledalo in ne prijateljico.

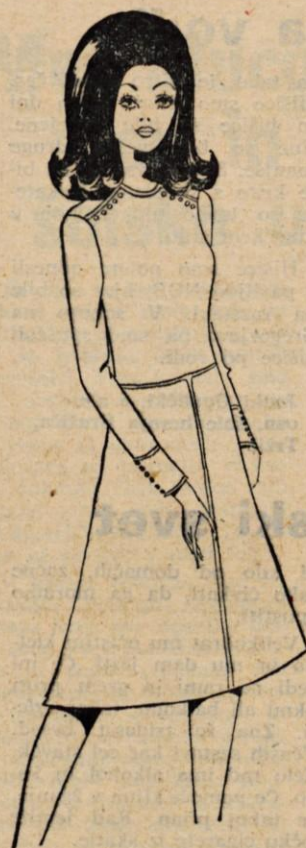

Stari recepti po starem in novem

Jabolčnik

Potrebujemo: jabolka, sladkor, cimet, sol in pol litra moke. Jabolka operemo, olupimo in odstranimo peške. Kuhati jih damo v mrzlo vodo. Vro naj toliko časa, da so že skoraj kuhana. Nato jim dodamo sladkor, cimet in sol. Prisujemo še pol litra bele moke in mešamo ves čas kuhanja, da se ne prišmadi. Ponudimo kot samostojno jed za kosilo, malico ali za večerjo.

Marija Potočnik, Selca 46

Imate radi ribe?

Ce je v vašem mestu ribarnica, potem si vsaj enkrat na teden pripravite ribe. Cenejše so od drugega mesa, enostavno in hitro jih pripravimo, so pa bogate s sestavinami, ki jih naše telo zelo potrebuje. Ribo kuhamo, pečemo v pečici ali ponvi, pripravljamo na žaru ali ražnju ali pa jih ocvremo. Pri pripravi rib ne morete zgrešiti, če jih skuhate. Sladokovodne ribe denemo v vrelo vodo, morske ribe pa v mrzlo vodo. Preden ribo previdno vložimo, vodo solimo, dodamo žličko kisa, nekaj celega popra, jušno zelenjavo, lovorov list. Če vam je vonj po ribi zoprni, dodajte vodi košček oglja. Ribo vložimo v vodo že očiščeno. Če se bojimo, da bo razpadla, jo ovijemo z nitjo ali zavijemo v prtič. Riba je kuhana v petnajstih do sedemnajstih minutah. Previdno jo dvignemo iz vode. Boljšo ribo ponudimo celo, okrašeno s peteršiljem, limoninimi rezinami in majonezo. K ribi ponudimo lahko ogreto olje s sesekljanim peteršiljem in česnom. Kuhano ribo pa lahko jemo tudi tako, da jo polijemo s stopljenim maslom in pokapljamo z limoninim sokom.

**Zdravnik
& svetuje**

Alergija in alergijske bolezni otrok

Besedo in pojem alergije je prvi uporabil v začetku tega stoletja slovit otroški zdravnik Pirquet. Domača beseda za alergijo naj bo preobčutljivost. S to besedo označujemo spremenjeno odzivnost telesa. Telo menja svojo odzivnost, če preboli nalezljivo bolezen in če sprejme sebi tujo snov. Sprememba se kaže v tem, da telo drugače reagira v različnih življenjskih okoliščinah. Pravimo, da so tak ljudje, otroci ali odrasli, alergični — preobčutljivi.

Najpogostejše nastane preobčutljivost v otroški dobi. Bolnik ima lahko tako velike težave, da mu postane življenje prava nadloga. Zaradi alergije morajo otroci pogosto menjati bivališče ali občasno ali za stalno. Starejši večsili zamenjajo celo poklic ali pa samo prebivališče. Alergija lahko privede tudi do invalidnosti.

Ne bi mogli trditi, da je bila alergija povsem nova bolezen, bolezen civilizacije, saj so nekateri vzroki (hišni prah, cvetni prah, oblačila in hrana) že dolgo sestavni del človekovega okolja. Alergija bržda obstaja že od davnine, le da je prej niso spoznali. Vemo, da se alergija pogosto podeduje. Vemo pa tudi, da so preobčutljivostni pojavi v današnji moderni dobi zaradi vse večje industrializacije, gostejšega prometa in vse večje uporabe konzervirane hrane čedalje večji.

Danes smo alergiji, ker ogroža zdravje in življenje bolj kot nekoč, dolžni posvetiti več pozornosti, več moramo vedeti o odkrivanju alergijskih bolezni, kako jih zdravimo, predvsem pa moramo vedeti, kako pred alergijo ubraniti svoje otroke. Zdravniki menimo, da je pomoč staršev zelo pomembna pri skupnem delu z alergičnimi otroki.

dr. Vojteh Erjavec

**DRUŽINSKI
POMENKI**

V grill restavraciji hotela grad Podvin pri Radovljici vam v marcu in aprilu postrežemo s panonskimi kuharskimi specialitetami.

Vsak dan vas zabava od 19. do 23. ure in ob sobotah od 13. do 15. ure priznani trio »SANI«

OBIŠČITE NAS, PRIJETNO SE BOSTE POČUTILI.

Rezervacija miz po telefonu 75-543

V Celovcu: GAST 72

Od 18. do 26. marca 1972 bo na celovskem sejmu že četrtilič strokovni sejem za gastronomijo in turizem. Ker so že dosedanj trije sejmi tudi med našimi gostinskimi in turističnimi delavci vzbudili precejšnjo pozornost in velik obisk, poglejmo, kaj so pripravili za letos.

VEC KVALITETE V HOTELE je naslov prve velike razstave, na kateri bodo prikazali vse, kar je naj sodobnejšega pri opremitvi hotelov, gostiln in turističnih sob. Kako uspešna je bila že njihova dosedanja propaganda za novosti, najbolje pričajo hitra postrežba, uvedba savn, modernih hotelskih kopalnic, snack barov in podobno. Na razstavi so pripravili tudi strokovne razgovore, tako da bodo obiskovalci kar na kraju samem dobili vse informacije in izmenjali izkušnje.

TEKMOVANJE V BIFEJIH je novost letošnjega GAST 72. Koroški kuharji bodo svoje znanje o »mrzli kuhinji« prikazali vsem obiskovalcem sejma.

TEKMOVANJE MLADIH KUJARJEV je vrhunski dosežek sejma. Za značko »zlati kuhar« bodo letos tekmovali ekipe iz Francije, Madžarske, avstrijske Štajerske in Hrvaške. Vsaka ekipa bo v dveh dneh pripravila en nacionalni in en mednarodni menu.

RAZGOVORI Z GOSTI so posebni diskusijski sestanki, ki bodo letos namenjeni infra in supra strukturi v turizmu, saniranju starih objektov za turistične namene in sanitarnim v tujem prometu. Prav kot nalašč tudi za naše gostince in turistične delavce!

Gospodarsko pospeševalni inštitut trgovske zbornice za Koroško pa pripravila v sodelovanju s posvetovalnico za turizem sodoben primer racionalizacije in moderne organizacije gostinskih obratov. Ker pa za razvoj turizma nista pomembna samo kuhinja in soba, bodo ob vhodu na sejnišče pripravili tudi veliko cvetlično razstavo.

Prav zaradi tako zastavljenega programa sejma, ki kar kliče po obisku iz Slovenije, si bodo mnogi naši turistični delavci, ki orjejo ledino na področju kmečkega turizma povezanega z večjimi turističnimi centri in modernimi gostinskimi objekti, sejem prav gotovo ogledali.

V. Erjavšek

**OBRTO PODJETJE
BISTRA
ŠKOFJA LOKA**

sprejme takoj

2 KV DELAVKI

krojaško šiviljske stroke za delo v kemični čistilnici.

Prijave pošljite na upravo podjetja Spodnji trg 27, do 1. aprila 1972.

**MESARSKO
PODJETJE
JESENICE**

ZAPOSILI TAKOJ:

2 NKV DELAVCA
(delavki)

topilca masti in pomočnika v skladišču izdelkov.

Interesenti naj se osebno ali pisмено zglase na upravi podjetja.

Na kvizu v Škofji Loki zmagala ekipa JLA

V petek popoldne je bil v dvorani Loškega gledališča v Škofji Loki kviz, ki ga je pripravila občinska konferenca ZMS v sodelovanju z zvezo kulturno-prosvetnih organizacij, ZZB NOV, garnizija JLA in štabom teritorialnega odreda Škofja Loka. Na vprašanja iz knjig Obramba socialistične Jugoslavije in Zakon o splošnem ljudskem odporu je odgovarjalo sedem tričlanskih ekip: gimnazija Škofja Loka, osnovna šola Škofja Loka, šolski center za kovinsko in avtomehansko stroko, poklicna lesna šola, osnovna šola Železniki in garnizija Škofja Loka — dve ekipi. Vsaka ekipa je morala odgovoriti na šest vprašanj. Pravilnost odgovorov je ocenjevala posebna komisija z ocenami od ena do pet. Prvo mesto je osvojila ekipa garnizije Škofja Loka, drugo pa po zagrizenem boju gimnazija Škofja Loka. Ekipi gimnazije in osnovne šole Železniki sta namreč zbrali enako število točk in sta morali odgovorjati na dodatna vprašanja.

Ob koncu so z malenkostno prednostjo zmagali gimnazijci. Obe prvouvršeni ekipi — gimnazija in garnizija JLA — sta se uvrstili na republiško tekmovanje, kjer bosta skupaj tvorili šestčlansko ekipo.

Vsi tekmovalci so prejeli za nagrade knjige Škofjeloški odred, tekmovalci dveh prvouvrščenih ekip pa še roman Kozara. Nagrade je tekmovalcem izročil predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina. Menil je, da je oddaja dosegla namen in bi bilo take prireditve še potrebno pripravljati. Žal pa je treba pripomniti, da se je

v dvorani Škofjeloškega gledališča kljub dobri obveščeni zbralo le malo gledalcev.

V kulturnem programu med prvo in drugo serijo vprašanj ter ob koncu so sodelovali: harmonikaš in kitarist iz centra slepih, recitatorji in pevci osnovnih šol, recitatorji Oder galerije, ansambel JLA SMB 220 in folklorna skupina osnovne šole Železniki.

J. Govekar

CITROEN SERVIS KRANJ

OBVEŠČAM,
da sem odprl novo
SERVISNO DELAVNICO
za vozila
TOMOS CITROEN.

Opravljam redne servisne
preglede ter vsa ostala
popravila v garancijskem
roku in izven njega.

Se priporočam

BASAR IVAN,
Ljubljanska c. 20, Kranj
telefon 24845

odmevi

Prosimo, da objavite dopolnilo k dopisu dopisnika J. S. z Zg. Laz, ki je bil objavljen v Glasu 1. marca 1972 naslednje: Krajevna skupnost Gorje je pluzila ceste po načrtu, ki ga je sprejel svet KS Gorje. V tem načrtu so vse glavne ceste na območju vasi Zg. in Sp. Gorje, kjer vaščani plačujejo prispevek za uporabo mestnega zemljišča. Poleg teh cest smo redno pluzili tudi glavne ceste, ki povezujejo številne gorjanske vasi. To je bilo kot pohvala objavljeno v Glasu 12. februarja. Nekaj lokalnih cest, med katere spada tudi cesta na Zg. Laze, pa je bilo pluzenih na prošnje vaščanov, čeprav to ni bilo v načrtu. Za pluzenje teh cest so finančno prispevali zainteresirani vaščani. Tudi cesta na Zg. Laze je bila ob prvem zapadlem snegu pluzena izven načrta in brez soudeležbe vaščanov. Vas Zg. Laze obsega 18 hiš in spada v sklop vasi Sp. Gorje. Zaradi visoke lege in zelo strmega vzpona ter slabega cestnega omrežja pa so vaščani oproščeni plačila prispevka za uporabo mestnega zemljišča. Traktorista, ki sta za preizkušnjo možnosti pluzenja s traktorsko vleko ob prvem zapadlem snegu pluzila cesto na Zg. Laze, sta ponovno pluzenje odklonila. Stanje ceste je tako, da otežuje pluzenje s traktorsko vleko ter obstaja nevarnost okvar na traktorjih, ki sta privatna last.

Na očitke, da KS Gorje v primerjavi z drugimi vasi za vas Zg. Laze ni naredila nič, menimo za potrebno obvestiti javnost, da obstajajo za to tudi objektivni razlogi.

Potrebno bi bilo malo dobre volje in sodelovanja vaščanov, pa bi bila cesta na Zg. Laze bolj vzdrževana in bi ob delni rekonstrukciji omogočala tudi redno pluzenje s traktorsko vleko. V letu 1969 in 1970 sta dva vaščana poleg rednega delovnega razmerja (v prostem času) v dogovoru s KS Gorje zelo dobro popravila cesto do podnožja vasi. Pretežni del popravila je plačala KS Gorje, nekaj dela pa sta brezplačno prispevala omenjena delavca Franc Zvan in Franc Pogačar. KS Gorje je bila pripravljena financirati tudi popravilo ceste skozi vas pod pogojem, da vaščani s konjsko vprego navozijo gramož. Zaradi pomanjkanja denarja pri vzdrževanju lokalnih cest popravljamo najprej tam, kjer so vaščani pripravljeni nuditi pomoč. Ker pa na Zg. Lazih ni bilo razumevanja in ni bilo mogoče dobiti nobenega voznika, ki bi bil pripravljen brezplačno pripeljati nekaj voz gramoža, je bilo delo zaključeno. Vaščani vasi Zg. Laze si lahko vzamejo za vzgled vaščane vasi Poljšica, ki so že dvakrat udarniško popravili vse ceste na območju Poljšice. Sedaj so se obvezali da prispevajo 80.000,00 din za asfaltiranje, če bo ostali denar zagotovila Sob Radovljica.

Za pluzenje lokalnih cest je bil vedno na voljo snežni plug, ki je last KS Gorje in se da preurediti za vleko s konjsko vprego. To možnost so na Zg. Lazih izkoristili samo enkrat, čeprav v vasi obstaja možnost organiziranja konjske vprege. V drugih krajih vaščani prispevajo velike vsote za ureditev cest in komunalnih potreb. Povsod tam, kjer so vaščani pripravljeni sodelovati, poskušajo pomagati s skromnimi sredstvi, katerih pa za komunalno dejavnost vedno primanjkuje.

Vaščani vasi Zg. Laze, če čakate, da bo vaše težavne in nujne komunalne potrebe rešil nekdo drug, če čakate na pomoč razvijajočega se kmečkega turizma, potem bo to čakanje trajalo še zelo dolgo.

Predsednik KS Gorje M. Bizjak

Ne Jesenice, ampak Radovljica

Organizatorji IX. zimsko športnih iger delavcev upravnih organov gorenjskih občin (igre so bile 3. in 4. marca v Bohinjski Bistrici) so ugotovili, da ekipni zmagovalci niso bili tekmovalci jeseniške, marveč tekmovalci radovljiške občine. Zaradi tipkarske napake so pokal pometoma podelili Jeseničanom. Prvi so bili torej Radovljičani, drugi Jeseničani, tretji Tržičani, sledijo tekmovalci Domžal in Kamnika. Udeleženci Kranja in Škofje Loke niso imeli vseh tekmovalcev za ekipno konkurenco.

A. Z.

AERODROM LJUBLJANA — PULA

Letališko in turistično podjetje
Kranj, p. p. 33

objavlja in vabi k sodelovanju kandidate za naslednja
prosta delovna mesta:

1. vodjo gasilske izmene
2. 11 prodajalcev ali prodajalk
za carine prosto trgovino
3. daktilografa
4. 3 prodajalke — blagajničarke
v gostinsko turističnem sektorju
5. KV zidarja
6. 2 KV obratna električarja
7. KV avtomehanika
8. več KV kuharjev
9. 4 PK delavce
10. 2 čuvaja — vratarja

POGOJI:

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
pod 1.: gasilski tehnik ali strojni tehnik, izpit za voznika A, B in C kategorije, 3 leta delovnih izkušenj na delovnem mestu gasilskega tehnika;
pod 2.: srednja šola, aktivno znanje angleškega jezika, zaželeno znanje vsaj še enega svetovnega jezika po možnosti nemškega;
pod 3.: srednja šola administrativno upravne smeri.

Prijave s potrebnimi dokumenti in dokazili o dosednji praksi, strokovni usposobljenosti in potrdilom o nekaznovanju pošljite splošnemu sektorju podjetja.
Razpis velja 15 dni po objavi oziroma do zasedbe delovnih mest.

Veliko tekmovanje osmih razredov osnovnih šol

- Nabirajte nove naročnike za revijo M v domačem kraju
- Vprašajte svojega razrednika, ki vam bo povedal prav vse o akciji
- Tekmovanje bo trajalo do 31. maja 1972. Najuspešnejše razrede čakajo bogate nagrade. Več zbranih novih naročnikov, večja možnost za nagrado in s tem za končni izlet celotnega razreda.

NAGRADA ZA VAŠ RAZRED

ZA PRVE TRI RAZREDE NA TEKMOVALNI LE-
STVICI NAGRADNE V VIŠINI 10.000 DIN.

m
revija

1. NAGRADA 5.000 DIN
2. NAGRADA 3.000 DIN
3. NAGRADA 2.000 DIN

ZA VSAKEGA NOVEGA NA-
ROČNIKA 10 DIN

SODELUJTE V NAGRADNEM TEKMOVANJU.
M REVIIJA VAM OMOGOČA KONČNI IZLET VAŠE-
GA RAZREDA.

KRANJSKE OPEKARNE KRANJ

razpisujejo naslednja delovna
mesta:

1. referenta prodaje opeke

Pogoj: srednja ekonomska ali komercial-
na šola ali trgovska šola s pri-
merno prakso;

2. KV voznika buldožerja

Pogoj: ena do dve leti prakse in odslužen
vojaški rok;

3. KV voznika — nakladalca

Pogoj: ena do dve leti prakse in odslužen
vojaški rok.

Osební dohodki po samoupravnem sporazumu, sta-
novanjan podjetje nima.

Pismene prijave predložite upravi podjetja v Kranju,
Na Skali 5. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

SGP Graditelj Kamnik obvešča uporab-
nike Savske ceste in ceste v Čirče, da
bo cesta zaprta zaradi del na kanaliza-
ciji od 8. do 30. marca.

Obvoz za Savsko cesto se začne ob
mostu čez Savo pri Tekstilnem centru
in konča na obvozni cesti Tekstilindu-
sa. Obvoz za Čirče je po Smledniški
cesti.

Vse uporabnike teh cest prosimo, da
obvestilo upoštevajo, ker je vsakršen
prehod prek gradbišča smrtno nevaren.

SEDAJ!
sedaj je pravi čas...

naj vas
toplota
ne uspava
že sedaj si
nabavite
premog in drva
za novo sezono

NAJBOLJE TAKOJ — VAM PRIPOROČA
Veleželeznina »Merkur«

PE KURIVO KRANJ

Gorenjesavska 4, telefon 21-192

Upravni odbor TURISTIČNEGA DRUŠTVA LESCE

razpisuje prosto delovno mesto

administratorja in blagajnika

Poleg splošnih pogojev mora kandidat imeti končano ekonomsko srednjo šolo ali administrativno šolo. Osební dohodek po samoupravnem sporazumu in dogovoru. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Pismene prijave s kratkim življenjepisom, dokazilom o šolski izobrazbi, podatki o morebitni dosežani zaposlitvi in potrdilom o nekaznovanju je treba poslati na Turistično društvo Lesce najkasneje do 31. marca.

veletrgovina ŠPECERIJA bled

razglašá prosta učna mesta za:

a) prodajalce

b) natakariče

c) mesarje

(klavce, predelovalce,
prodajalce)

Ponudbe pošljite do 10. aprila na naslov Veletrgovina Špecerija Bled, Kajuhova 3.

HOMELITE ZDA 50 LET TRADICIJE PREKO 3.000.000 IZDELANIH ŽAG

V Jugoslaviji zastopa in prodaja za dinarje in devize
ELEKTROTEHNA Ljubljana, Titova 51, tel. 320-241, int. 248

Danes predstavljamo
žago primerno za vsako
slovensko kmetijo –
tip XL - 400 Automatic:

CENA NA DROBNO — OKOLI 4900 DIN

PROSTORNINA MOTORJA 65,5 cm
VRTLJAJI PRI POLNI OBREMENTVI 7000 v/min
TEŽA (BREZ LETVE IN VERIGE) 6,1 kg
AVTOMATSKO MAZANJE VERIGE
LAHEK VZIG Z DEKOMPRESORJEM

ZAGA JE REKONSTRUIRANA TAKO, DA SE VIBRACIJE MOTORJA PRENASAJO V SMERI LETVE NA DEBLO, ZATO IN ZARADI MAJHNE TEŽE JE DELO S TO ZAGO MANJ UTRUDLJIVO.

SERVISI V SLOVENIJI — V LJUBLJANI, CELJU IN V TOLMINU SO DOBRO ZALOŽENI Z REZERVNI MI DELI ZA DINARJE.

ZAGE HOMELITE PRODAJAJO NA DROBNO TRGOVINE ELEKTROTEHNE IN DRUGE SPECIALIZIRANE TRGOVINE.

NA GORENJSKEM TRGOVINA ELEKTROTEHNE KRANJ,
PREŠERNOVA 9 IN TRGOVINE MERKURJA KRANJ.

HOMELITE • VELIKA MOČ • HOMELITE MAJHNA TEŽA

JUGOBANKA

LOTERIJA ZA VARČEVALCE
JUGOBANKE

Tudi v letu 1972 bodo lahko sodelovali v II. KOLU LOTERIJE ZA VARČEVALCE JUGOBANKE, lastniki dinarskih in deviznih vlog, ki bodo vezali najmanj 1.000 dinarjev na 13 ali 24 mesečni odpovedni rok.

V III. KOLU UVAJA JUGOBANKA NOV IN POENOSTAVLJEN NAČIN ZREBANJA DOBITKOV: NAMESTO SREČK BO KOMISIJA ZA LOTERIJO ZREBALA KUPON S STEVILKO HRANILNE KNJIZICE. ZA VSAKIH 1.000 DINARJEV (PO EN KUPON). V DRUGEM KOLU LOTERIJE BO IZZREBANIH PREK 11.000 DOBITKOV.

SKLAD DOBITKOV ZNASE 3.000.000 DINARJEV, OD TEGA JE KAR 26 PREMIJ PO 20.000 DIN.

PRVO ZREBANJE DOBITKOV JE 23. APRILA 1972.

OBRESTI OSTANEJO ENAKE, KOT PRI REDNEM VARČEVANJU:

— ZA SREDSTVA VEZANA NAD 13 MESECEV 9 %
— ZA SREDSTVA VEZANA NAD 24 MESECEV 10 %

ČE VARČUJETE — VARČUJTE PRI JUGOBANKI

JUGOBANKA

Iskra

ISKRA
ELEKTROMECHANIKA KRANJ
potrebuje za strokovne sodelavce iz Belgije več

DRUŽINSKIH STANOVANJ
za dobo 1 do 3 let.

Potrebujemo dvo- in trosobna komfortna stanovanja z opremo ali brez nje po možnosti z garažo in to v stanovanjskih hišah v Kranju ali okolici do 6 km. Plačamo izredno dobro.

Ponudbe z opisom stanovanj pošljite na naslov: Iskra — kadrovska služba Savska loka 4. Vse informacije na tel. 22-221 int. 502.

Na podlagi 40. člena temeljnega zakona o ukrepih za pospeševanje živinoreje in o zdravstvenem varstvu živine (Ur. list SFRJ št. 16/65) in 1. točke odredbe o preventivnih ukrepih proti določenim živalskim kužnim boleznim v letu 1972 (Ur. list SRS št. 47/71) veterinarska inspekcija SO ŠKOFJA LOKA

OBVEŠČA

da bo obvezno cepljenje psov proti steklini po naslednjem razporedu:

ŠKOFJA LOKA — OKOLIŠ

Log	pri Cvelfarju	20. marca ob 15. uri
Zminec	pri Svavnarju	20. marca ob 16. uri
Breznica	pri Polancu	20. marca ob 16.30
Škofja Loka	pri klavnici	21. marca od 13. do 17. ure
Moškrin	pri Stejsu	22. marca ob 15. uri
Sv. Duh	pri Kulturnem domu	22. marca ob 16. uri
Godešič	pri Martinovcu	23. marca ob 15. uri
Reteče	pri Kulturnem domu	23. marca ob 16. uri
Hrastnica	pri Mrzlem studencu	24. marca ob 15. uri
Gosteče	pri Mirtu	24. marca ob 16. uri
Škofja Loka	pri klavnici	25. marca od 11. do 12. ure

POLJANSKA DOLINA

Sovodnj	pri ZD	27. marca od 8. do 9. ure
Trebiša	pri KZ	27. marca od 10. do 11. ure
Hotavlje	pri ZD	27. marca od 12. do 13. ure
Javorje	pri ZD	28. marca od 8. do 9. ure
Podobeno	pri mostu	28. marca od 10. do 10.30
Poljane	pri KZ	28. marca od 11. do 12. ure
Srednja vas	pri Anžonu	28. marca od 12. do 12.30
Lučine	pri KZ	29. marca od 8. do 9. ure
Todraž	pri Kovaču	29. marca od 9.30 do 10. ure
Gorenja vas	(na domu veter.)	29. marca od 11. do 12. ure
Gorenja vas	(na domu veter.)	30. marca od 9. do 10. ure

SELŠKA DOLINA

Sorica	pri KZ	20. marca od 7. do 8. ure
Podrošt	pred gostilno	20. marca od 9. do 10. ure
Zali log	pred KZ	20. marca od 10.30 do 11. ure
Luša	pri KZ	21. marca od 7. do 8. ure
Bukovica	pri KZ	21. marca od 8.30 do 9. ure
Bukovščica	pri trgovini	21. marca od 9.30 do 10. ure
Martinj vrh 24	pri Demšar A.	22. marca od 8. do 9. ure
Davča	pri Jemcu	22. marca od 10. do 11. ure
Dolenja vas	pred gostilno	23. marca od 7. do 7.30
Selca	pred KZ	23. marca od 8. do 9. ure
Dražgoše	pred trgovino	23. marca od 10. do 10.30
Železniki	pri Benediku	24. marca od 7. do 8. ure
Železniki	pri Benediku	25. marca od 7. do 11. ure

ŽIRI

Selo	pri Kendovcu	27. marca od 8. do 8.30
Dobračeva	pri Zupanu	27. marca od 9. do 9.30
Ziri	pri Katerniku	27. marca od 10. do 11. ure
Ziri	pri Katerniku	27. marca od 14. do 15. ure
Nova vas	pri Gantarju	28. marca od 8. do 8.30
Račeva	pri Noču	28. marca od 9. do 9.30
Račeva	pri Anžonu	28. marca od 10. do 10.30
Brekovice	pri Jureču	28. marca od 12. do 12.30

Za zamudnike

Selo	pri Kendovcu	30. marca od 8. do 8.30
Nova vas	pri Gantarju	30. marca od 9. do 9.30
Ziri	pri Katerniku	30. marca od 10. do 10.30

K cepljenju se mora pripeljati vse pse starejše od 3 mesecev.

Tarifa za cepljenje in pasjo znamko je 20,00 dinarjev, za zamudnike pa 25,00 dinarjev. Opozarjamo vse lastnike psov, da je cepljenje strogo obvezno. Vsi kršilci zakona bodo kaznovani po temeljnem zakonu o zdravstvenem varstvu živine.

VETERINARSKA INSPEKCIJA
SO ŠKOFJA LOKA

mali oglasi

PRODAM

PLIN BUTAN PROPAN do-
bite po 17 din 10 litrska je-
klenka pri DOLENCU, Gasil-
ska 16, Kranj 1294

Prodaj malo rabljen kom-
biniran OTROŠKI VOZICEK
in otroško STAJICO. Rako-
vec Edi, Zg. Duplje 56 1295

Prodaj nov BETONSKI
MESALEC avstrijske znam-
ke AL-KO. Brezovica 3, Kro-
pa 1296

Prodaj večje število že ob-
delanih kozolčevih LAT,
VPREŽNI obračalnik in
GRABLJE, 12-vrstno SEJAL-
NICO in MOTORNO KOLO
javo 150 ccm. Vse v dobrem
stanju. Vodnik, Log 2, Šk. Lo-
ka 1297

Prodaj dobro ohranjen
MOTORNO KOSILNICO BCS.
Podobnik, Bukovica 7, Selca
nad Šk. Loko 1298

Prodaj SLAMOREZNICO
na motorni pogon, ELEK-
TROMOTOR 4,5 KW in se-
menski KROMPIR igor. Pod-
brezje 8, Duplje 1299

NOVOST!

OPORNIK ZA VRATA
varuje pred nenadnim za-
piranjem. Zakaj bi vam
veter ali predčasno zapi-
ranje vrat povzročilo ško-
do, ko z avtom zapeljete
v garažo?

Prodajajo ga v MER-
KURJEVIH trgovinah.

Prodaj 300 do 400 kg SE-
NA. Sp. Duplje 85 1300

Prodaj 6 tednov stare
PRASIČKE. Lahovče 27 1301

Prodaj fergusonov SADI-
LEC krompirja. Voglje 98 1302

Prodaj stoječo »SUPO«,
Rutar Marija, C. JLA 40,
Kranj (Veliki hrib) 1303

Prodaj 450 kg težkega DE-
LOVNEGA VOLA, sadilec za
krompir filfargeret, 1200-liter-
ski GNOJNICNI SOD, dvo-
brazdni PLUG in SEMENSKI

KROMPIR igor. Jošt Janez,
Strahinj 65 p. Naklo 1304

Prodaj 6 let staro KOBIL-
LO, sposobno za vsa dela.
Žerjavka 4 p. Smladnik 1305

Prodaj DNEVNO SOBO
novejšega tipa. Kebetova 6,
Kranj 1306

Prodaj 1800 kosov italijan-
ske OPEKE L, 250 kosov SA-
LONITNIH PLOŠČ 90 x 92
cm in 16 SLEMENJAKOV.

Markič, Planina 7, Kranj 1307

Prodaj SENO in DETE-
LJO. Doslovče 21, Zirovnica 1308

Prodaj vprežno MOTOR-
NO KOSILNICO in VPREŽ-
NE GRABLJE. Hotemože 31,
p. Predvdor 1309

Globok OTROŠKI VOZI-
ČEK — italijanski, svetle bar-

ve, lepo ohranjen prodaj,
Kajuhova 34 Kranj, tel. 22.462 1310

Prodaj STREŠNO OPEKO
(izdelano po Likozarjevih
modelih). Ogled dopoldan,
Okornova 12, Kokrica 1311

Prodaj KRUSNO PEC z
nerjavečimi vrati. Grohar,
Podreča 30, Kranj 1312

Prodaj KONJA za vsa
kmečka dela. Zabnica 15 1313

Ugodno prodaj SPALNI-
CO. Ogled popoldan. Reš Ma-
rija, Planina 3, Kranj 1314

Poceni prodaj rabljeno
SPALNICO in STEDILNIK
na drva. Pajk, Podreča 17,
Kranj 1315

Prodaj globok OTROŠKI
VOZICEK in ELEKTRICNO
URO za dvotarifni trofazni
tok. Mlaka 24, Kranj 1316

Prodaj JABOLKA. Zibel-
nik, Dežmanova 5, Kokrica,
Kranj 1317

Prodaj SENO črne detelje.
Suha 4, Kranj 1318

Prodaj semenski KROM-
PIR igor in dobrin. Voklo 16,
Šenčur 1319

Prodaj KAMENJE. Zalag
4, Golnik 1320

Prodaj KAVČ, OMARO,
MIZICO in PREPROGO. Mo-
še Pijade 11, stanovanje 3,
Kranj 1321

Prodaj SENO. Gobanc,
Podbrezje 66 1322

Prodaj vprežni OBRACAL-
NIK za seno. Malešič Janez,
M. Pijade 16, Kranj 1323

Ugodno prodaj KOTEL za
žganjekuho s SODOM. To-
poriš Jože, Srednja vas 14,
Golnik 1324

Prodaj PUNTE in BANK-
NE. Potoče 21, Predvdor 1325

Prodaj električno konzol-
no DVIHALO za gradnjo
stavb. Šavs Peter, Predvdor 1326

Prodaj KUHINJSKO PO-
HISTVO, ELEKTRICNI STE-
DILNIK. Informacije od po-
nedeljka dalje. Triler Zofija,
Vino Kranj 1327

KINOPODJETJE
KRANJ

razpisuje prosto delov-
no mesto

BLAGAJNICARKE
za kino Storič

Nastop službe takoj ali po
dogovoru. Prijave pošljite
poslovnemu odboru pod-
jetja.

Prodaj lep semenski
krompir vesna. Praprotna 1328

polica 18, Cerklje 1329

Prodaj čisti semenski
KROMPIR. Sp. Besnica 17 1330

Poceni prodaj dve VZMET-
NICI (federmadroc). Siferet,
Kocjanova 12, Kranj 1331

Prodaj 2000 kg SENA. Ber-
toncelj Virmaše 73, p. Šk. Lo-
ka 1331

PUNTE, BANKINE, TRA-
ME in 6 »SPIROVCEV« pro-
dam. Stucin, Novi svet 14,
Škofja Loka 1332
Prodaj 2000 kg SENA in
PSA, dobrega čuvaja. Crn-
grob 11, Zabnica 1333
Prodaj KROMPIR in SEMEN-
SKI KROMPIR igor, Zg. Be-
la 62, Preddvor 1334
Prodaj LUCERNO, OTA-
VO in JABOLKA, Zg. Bela 8,
Preddvor 1335
Prodaj zrezano SENO. Ba-
saj, Suha 40, Kranj 1336
Prodaj delovnega VOLA
in KONJA za vsa kmečka de-
la. Visoko 5, Senčur 1337
Prodaj avtomatsko KR-
MILNO NAPRAVO za kokoši.
Moše 12 pri Smledniku 1338
Prodaj OKNA in VRATA
(rabljena). Predoslje 92 1339
Prodaj KROMPIR za živino.
Voklo 9 1340
Prodaj kompletno KO-
PALNICO (na trdo gorivo)
malu rabljena in 500 kom.
ZIDNE OPEKE. Cena ugod-
na. Vilman Anton, Jesenice,
Titova 34 1341
Prodaj KROMPIR igor za
vreme in SEME črne detelje.
Voklo 73, p. Senčur 1343
Prodaj nov AVTORADIO
polavtomatik blaupunkt. Na-
slov v oglašnem oddelku 1344
Prodaj semenski KROM-
PIR igor in vesna in AMI-6.
Vogljje 85, Senčur 1345
Prodaj SENO v balah,
DESKE 50 in 30 mm. Cof
Franc, Dorfarje 20, Zabnica 1346
Prodaj semenski KROM-
PIR igor po 0.60 din. Vogljje
89, p. Senčur 1397
Prodaj KOKOSI leghorn,
dobre nesnice po 20 din. So-
klič, Češnjica, Podnart 980
Prodaj SLAMOREZNICO
s puhalnikom in velikim ko-
ritom. Suha 24, Kranj 1420
Prodaj nove LETNE GU-
ME tubelless 155 x 13 za NSU
1200 C. Kuhar Franc, Sr. vas
14, Senčur 1398

KUPIM
Kupim TRAVERZE (10 cm).
Zalog 39, Cerklje 1373
Kupim kombiniran OTRO-
SKI VOZICEK. Močnik Ivka,
Cerklje 78 1374
Kupim enoosno TRAKTOR-
SKO PRIKOLICO. Doslovče
21, Zirovnica 1375
Kupim kombiniran AVTO
znamke NSU-prinz, škodo ali
zastavo do 1500 ccm. Zg. Bit-
nje 228, p. Zabnica 1376
Kupim OTROSKO POSTE-
LJICO — večjo, po možnosti
zrezljano. Meglič, hotel Crei-
na, Kranj, tel. 23-760 1377

Kupim žagan HRUSKOV
LES. Plestenjak Ivo, Šk. Lo-
ka, Koširjeva 1 1379
Kupim smrekove SUHE
PLOHE. Naslov v oglašnem
oddelku. 1378

MOTORNÁ VOZILA

Ugodno prodaj avto AMI
6, letnik 1969. Telefon 22-760,
Kranj 1273
Prodaj avto OLIMPIJA,
tudi po delih. Cena 1.000 din.
Govekar Alojz, Kocjanova 5,
Kranj 1380
Prodaj FIAT 600 za 5000
din. Bolka Jože, Milje 36,
Senčur 1381
Prodaj AVTO, poltovorni
mercedes 190 D, letnik 1964.
Naslov v oglašnem oddelku
Odstopam vrstni red za
ZASTAVO 101. Stara cena.
Prodaj KOMBI VW keson.
Naslov v oglašnem oddelku
Prodaj FIAT 615, ki ga lah-
ko vozi amater ali zamenjam
za osebni AVTO. Naslov v
oglašnem oddelku. 1384

Prodaj FIAT 850, letnik 69,
lepo ohranjen. Ogled v so-
boto do 17. ure, vinočok
Krička, Kranj 1385
Prodaj FIAT 125, letnik
1970, prevoženih 27.000 km.
Tavčar Janez, Smlednik 72

Prodaj ZASTAVO 750, let-
nik 1968. Porenta, Vzgojni za-
vod Preddvor 1387

Prodaj FIAT 750. Ogled od
ponedeljka dalje pri Vrtačnik
Jožetu, Senčur, Kuraltova 9

Prodaj odlično ohranjen
MOPED T-12. Naslov v opla-
snem oddelku 1389

Prodaj osebni AVTO fiat
500 C. Križnar Alojz, Naklo
93 1390

Prodaj dobro ohranjeno
SIMCO 1000 GLS, letnik 1967.
dr. Zilič, Radovljica, Cankar-
jeva 39 1391

STANOVANJA

Dvoipol sobno novejša STA-
NOVANJE na Reki zame-
njam za manjše na Gorenj-
skem. Drago Kocjančič, Jak-
šičeva 2, Ljubljana 1179

Prazni 1-2 SOBI na Go-
renjskem za občasno bivanje
(blizu avtobusne postaje) išče-
ta mirni osebi. Meglič, Ljub-
ljana, Staretova 25 1392

Mož in žena iščeta večjo
neopremljeno SOBO s soupo-
rabo kopalnice. Feren Milan,
Kranj, Nazorjeva 10 1393

Mlada zakonca brez otrok
iščeta v Kranju in okolici
večjo SOBO ali ENOSOBNO
STANOVANJE. Starič Peter,
Moše Pijade 46, Kranj 1394

Oddam opremljeno SOBO,
lahko dve z uporabo kopalni-
ce. Ponudbe pod šifra »Pred-
plačilo« 1395

Iščem SOBO v Kranju. Po-
nudbe poslati pod »Fant«

Iščemo opremljeno ali ne-
opremljeno SOBO za dve
osebi v ožjem delu Kranja.
Ponudbe poslati pod »SOLID-
NA«. 1421

POSESTI

Parcelo z dograjeno prvo
ploščo 615 m² zemlje z vsemi
komunalnimi priključki v
okolici Kranja, zamenjam za
enako ali kupim parcelo v
okolici Radovljice. Naslov v
oglašnem oddelku. 1397

Prodaj HISO v bližini Cer-
kelj. Naslov v oglašnem od-
delku 1398

Kupim nedograjeno ali sta-
rejšo HISO v Kranju ali bliž-
nji okolici, po možnosti za-
menjam tudi za hišo na Do-
lenjskem — Velika Loka. No-
vak Jože, Kamni potok 4,
68210 Trebnje 1399

Na relaciji Kranj—Škofja
Loka prodaj visoko pritlič-
no HISO z veliko delavnico.
Naslov v oglašnem oddelku.

ZAPOSLITVE

Potrebujem za stalno zapo-
slitev MIZARJE in KLJUČAV-
NICARJE, tudi za priučetev
v obeh strokah za serijska
dela. Markun Franc, mizar-
stvo, Ribno 53, Bled 1282

V popoldanskem času grem
pomagat delat KLJUČAVNI-
ČARSKO STROKO tudi za
varjenje. Hafnerjeva 4, Stra-
žišče 1401

Zenska sprejme kakršnoko-
li ZAPOSLITEV NA DOM.
Naslov v oglašnem oddelku.

Kvalificirana PLETILJA iš-
če zaposlitev kjerkoli v Kra-
nju ali okolici. Ponudbe po-
slati pod »Delavna« 1403

Instruiram nemščino, ma-
tematiko in fiziko. Ponudbe
pod »USPESNO« 1404

OBVESTILA

ROLETE lesene, plastične
in žaluzije naročite zastopni-
ku Špiljarju, Gradnikova 9,
Radovljica, telefon 064-75-610.
Pišite, pridem na dom. 433

Ribiška družina »SORA« iš-
če primerno osebo za ribiške-
ga čuvaja od 1. maja do kon-
ca oktobra 1972. Ponudbe poš-
ljite na naslov: Ribiška dru-
žina »SORA«, Škofja Loka

Iščem 20 m² velik lokal,
lahko tudi sobo za preuredi-
tev, po možnosti tudi manjše
skladišče v centru Kranja.
Naslov v oglašnem oddelku.

Iščem 20 m² velik lokal, po
možnosti tudi manjše skladi-
šče ali večjo sobo primerno
za preureditev v centru Tr-

žiča. Naslov v oglašnem od-
delku 1407

Velika izbira suhega mesa,
šunke, pleče brez kože, vrat
lahko dobite za velikonočne
praznike v mesariji »KALAN«
Stražišče 1408

Opravljam zidarska, tesar-
ska in fasaderska dela, opravl-
jam adaptacije. Obrtnik BI-
TIC KADRI, Kokrški breg 1 a.

Nujno potrebujem 3500 di-
narjev. Vrnem 4000 dinarjev
čez en mesec. Naslov v opla-
snem oddelku. 1410

SADNA DREVESA, prvo-
vrstna v vseh novejših sor-
tah nudi DREVESNICA CEG-
NAR FRANC, Dorfarje 26,
Zabnica. Oddaja jih tudi ob
nedeljah. 1411

SADIKE LIGUSTER za ži-
vo mejo nudim. Kranj, Škof-
jeloška 46 1412

OSTALO

V najem vzamem ENO-
DRUŽINSKO HISO z vratom
z možnim poznejšim odku-
pom. Naslov v oglašnem od-
delku. 1413

Vzamem KRAVO v rejo, ki
ima 6 litrov mleka. Klemenec
Jože, Podljubelj 90, Tržič

ZENITVE

MOSKI, 41 let, z dobro
službo, želi spoznati dekle ali
vdovo od 35 do 45 let iz Ljub-
ljane ali okolice, po možno-
sti s stanovanjem. Ponudbe
poslati pod »pošten možik«.

ČESTITKE

Greničarjevemu atu iz Vo-
klega za 70-letnico čestitajo
Aldo in Marjanček ter vsi
domači. 1419

PRIPRAVE

Gostilna »ZARJA« Trboje
priredi v soboto, 18. marca,
ZABAVO S PLESOM. Igrajo
Veseli topničarji. Pričetek ob
19. uri. Vabljeni. 1415

Obvestilo!

Cenjene goste obvešča-
mo, da bo v soboto, 18.
marca, v dancingu hotela
CREINA Kranj igral or-
kester »1 x 3« in ne orke-
ster Radia Tržič.

FOLKLORNA SKUPINA
PREDOSLJE prireja 19. mar-
ca ob 15. uri FOLKLORNI
KONCERT v kulturnem do-
mu. Vabljeni. 1416

MLADINSKI AKTIV MAV-
ČICE priredi v nedeljo, 19.
marca, MLADINSKI PLES.
Pričetek ob 18. uri. Igra an-
sambel »TURISTI«. Vabljeni.

9. marca je bila na Bledu GLAVNA PREMIJA NA SREČKAH 150.000 DIN. Dobil jo je taksist Lojze Košir.

7. marca je bila na Jesenicah PETERKA NA LOTU (edina v Jugoslaviji), vredna preko 53.000 DIN.

V Kranju pa je bila prodana srečka EKSPRESNE LOTERIJE, ki je zadela 10.000 DIN.

Sodelujte še vi v igrah JUGOSLOVANSKE LOTERIJE.

**PRI IGRAH
JUGOSLOVANSKE
LOTERIJE
IMAJO ZADNJE ČASE
POSEBNO SREČO
GORENJCJI:**

Zahvala

Ob nenadni, bridki in mnogo prerani izgubi naše ljubljene hčerke

Nataške Treven

se iskreno zahvaljujemo vsem za izrečena sožalja, darovano cvetje in vence ter vsem, ki so jo spremili na njeno zadnjo pot v mnogo prerani grob. Prisrčna hvala tudi č. duhovščini za obred.

Zalujoča očka in mamica ter drugo sorodstvo

Kranj, 14. marca 1972

Zahvala

Ob izgubi dobrega moža in očeta

Štefana Pintarja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku in organistu, zdravnikom iz Železnikov, sosedom in sodelavcem iz delovnih kolektivov za spremstvo in cvetje.

Zalujoči: žena Marija in sin Tone, hčerki Julka in Marica z družinama ter sinova Lojze in Jože z družinama

Sorica, 17. marca 1972

Zahvala

Ob izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

Viljema Pozveka

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, pevcem, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena ter sinovi in hčerka z družinami

Sv. Duh, 14. marca 1972

Zahvala

Ob bridki izgubi, v neizmerni žalosti, ob mnogo preranem grobu, naše nadvse ljubljene hčerke, sestre, tete, sestrične, svakinje

Viktorije Mali

uslužbenke LB, poslovne enote Kranj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, sošolcem in vsem, ki ste jo na kakršenkoli način počastili, ji darovali vence in cvetje ter jo spremili k počitku v prerani grob. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivu Ljubljanske banke — poslovne enote Kranj, kateri jo je sprejel medse kot sodelavko — sindikatu, sodelavkam, celotnemu vodstvu enote za vso skrb in pomoč v bolezni, obiske v bolnici ter veliko vsestransko pomoč in tolažbo ob njeni smrti, za darovane ji vence in cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Prav iskrena hvala tovarišici za lep poslovljni govor ob njenem grobu. Prisrčna hvala kolektivu Creine ter trg. podjetju Elita za darovano cvetje in vence, kranjski godbi, pevcem za spremstvo in žalostinke na njeni poslednji poti. Prav vsem, ki ste nam pomagali in izkazali sočustvovanje, izrazili sožalje, še enkrat najlepša hvala.

V hrepenenju po zdravju in velikem upanju jo je ugrabila smrt.

Ohranili jo bomo v trajnem spominu.

Neutolažljivi: starši, sestre.

Kranj, 16. marca 1972

nesreče**KOLESAR BREZ LUCI**

Na cesti drugega reda v vasi Bitnje je v ponedeljek, 13. marca nekaj po osmi uri zvečer voznik osebnega avtomobila Ignac Bajželj iz Zadrage pri Dupljah na ravnem delu ceste dohiteval kolesarja Gabrijela Jurčiča iz Zg. Bitenj. Kolesar je vozil brez luči in brez odbojnega stekla na zadnjem delu kolesa. Voznik avtomobila je kolesarja opazil na zelo kratko razdaljo in ga je kljub zaviranju zadel. V nesreči je bil kolesar hudo ranjen in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

NENADOMA ČEZ CESTO

V četrtek, 16. marca, po tretji uri popoldne se je na Oldhamski cesti v Kranju pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Alojz Veselič iz Kranja je vozil od Primskovega. Pri križišču v ulico Moše Pijade pa je nenadoma stekla iz skupine otrok, ki so hodili po pločniku 7-letna Tatjana Valant iz Kranja. Otrok je stekel čez cesto izven prehoda za pešce, prav tedaj ko je mimo vozil voznik Veselič. Deklica se je zaletela v zadnji levi del avtomobila in obležala hudo ranjena. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico. L. M.

**Komisija za delovna razmerja
GORENJSKE KREDITNE
BANKE KRANJ**

objavlja prosto delovno mesto
referenta pripravljalca
materiala

Pogoji: dokončana srednja ekonomska šola ali gimnazija, prednost imajo začetniki.

Pismene prijave za zasedbo tega delovnega mesta sprejema komisija za delovna razmerja pri Gorenjski kreditni banki Kranj, do 23. marca.

**KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE
na Gorenjskem**

proda na JAVNI DRAŽBI, ki bo 19. marca ob 9. uri dopoldan na dvorišču zadruga v Cerkljah, naslednje kmetijske stroje:

traktor Fe 35
plug dvobrazdni
kultivator
krožne brane
trosilec umetnih gnojil pobeđa
več vprežnih škropilnic
brusilni stroj
2 izkopalnika krompirja pionir

Vse interesente vabimo, da se licitacije udeležijo
KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE

Sporočamo žalostno vest, da je doživel naša dobra, nepozabna mama, stara mama, sestra in teta

Frančiška Grašič

Bognarjeva mama s Primskovega

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 19. marca 1972 ob 15. uri na kranjskem pokopališču. Ohranimo jo v trajnem spominu.

Zalujoča: sinova Franc in Ivan z družinama ter drugo sorodstvo

Kranj, 17. marca 1972

PLANICA '72

50 SKAKALCEV IZ 15 DRŽAV

V sredo, 15. marca, je potekel rok za poimenske prijave skakalcev posameznih dežel za nastop na prvem svetovnem prvenstvu v poletih. Spisek imen je domala znan. Po izjavi generalnega sekretarja organizacijskega komiteja Planica tovariša Šerba bo nastopilo 50 skakalcev iz 15 držav. Na startni listi bodo praktično vsa znana imena najboljših skakalcev sveta, ki so letos največ dosegli na številnih mednarodnih tekmovanjih, predvsem pa na olimpijadi v Sapporu. Videli bomo dva letošnja zmagovalca olimpijskih iger Japonca Kasajo in Fortunio iz Poljske. Med skupino 50 skakalcev pa bo tudi sedanji svetovni rekordar Manfred Wolf.

Torej se letos obeta izredno zanimiv planiški teden. Dolina Planice pa je v teh dneh v mrzličnih pripravah, tako da bo za praznične dni vse nared. Novi praznik Planice je zdaj pred durmi. V Planico bodo prišli prvi skakalci Sovjetske zveze in ČSSR, ki bodo že jutri vadičili na bivši velikanki 120-metrski skakalnici. Tudi naši do teden dni spet zbrani na skupni vadbi v Planici.

Pred tremi leti je na otvoritveni tekmi nove velikanke nastopilo 55 tekmovalcev iz 12 dežel. Tedaj je bil zmagovalac Jiri Raška iz ČSSR pred Wirkolo (Norveška) in Wolfom (NDR). Od naših je nastopilo 12 skakalcev, med katerimi je bil najboljši Peter Štefančič, ki se je uvrstil na 13. mesto. Sicer pa pogledimo, kateri skakalci sveta so doslej skočili najdlje:

165 m Wolf (NDR) — Planica 1969, 164 m Raška (ČSSR) — Planica 1969, 162 m Wirkola (Norveška) — Planica 1969, 161 m Queck (NDR) — Planica 1969, 161 m Matouš (ČSSR) — Planica 1969, 160 m Doležal (ČSSR) — Planica 1969, 154 m Bachler (Avstrija) — Vikersund 1967, 154 m Kichl (NDR) — Planica 1969, 154 m Hubač (ČSSR) — Planica 1969, 150 m Grini (Norveška) — Oberstdorf 1967, 150 m Štefančič (Jugoslavija) — Planica 1969, 150 m Schmitz (NDR) — Oberstdorf 1970.

DESET »NAJDALJSIH« JUGOSLOVANOV

150 m Peter Štefančič — Planica 1969, 143 m Marjan Mesec — Planica 1969, 141 m Jože Šlibar — Oberstdorf 1961, 138 m Ludvik Zajc — Planica 1969, 136 m Branko Dolhar — Planica 1969, 132 m Peter Eržen — Oberstdorf 1964, 127 m Stanko Smolej — Planica 1969, 126 m Janez Jurman — Planica 1969, 125 m Vinko Bogataj — Oberstdorf 1970, 122 m Marjan Pečar — Planica 1969.

J. Javornik

Judoisti Alpine dosegaajo lepe uspehe

Judo klub Alpina v Žireh je bil ustanovljen pred približno petnajstimi leti. Žirovce je za ta šport navdušil takratni državni prvak Marjan Maček. Za novo športno panogo je bilo v kraju od vsega začetka dovolj zanimanja. Treningov se je vse do pred enim letom udeleževalo vsaj po dvajset članov. Takrat pa so judoisti Alpine izpadli iz I. slovenske judo lige in delo v klubu je zamrlo.

Po enoletnem premoru so imeli lani julija judoisti občini zbor in delo v klubu je pod taktirko novega predsednika Jerneja Peternelja spet začelo. Tovarna Alpina je klubu obljubila vso pomoč, nakupljene so bile nove

blazine in judoisti so začeli tekmovali v II. slovenski judo ligi — zahod. Zda trenirajo v klubu okrog petnajst članov, med njimi tudi precej mladih, starih od osem do deset let. Treningi so dvakrat tedensko v tesnih prostorih telovadnice osnovne šole. Prav s prostori so največje težave, saj žiri ne premorejo niti ene telovadnice. Žirovske judoiste trenirata Milan Jereb, ki je bil pred kratkim povabljen na trening državne reprezentance, in Bojan Zakelj. Prav o prvem bi bilo treba povedati še nekaj besed. Komaj 21-letni Milan Jereb je namreč že dosegel nekaj lepih uspehov. Na tradicionalnem tekmovanju za pokal Nagaoka v Ljubljani je ta tekmovalcev v močni

konkurenci najboljših tekmovalcev iz Avstrije, Italije in Jugoslavije v welter kategoriji zasedel prvo mesto.

Sicer pa se judoisti Alpine udeležujejo vseh tekmovanj. Letos zaradi poškodb niso sodelovali le na tekmovanju za pokal Pohorja. Na tekmovanjih so se že pokazali rezultati prizadevnega enoletnega dela. Tako so tekmovalci Alpine na prvem mestu v II. slovenski judo ligi — zahod in resno računajo na povratek med najboljše slovenske klube.

Kljub temu funkcionarji kluba niso preveč optimistični. Težav je še vedno veliko. Zaradi dvoizemskega dela je predvsem težko uskladiti urnik treningov. Računajo pa, da bodo z uvrstitvijo v I. slovensko judo ligo judoisti dobili trenerja iz Ljubljane. Obenem bodo na tečaj za trenerje in inštruktorje poslali še tri svoje člane. Računajo tudi, da bodo lahko judoisti šli na 10-dnevne skupne priprave ob morju.

M. G.

J. Govekar

Osnovnošolsko prvenstvo

Komisija za namizni tenis pri ObZTK Kranj je bila organizator letošnjega osnovnošolskega prvenstva v namiznem tenisu za pionirje in pionirke. V avli osnovne šole Simona Jenka so se pomerili za najboljšega v letu 1972 učenci. Med 36 udeleženci smo tako dobili letošnje prve Kranja. Največ uspeha so imeli pionirji OŠ Simon Jenko, prti pionirkah pa učenke OŠ France Prešeren.

Rezultati — pionirji od 5. do 8. razreda — polfinale: Simič (OŠ S. Jenko) : Bidovec (OŠ S. Jenko) 2:1, Dolenc (OŠ L. Seljak) : Verdnik (OŠ L. Seljak) 2:0; **finale:** Simič (OŠ S. Jenko) : Dolenc (OŠ L. Seljak) 2:1; **vrstni red:** 1. Simič (OŠ S. Jenko), 2. Dolenc (OŠ L. Seljak), 3. Verdnik (OŠ L. Seljak), 4. Bidovec (OŠ S. Jenko); **dvojice — finale:** Simič—Zupan (OŠ S. Jenko) : Jerala—Verdnik (OŠ L. Seljak) 2:1; **vrstni red:** 1. Simič—Zupan (OŠ S. Jenko), 2. Jerala—Verdnik (OŠ L. Seljak), 3. Bidovec—Oman (OŠ S. Jenko); **od 1. do 4. razreda — polfinale:** Ramovš (OŠ S. Jenko) : Bidovec (OŠ S. Jenko) 2:0, Gros (OŠ L. Seljak) : Kacin (OŠ Senčur) 0:2; **finale:** Ramovš (OŠ S. Jenko) : Kacin (OŠ Senčur) 2:0; **vrstni red:** 1. Ramovš (OŠ S. Jenko), 2. Kacin (OŠ Senčur), 3. Gros (OŠ L. Seljak), 4. Bidovec (OŠ S. Jenko); **dvojice:**

Ramovš—Bidovec (OŠ S. Jenko) : Kacin—Urbič (OŠ Senčur) 2:0; **vrstni red:** 1. Ramovš—Bidovec (OŠ S. Jenko), 2. Kacin—Urbič (OŠ Senčur), 3. Vreček—Mubi (OŠ Senčur); **pionirke od 1. do 4. razreda — finale:** Kolenc : Gašperlin (obe OŠ Senčur) 2:0; **pionirke od 5. do 8. razreda — polfinale:** Zakojč (OŠ F. Prešeren) : Tepina (OŠ L. Seljak) 2:0, Jeraša (OŠ L. Seljak) :

Ožek (OŠ F. Prešeren) 0:2; **finale:** Zakojč : Ožek (obe F. Prešeren) 2:1; **vrstni red:** 1. Zakojč, 2. Ožek (obe F. Prešeren), 3. Tepina, 4. Jeraša (obe OŠ L. Seljak); **dvojice:** Zakojč—Ožek (OŠ F. Prešeren) : Tepina—Jeraša (OŠ L. Seljak) 2:0; **vrstni red:** 1. Zakojč—Ožek (OŠ F. Prešeren), 2. Tepina—Jeraša (OŠ L. Seljak), 3. Kirin—Zupan (OŠ Senčur).

D. Humer

Matjašič povečal prednost

V nadaljevanju šahovskega prvenstva Kranja so bili doseženi naslednji rezultati: 6. kolo: Pečnik : Marko 0:1, Rabič : Vidali 1:0, Naglič : Kralj 1:0, Andelič : Kladnik remi, Hribar : Lazar 1:0, Drinovc : Matjašič 0:1; 7. kolo: Matjašič : Valjavec 1:0, Lazar : Drinovc 0:1, Kladnik : Hribar 0:1.

Vrstni red: Matjašič 6,5, Rabič in Hribar po 5, Vidali 4, Naglič in Marko po 3,5, Drinovc 3 itd.

V mladinski konkurenci je trenutni vrstni red: Gabrijelčič 9,5, Stagar in Jakovac po 7, Koncilija 5,5, Stare 4,5 itd.

M. Gabrijelčič

Prvi slovenski turistični rally

AMD Solt bo organiziral v nedeljo prvi slovenski turistični rally Astra-Solt '72. Start bo v Ljubljani pred halo Tivoli, proga pa bo vodila skozi Škofjo Loko, Kranj, Radovljico, Bled, na Pokljuko, Srednjo vas, Bohinjsko Bistrico, Bled, Begunje, Tržič, Golnik, Kranj, Mengeš, Ljubljano, Škofljico, Grosuplje, Polzevo, Ivančno

gorico, s ciljem pred motelom Turist v Grosupljem. Dolžina proge bo znašala 285 kilometrov. Rally bo imel 4 časovne etape, 4 prehodne kontrole, točnostno vožnjo okrog Blejskega jezera, spretnostno vožnjo na startu, pospeševanje in zaviranje pa bo na nemški cesti v Ljubljani.

Skrb za boljši kader

Tržič je včasih slovel po odličnih smučarjih, danes pa bi lahko trdili nasprotno.

Zato je v preteklem letu, ko je bil ustanovljen SK Tržič, novi odbor sklenil, da ustanovijo pionirsko smučarsko šolo. S suhimi treningi so začeli že zgodaj jeseni. Ko pa je zapadel sneg, so se preselili v Hraste nad Tržičem. Zaradi slabih snežnih razmer so se kmalu preselili na Zelenico in začeli s treningi v sobotah, ko imajo učenci prosto. Smučarsko šolo obiskuje trenutno 25 smučarjev. Treningi bodo trajali vse do konca smučarske sezone. Jeseni pa bodo začeli v telovadnici in na prostem s suhimi treningi. Šolo vodi učitelj smučanja Slavko Čadež.

— jp

Za sezonsko delo v **DOMU ODDIHA ZVEZE SLEPIH** Okroglo pri Kranju

DOBI SUZBO:

CISTILKA SOBARICA SERVIRKA POMOČNICA v kuhinji KNJIGOVODJA

Ponudbe je treba poslati na naslov:

REPUBLIŠKI ODBOR ZVEZE SLEPIH, Ljubljana, Groharjeva 2.

Triglav voči

Tekmovanje v zimski gorenjski košarkarski ligi gre h koncu. Triglav je po visoki zmagi nad Kropo že postal letošnji prvak, medtem ko je večja borba za drugo mesto. Najresnejša kandidata sta Kroj in Kranj.

Rezultati: Triglav : Kropa 102:22, Jesenice : Kranj 61:48, Gorenja vas : Kroj 64:57. V predzadnjem kolu bodo igrali: Gotik : Gorenja vas, Kropa : Jesenice, Kranj : Kroj.

Lestvica:

Triglav	11	10	1	815 : 576	20
Kroj	10	7	3	658 : 584	13
Kranj	10	6	4	647 : 639	12
Jesenice	11	4	7	753 : 712	8
Kropa	10	4	6	465 : 577	8
Gotik	10	3	7	586 : 656	6
Gorenja vas	10	2	8	518 : 694	4

J. Ažman

Kranjčani v Koper

V Koprbo bo 19. marca prvenstvo slovenskih mest v brzopoteznem šahu. Kranjčani se bodo tega prvenstva udeležili z dvema ekipama. Prvo ekipo bodo sestavljali

Matjašič, Jovič, Vojičič, Šmid, Stagar, Valjavec, Lazar in Naglič, drugo ekipo pa bo postavila šahovska sekcija tovarne Sava.

M. G.

J. Govekar

Letos smo že večkrat slišali ali brali, da pri nas manjka umetnih gnojil. Proizvajalci so za pomanjkanje navajali različne vzroke, med njimi tudi, da jim primanjkuje vrec. Ker nas je zanimalo, kakšna je preskrba z gnojili na Gorenjskem, smo se oglasili pri treh kmetijskih proizvajalcih.

● Karel TRILER, kmet, Grenc pri Skofji Loki: »Letno porabim 8 do 9 ton umetnih gnojil, predvsem nitrofoskal. Doma ga imamo že okrog 7 ton. Kupil sem ga pri loški zadrugi na kredit. Pri jesenski prodaji pridelkov mi bo zadruga to obračunala. Sem namreč njen kooperant. Odkar pomnim, mi gnojila še nikoli ni zmanjkalo. Vsako leto ga pravočasno kupim. Seveda pa je preskrba z umetnimi gnojili odvisna tudi od sposobnosti zadrugnih komercialnih služb. Cena umetnih gnojil se letos suče okrog 90 par za kilogram. Vendar je narobe to, da se cene umetnih gnojil vedno prej zvišajo kot cene proizvodov. Tako je cena krompirja že približno 8 let nespremenjena, umetna gnojila pa so se samo v zadnjem letu zvišala za 35 do 40 odstotkov.«

● Franc BREMSAK, KZ Sloga, vodja okoliša Mavčiče: »Predvsem manjka kalijeve soli in superfosfata. Gnojil namreč ne uvažamo, kmetje pa jih potrebujejo za vse okopavine. Ostala gnojila ima naša zadruga na zalogi,

večina kmetov pa se je z njimi že oskrbela. Vendar moram povedati, da so letos umetna gnojila za okrog 35 odstotkov dražja kakor lani. To bo vplivalo na porabo. Prav tako bodo imeli večje težave tudi proizvajalci. Prihodnje leto namreč ne bodo več dobivali regresa.«

● Janez STARE, kmet, Hrustje: »Umetnih gnojil imam dovolj, saj sem jih februarja in marca kupil okrog 12 ton. Menim, da mora dobiti hektar zemlje vsaj 1200 kilogramov umetnega gnojila. Da na našem območju umetnih gnojil ne manjka, je velika zasluga Kmetijske zadruge Cerklje, oziroma njenega direktorja, ki je s proizvajalci gnojil sklenil pravočasno pogodbo. Cerkljanska zadruga je med največjimi odjemalci

umetnih gnojil v republiki. Čeprav dobimo kmetje gnojila spomladi, ga plačamo šele jeseni, ko prodamo pridelke. To pomeni, da nas mora zadruga toliko časa kreditirati in to brez obresti. Nekatere druge zadruge zaračunavajo obresti. Letos sem nekaj gnojil že potrosil po travnikih in njivah, kjer imam posejano pšenico.«

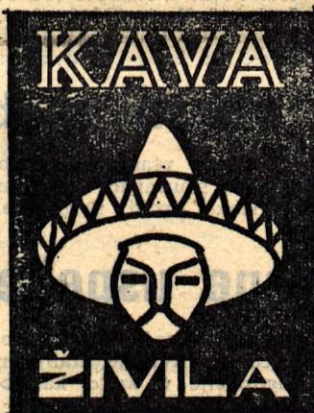
J. Košnjek

Več za gorenjske ceste

Po gorenjski cesti je lani prišlo v našo državo 1.923.144 osebnih vozil oziroma prek pet milijonov potnikov, kar je za 57 odstotkov več kot prejšnje leto. Prišli pa so po cesti, ki je na nekaterih mestih v zgornjem delu Gorenjske slabša kot lokalna cesta. Prav zato so predsedniki gorenjskih občin na nedavnem skupnem sestanku s predstavniki kranjskega Cestnega podjetja in republiškega cestnega sklada zahtevali, da je treba zagotoviti več denarja za gorenjske ceste. Letos je namreč predvidena obnova odseka od Potokov do Jesenic, obnova mostu v Kranjski gori, nadaljevanje del na kranjski obvoznici in ureditev križišča v Lescah.

Odločno so tudi zahtevali, da noben dinar, ki se dobi od goriva in motornih vozil, ne bi smel iti drugam kot za ceste. To velja še posebno za zadnjo podražitev bencina. Prav tako se niso strinjali z odgovorom, ki so ga gorenjski poslanci dobili v skupščini glede priprav na gradnjo hitre ceste na Gorenjskem.

A. Z.

Skoraj ni večjega kraja v radovljiški občini, kjer v zadnjih letih ne bi nastopil harmonikarski orkester radovljiške glasbene šole. Njegov vodja Jože Ažman ga je ustanovil pred sedmimi leti, ko je v glasbeni šoli v Radovljici začel poučevati flavto in harmoniko. Rodil se je Jože Ažman leta 1909 na Jesenicah. Dolgo vrsto let se je glasbeno udeleževal v Beogradu, ko pa se je 1965. leta preselil v Ljubljano, je začel z glasbeno vzgojo v Radovljici. Zdaj dvakrat na teden poučuje v Radovljici in dvakrat v Lescah.

»Vesel sem, da se danes toliko mladih zanima za glasbo, zato bom delal na tem področju dokler bom mogel. Glasba mi je namreč že od mladih let pomenila kruh, zabavo, prosti čas...«

A. Z.

Tale turistična razglednica Nakelčanom ni v ponos. Turistična sezona se začne in čas bi bil, da se ta kamen spotike odstrani. — Foto: F. Perdan